

Informacja o wynikach kontroli funkcjonowania agencji i fundacji działających z udziałem mienia Skarbu Państwa

S p i s t r e ś c i

	str.
I. CZĘŚĆ OGÓLNA	2
1. Charakterystyka kontroli	2
2. Synteza ustaleń kontroli	6
3. Uwagi i wnioski	13
II. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA	15
1. Charakterystyka stanu prawnego	15
2. Wykonywanie funkcji właścicielskich i nadzór sprawowany przez Ministra Skarbu Państwa	24
3. Funkcjonowanie agencji	31
4. Funkcjonowanie fundacji	46
III. POSTĘPOWANIE KONTROLNE I DZIAŁANIA PODJĘTE PO ZAKOŃCZENIU KONTROLI	57
Załączniki:	
1. Wykaz skontrolowanych jednostek	64
2. Wykaz agencji nadzorowanych przez MSP	65
3. Wykaz fundacji nadzorowanych przez MSP, dla których fundatorem był Minister Skarbu Państwa	69
4. Wyniki ekonomiczno – finansowe kontrolowanych agencji	71
5. Charakterystyka skontrolowanych jednostek pod względem ujawnionych nieprawidłowości	73
6. Syntetyczna informacja o kontrolowanych agencjach	81
7. Syntetyczna informacja o kontrolowanych fundacjach	90

I. CZĘŚĆ OGÓLNA

1. CHARAKTERYSTYKA KONTROLI

Temat, badany okres i czas przeprowadzenia kontroli.

Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w okresie od 10 czerwca do 31 października 1999 r. kontrolę funkcjonowania agencji i fundacji działających z udziałem mienia Skarbu Państwa, ujętą w planie rocznym Izby pod numerem P/99/049. Badaniami kontrolnymi objęto okres od początku 1997 do końca I półrocza 1999 roku.

Cel, zakres i uczestnicy kontroli.

Celem kontroli była ocena zabezpieczenia interesów Skarbu Państwa w funkcjonowaniu agencji i fundacji działających z udziałem mienia Skarbu Państwa ze szczególnym uwzględnieniem:

- prawidłowości dysponowania i wykorzystania przez ww. podmioty składników majątkowych pochodzących z budżetu państwa oraz środków finansowych, w tym dotacji¹ udzielonych na realizację zadań zleconych,
- nadzoru właścicielskiego ze strony Ministra Skarbu Państwa nad tymi podmiotami oraz nadzoru ww. Ministra nad fundacjami jako ministra właściwego².

Skontrolowano 33 jednostki, w tym: Ministerstwo Skarbu Państwa (MSP), 19 agencji działających jako spółki akcyjne z udziałem SP (w tym 4 jsSP) oraz 13 fundacji, w tym 8, dla których jedynym fundatorem był Skarb Państwa. Przy wyborze fundacji i agencji do kontroli kierowano się wielkością udziału SP w kapitale ogółem tych podmiotów i wytypowano do badań podmioty o najwyższych udziałach. Wybrany zbiór stanowił 22,6 % agencji, w których Minister Skarbu Państwa wykonywał prawa z akcji i udziałów Skarbu Państwa i 9,7 % fundacji, w których Minister Skarbu Państwa był ministrem właściwym, bądź fundatorem.

1. Spośród 19 skontrolowanych agencji:

- a) trzy działały jako jsSP o zasięgu ogólnokrajowym, w tym Polska Agencja Prasowa SA³ utworzona na mocy odrębnej ustawy; ich działalność oceniano z punktu widzenia legalności, celowości, gospodarności i rzetelności, ,
 - b) pozostałe agencje były spółkami z częściowym udziałem SP; ich działalność oceniano zostały pod kątem legalności i gospodarności, w tym:
- 2 spółki o zasięgu ogólnokrajowym z udziałem Skarbu Państwa w ich kapitałach: 51,6 % i 96,5 %,

¹ Jeśli dotacja miała miejsce.

² W rozumieniu ustawy o fundacjach.

³ Ustawa z dnia 31 lipca 1997 r. o Polskiej Agencji Prasowej (Dz.U. Nr 107, poz. 687).

- 14 agencji o charakterze regionalnym, w których kapitale udział SP wynosił od 60,1 do 99 %.
2. W 10 z 13 skontrolowanych fundacji fundatorem był Skarb Państwa, a dwie z nich zostały utworzone na bazie zlikwidowanych 1 stycznia 1991 r. funduszy celowych, tj. Fundacja Rozwoju Kultury Fizycznej oraz Fundacja Kultury. Fundację na Rzecz Kredytu Hipotecznego utworzono ze środków po zlikwidowanym Zespole dla Finansowania Budownictwa Mieszkaniowego, utworzonym decyzją KERM w 1990 r. Pozostałe fundacje zostały ustanowione przez inne podmioty.

(W ramach kontroli MSP zbadano dokumentację 6 agencji i 7 fundacji).

Wykaz skontrolowanych podmiotów stanowi załącznik Nr 1 do niniejszej informacji.

W kontroli uczestniczyły: Departament Skarbu Państwa i Prywatyzacji - koordynujący badania kontrolne, Departament Gospodarki, Departament Zdrowia i Kultury Fizycznej, Departament Ochrony Środowiska i Budownictwa, Departament Edukacji, Nauki i Kultury oraz Delegatury NIK w: Warszawie, Krakowie, Łodzi, Wrocławiu, Gdańsku, Poznaniu i Katowicach.

Tematyka kontroli Tematyka kontroli obejmowała:

1. W Ministerstwie Skarbu Państwa:

- Działania Ministra Skarbu Państwa w zakresie wykonywania praw z akcji i udziałów w agencjach, funkcjonujących jako spółki kapitałowe (z częściowym lub całkowitym udziałem Skarbu Państwa) oraz w fundacjach, dla których jednym z fundatorów lub jedynym fundatorem jest Skarb Państwa, w tym:
 - prowadzenie przez MSP kontroli i nadzoru właścicielskiego nad ww. podmiotami,
 - nadzór nad fundacjami w zakresie ministra właściwego,
 - prawidłowość udzielania dotacji na wykonywanie zadań państwowych.

2. W agencjach i fundacjach:

- Realizacja celów statutowych, w tym dysponowanie mieniem Skarbu Państwa,
- Funkcjonowanie organów nadzoru i zarządów,
- Prawidłowość wykorzystania dotacji na wykonywanie zadań państwowych.

Wyniki poprzednich kontroli.

W okresie od września 1991 do stycznia 1992 Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła kontrolę funkcjonowania

wybranych fundacji⁴, natomiast w pierwszym półroczu 1994 r. kontrolę gospodarowania w latach 1992 - 1993 składnikami majątkowymi przekazanymi fundacjom ze źródeł publicznych. Kontrolę tą przeprowadzono w 69 fundacjach⁵.

Celem pierwszej z ww. kontroli była ocena przestrzegania przez fundatorów i fundacje aktów normatywnych regulujących ich funkcjonowanie, zgodność działania z celami statutowymi i prawidłowość rozliczeń z budżetem. Kontrola wykazała występowanie pewnych nieprawidłowości w działalności fundacji, będących wynikiem braku nadzoru i kontroli ze strony właściwych ministrów:

- w większości fundacji nie angażowano znaczącego prywatnego kapitału w realizację celów ustawowych; zresztą osoby fizyczne wniosły w badanych fundacjach zaledwie 0,03 % wpływów, co nie wystarczałoby w wielu przypadkach nawet na pokrycie kosztów ich utrzymania, a tym bardziej na realizację celów wymagających wielomiliardowych nakładów,
- głównym źródłem przychodów fundacji były wpływy z jednostek budżetowych, stanowiące 73 % przychodów. Fundacje w znikomym stopniu przeznaczały otrzymane środki na cele statutowe (7,6%), przekazując je w większości na podejmowanie działalności gospodarczej, na cele pozastatutowe oraz na pokrycie kosztów własnej działalności,
- podstawową pozycję kosztów stanowiły wynagrodzenia, które ponad 100 razy przewyższały wkłady wniesione przez osoby fizyczne,
- stwierdzono przypadki prowadzenia przez fundacje działalności gospodarczej w powiązaniu z przedsiębiorstwami (spółkami) kierowanymi przez członków zarządu, przynoszącej znaczne straty,
- organy fundacji czyniły z realizacji zadań statutowych działalność dochodową, której nie wykazywały jako działalności gospodarczej i nie wywiązywały się wobec państwa z obowiązków związanych z jej prowadzeniem.

Po przeprowadzeniu omawianej kontroli, NIK wnioskowała do naczelných organów państwowych o podjęcie kroków legislacyjnych mających na celu nowelizację ustawy o fundacjach w kierunku rozdzielenia fundacji „prywatnych” od fundacji „publicznych” - tworzonych lub korzystających ze środków publicznych, przy czym różnice między tymi dwiema kategoriami fundacji powinny się zaznaczyć m. in. w stosowanych wobec fundacji środkach nadzoru oraz w trybie i intensywności tego nadzoru.

Wyniki drugiej kontroli wykazały, że nadal istniały negatywne zjawiska sygnalizowane uprzednio przez NIK, tj.:

- korzystanie z bezpośredniego lub pośredniego materialnego wsparcia budżetu państwa, przy czym dysponenci środków budżetowych, przekazując fundacjom pieniądze (bezumownie) na cele określone bardzo ogólnikowo, w formie zadań zleconych, nie wykazywali zainteresowania stanem realizacji tych zadań, nie egzekwowali prawidłowych rozliczeń, ani zwrotu niewykorzystanych środków,

⁴ Informacja o wynikach kontroli funkcjonowania wybranych fundacji. Czerwiec 1992.

⁵ Informacja o wynikach kontroli gospodarowania składnikami majątkowymi przekazanymi fundacjom ze źródeł publicznych. Wrzesień 1994.

- dotacje były w znacznym stopniu wykorzystywane na pokrycie kosztów funkcjonowania samych fundacji, przy przeznaczaniu relatywnie niskich środków na cele statutowe, np. w przypadku Fundacji Promocja Polska w Warszawie w roku 1992 stosunek kosztów administracyjnych do wielkości wydatków na cele statutowe wynosił 4,84 : 1,
- instytucja fundacji była w wielu przypadkach wykorzystywana do celów sprzecznych z istotą i rolą społeczną fundacji - organy administracji państwowej w imieniu Państwa tworzyły fundacje, których rola ograniczała się do użyczenia osobowości prawnej i konta bankowego innym podmiotom lub organizacjom, nie mogącym z różnych względów korzystać bezpośrednio ze środków budżetowych,
- w fundacjach, w których fundatorem był Skarb Państwa, stwierdzono brak wystarczającej kontroli i nadzoru ze strony organów reprezentujących fundatora, a także organów właściwych, upoważnionych do nadzoru na mocy ustawy o fundacjach, co powodowało nieefektywne, nieracjonalne i niezgodne z polityką państwa w danym zakresie wykorzystanie państwowych funduszy,
- wielkość majątku przekazanego fundacjom ze źródeł publicznych podlegała ewidencjonowaniu tylko w samych fundacjach; danych tych nie posiadał ani sąd rejestrowy, ani organy nadzorujące, tj. właściwi ministrowie i wojewodowie. Z tego powodu nie można było określić wartości majątku publicznego, jakim gospodarowały badane fundacje,
- w 28 fundacjach (41 % badanych fundacji) stwierdzono naruszenie zasad prowadzenia rachunkowości. (m.in. niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa sporządzanie sprawozdawczości finansowej i statystycznej, co powodowało niemożność ustalania dochodów z prowadzonej działalności gospodarczej, a także z jej części przeznaczanej na określone cele objęte zwolnieniami podatkowymi).

NIK wnioskowała o znowelizowanie ustawy o fundacjach z uwzględnieniem m.in. ustalenia odrębnych przepisów i szczególnego nadzoru dla fundacji utworzonych z udziałem Skarbu Państwa oraz rozszerzenia państwowego nadzoru i kontroli nad fundacjami gospodarującymi składnikami pochodzącymi ze źródeł publicznych.

Na przełomie 1995 i 1996 r. NIK przeprowadziła kontrolę „Tworzenia agencji rozwoju regionalnego i zlecania im zadań przez rządową administrację i gminy”. Kontrolą, przeprowadzoną w 24 agencjach rozwoju regionalnego, objęto okres od ich założenia do końca 1995 r. Stwierdzono m.in., że:

- większość agencji rozwoju regionalnego nie podejmowała zadań, stanowiących statutowy przedmiot ich działania lub też realizowała te zadania w niewielkim stopniu. Spowodowane to było małym zainteresowaniem agencjami ze strony administracji rządowej i gmin, jak i pasywną postawą zarządów agencji w uzyskiwaniu zleceń z dziedziny realizacji polityki regionalnej Państwa. Obok zadań dotyczących podstawowego przedmiotu działania agencji, statuty ich przewidywały prowadzenie innych rodzajów działalności, nie mających związku z rozwojem regionalnym,
- Dla wielu agencji źródłem dochodu były odsetki od lokat i rachunków bankowych, operacje finansowe oraz odsetki od udzielanych pożyczek. W jednym przypadku dochody pochodziły w całości z lokat terminowych i oprocentowań. Udzielanie pomocy finansowej w celu wsparcia przedsięwzięć gospodarczych miało służyć

rozwojowi regionalnemu, natomiast przetrzymywanie środków finansowych na rachunkach oraz lokatach bankowych nie przyczyniało się do realizowania zadań statutowych,

- Prawie połowa z badanych agencji w latach 1992-1995 wykazywała straty. W niektórych przypadkach ujemny wynik finansowy spowodowany był wysokimi kosztami eksploatacji nieruchomości wniesionych jako aport, będących najczęściej mało atrakcyjnym mieniem po likwidacji przedsiębiorstw. Ujawniono również ponoszenie kosztów nieuzasadnionych, a w szczególności dodatkowych kosztów nie przewidzianych w umowach z podwykonawcami lub wydatkowania środków niezgodnie z prawem.

2. SYNTEZA USTALEŃ KONTROLI I OCENA KONTROLOWANEJ DZIAŁALNOŚCI

1. Skarb Państwa w szerokim zakresie finansował działalność agencji i fundacji skontrolowanych przez Najwyższą Izbę Kontroli.
 - Udział Skarbu Państwa w kapitałach 19 skontrolowanych agencji, działających jako spółki prawa handlowego, wynosił łącznie 217.553.909 zł, co stanowiło 44% ich kapitałów akcyjnych/zakładowych. Sześć z tych agencji otrzymało z budżetu państwa w badanym okresie dotacje na ogólną kwotę ponad 34,5 mln zł. Dotacje te stanowiły istotną część przychodów uzyskiwanych przez te podmioty, tj. 17,3% w 1997 r. i 19,6% w 1998 r. (str. 40-44).
 - Fundusz założycielski 13 skontrolowanych fundacji wynosił łącznie 24,2 mln zł. Trzy fundacje zostały zasilone środkami po zlikwidowanych 1 stycznia 1991 r. funduszach celowych, a 8 otrzymało w badanym okresie dotacje budżetowe w łącznej wysokości 283 mln zł. Prawie 91% z tej kwoty przekazano fundacji „Ekofundusz” (będącej w zasadzie funduszem celowym), finansującej działalność proekologiczną. Otrzymane dotacje stanowiły w 1997 r. 26,4%, a w 1998 r. 22,2% przychodów osiągniętych w tym okresie przez skontrolowane fundacje, prawie 11-krotnie przewyższając wielkość majątku Skarbu Państwa, stanowiącego ich fundusz założycielski (str. 46-52 i 54).
2. W okresie 1997 – I półrocze 1999 r., podobnie jak w latach poprzednich (1992 – 1996), niemal połowa (47,4 %), tj. 9 skontrolowanych agencji, w tym 6 rozwoju regionalnego, nie realizowało swoich celów statutowych, głównie z powodu braku środków finansowych. Niska była w 1998 r. ich produktywność kapitałowa (29,5 %) w porównaniu ze wskaźnikiem dla całej gospodarki (129,2 %). Zdecydowanie lepiej przedstawiała się w tym zakresie sytuacja badanych fundacji. Działalność 84,6% badanych fundacji ich służyła realizacji celów statutowych. Jedynie Fundacja Przekształceń Własnościowych „Elektromontaż” w Poznaniu nie podjęła działalności statutowej z powodu braku środków, a realizacji celów przez Fundację Rozwoju Kultury Fizycznej w Warszawie nie można uznać za pełną, bowiem nie realizowała ona głównego celu, jakim było podejmowanie i popieranie działań sprzyjających rozwojowi kultury fizycznej (str. 32-33, 43-44 i 47-48).

3. Przy wysokim zaangażowaniu majątku Skarbu Państwa w finansowanie agencji, ich sytuacja ekonomiczna w kontrolowanym okresie ulegała pogarszaniu. Corocznie zwiększała się liczba agencji przynoszących straty (w 1997 r. było ich 7, tj. 36,8% badanej ilości, w 1998 r. 8, tj. 42,1% oraz w I półroczu 1998 r. 11, tj. 57,9%). Łączna wartość aktywów netto badanych agencji wzrosła w 1998 r. jedynie o 4,04 %, tj. nie osiągnęła nawet wzrostu równego wskaźnikowi inflacji. Znacznie korzystniejsza sytuacja wystąpiła w przypadku badanych fundacji. W 1997 r. z 11⁶ fundacji objętych kontrolą 4 nie uzyskały dodatnich wyników ekonomicznych (36,4%), a w 1998 r. dotyczyło to 2 fundacji z 12⁷ kontrolowanych (16,7%) (str. 44 i 54).
4. Pomimo znacznego udziału majątku Skarbu Państwa w działalności kontrolowanych podmiotów, nadzór Ministra SP nad tymi podmiotami był niewłaściwie przygotowany od strony formalno – organizacyjnej.
 - 4.1. Do zakończenia kontroli, tj. do dnia 30 września 1999 r. nie został zatwierdzony przez Ministra SP regulamin wewnętrzny Departamentu Agencji i Fundacji (DAiF), mimo iż wg Regulaminu Organizacyjnego MSP z 27 lutego 1998 r. miał być opracowany do 30 kwietnia 1998 r. Opóźnienie w tym zakresie wynosiło ponad 17 miesięcy, gdyż dopiero 1 grudnia 1999 r. Dyrektor Generalny w imieniu Ministra SP zatwierdził przedmiotowy regulamin. (str. 24-25).
 - 4.2. Nie zadbano i nie doprowadzono do sytuacji, w której Minister SP dysponowałby pełnymi informacjami o nadzorowanych agencjach i fundacjach. Brak niektórych informacji utrudniał właściwą realizację zadań wynikających z regulaminu organizacyjnego MSP, związanych z nadzorowaniem całości zagadnień dotyczących działalności fundacji oraz agencji:
 - brak było w Ministerstwie usystematyzowanych danych obrazujących zbiorcze wyniki ekonomiczne nadzorowanych spółek⁸, ze względu na niewdrożenie komputerowej bazy danych, co wyjaśniano ograniczonym zatrudnieniem w DAiF MSP (str. 25),
 - Ministerstwo nie posiadało informacji o zadaniach państwowych zlecanych agencjom i fundacjom przez organy państwowe w latach 1997 – 1999, o sposobie ich wykonania, a także o udzielanych im dotacjach podmiotowych, (str. 25),
 - nie egzekwowano od rad nadzorczych agencji, będących jsSP, obowiązku (wprowadzonego przez Ministra SP w marcu 1998 r.) przedstawiania „Kwartalnych informacji o jsSP”. Siedem spośród 19 agencji informacji takich nie składało. Przekazywane natomiast przez skontrolowane agencje „Kwartalne informacje o kształtowaniu się wynagrodzeń w jsSP” nie zawierały podstawowych danych o ich sytuacji finansowo-ekonomicznej (str. 26),

⁶ 2 spośród z 13 skontrolowanych fundacji w 1997 r. nie prowadziły działalności.

⁷ W 1998 r. 1 z 13 fundacji nie prowadziła działalności.

⁸ Na podobne nieprawidłowości NIK zwracała uwagę w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 5 listopada 1998 r. skierowanego do Ministra SP, w związku z kontrolą wykonywania obowiązków przez przedstawicieli Skarbu Państwa w spółkach prawa handlowego.

- dokumentacja 4 spośród 7 skontrolowanych fundacji nie zawierała sprawozdań z działalności Fundacji: „Fundusz Kapitałowy” - za lata 1997-98, „Przyszłość” z Poznania - za 1997 r., „Instytut Wolnego Rynku” - od czasu jej utworzenia, tj. za lata 1993, 94, 95, 96, 97 i 1998 i „Wspomaganie Procesów Prywatyzacji” z Warszawy - za lata 1997-1998 (str. 26). Brak było nadto jakichkolwiek informacji o działalności za okres ostatnich 2 lat organów Regionalnej Agencji Rozwoju SA w Płocku będącej w likwidacji (str. 25).
 - baza danych, prowadzona przez Biuro Ministra, nie zawierała pełnych i aktualnych informacji o składach rad nadzorczych agencji. Na dzień 6 września 1999 r. nie zawierała ona informacji o składzie rad nadzorczych 8 spośród 10 wybranych losowo agencji; nieaktualne były także składy rad nadzorczych 2 innych agencji (str. 28).
5. Rzeczywisty nadzór, mimo formalnych uchybień w zakresie zapewnienia należytych warunków do jego sprawowania (o czym mowa w pkt 3 niniejszej syntezy), był realizowany przez Ministra SP znacznie lepiej w przypadku fundacji aniżeli agencji. Stwierdzono przypadki, w których Minister SP posiadał informacje bądź dokumenty pozwalające na podejmowanie stosownych decyzji wobec agencji i fundacji, lecz ich nie wykorzystywał w ramach sprawowanego nadzoru, lub też Jego działania były opóźnione.
- W przypadku Polskiej Fundacji Wspierania Rozwoju Małej i Średniej Przedsiębiorczości w W-wie, nie podjęto w MSP próby wyjaśnienia okoliczności i przyczyn udzielenia przez ten podmiot w latach 1997 i 1998 pożyczek w wysokości 690.000 zł, mimo że takiej działalności nie przewidywał statut Fundacji (str. 30).
 - MSP nie kontrolowało realizacji umowy z dnia 20 listopada 1998 r., zawartej pomiędzy Ministrem Skarbu Państwa a Fundacją Przekształceń Własnościowych, na wykonanie zadań państwowych, polegających na zarządzaniu środkami zagranicznej pomocy bezzwrotnej przyznanych przez Unię Europejską w ramach programu PHARE PL 9602, mimo że obowiązek taki wynikał z ww. umowy (na zadanie to Fundacja otrzymała dotację w wysokości 380.000 zł.). MSP nie weryfikowało także sprawozdań Fundacji z wykonania ww. umowy. Zaniechanie tej kontroli wynikało z faktu, że Minister SP nie określił jednoznacznie, który z departamentów MSP powinien nadzorować realizację tej umowy (str. 30-31).
 - Ponad 16 miesięcy zajęło opracowanie stanowiska Ministra SP dla Prezesa Rady Ministrów do “Memoriału o przyszłości finansowej Polskiej Agencji Prasowej SA” (stanowisko to przekazano do Sekretariatu Prezesa RM 16 września 1999 r.). Zdaniem NIK, opieszałości tej nie usprawiedliwia fakt, iż Departament Agencji i Fundacji rozpoczął w tym czasie swoją działalność i - jak wynika ze złożonych wyjaśnień - zapoznawał się z działalnością tej agencji oraz że PAP działał w formie spółki akcyjnej zaledwie czwarty miesiąc (str. 28).
 - Zbyt późno, gdyż dopiero 7 maja 1999 r., tj. ponad 6 miesięcy od daty wejścia w życie ustawy z dnia 13 października 1998 r. – Przepisy wprowadzające

ustawy reformujące administrację publiczną⁹, rozpoczęte zostały prace przygotowawcze do przekazywania samorządom wojewódzkim wykonywania praw z akcji i udziałów Skarbu Państwa w agencjach rozwoju regionalnego w trybie art. 69 ust. 1 tej ustawy. W wyniku tego, do dnia zakończenia kontroli przekazano je jedynie w odniesieniu do 3 spółek. W ocenie NIK możliwe było wcześniejsze rozpoczęcie tych prac, bowiem większość wniosków samorządów w tych sprawach wpłynęła do MSP już w styczniu 1999 r. (str. 29).

- W 5 agencjach będących jsSP, nadzorowanych przez Ministra SP w 1999 r., nie został dotrzymany obowiązek odbycia Zwyczajnych WZA/ZW w terminie 6 miesięcy po upływie roku obrotowego, zgodnie z art. 223 §1 i art. 390 §1 K.h., (PAIZ SA, „Reliquum” Sp. z o.o. , PAP SA, PAI SA, „WrAMP” Sp. z o.o.). Przyczyną tego - podobnie jak w latach ubiegłych - było nieterminowe dostarczanie przez ww. spółki niezbędnych materiałów (str. 27-28).
6. Organy 12 spośród skontrolowanych przez NIK agencji i fundacji nie wykazywały należytej dbałości o wielkość ponoszonych kosztów i uzyskiwanych przychodów, a także działały niekiedy niezgodnie z obowiązującym prawem.
- Wzrost wynagrodzeń, sięgający 90% w przypadku członków Zarządu i 60% w przypadku średniego wynagrodzenia w Polskiej Agencji Rozwoju Turystyki SA (w latach 1997-1998), Polskiej Agencji Prasowej SA (w latach 1997-1999) i Jeleniogórskiej Agencji Poszanowania Energii i Wspierania Przedsiębiorczości SA (w 1997 r. i 1998 r.) - był zdaniem NIK - nieuzasadniony sytuacją finansową tych podmiotów. Agencje te w badanym okresie ponosiły straty, które wahały się od 208 tys. zł do 4.786 tys. zł (str. 33-34, 37 i 39),
 - Niewłaściwie prowadzona była gospodarka lokalami – posiadanymi i najmowanymi przez Polską Agencję Rozwoju Turystyki SA, Polską Agencję Prasową SA i Agencję Rozwoju Regionalnego SA w Bielsku-Białej. Nieuzasadnione było m.in. najmowanie lokali, a następnie ich podnajmowanie, najmowanie tzw. lokali „gościnnych” wykorzystywanych przez członków zarządu i rad nadzorczych, zaniechanie wynajmu wolnych powierzchni biurowych (str. 34, 37 i 38),
 - Chybione były inwestycje kapitałowe realizowane przez Polską Agencję Rozwoju Turystyki SA i Agencję Rozwoju Pomorza Gdańskiego SA, polegające na obejmowaniu akcji w spółkach i udzielaniu tym spółkom pożyczek w sytuacji, gdy nie rokowały one poprawy wyników ekonomicznych. W konsekwencji tego zainwestowane środki w wysokości ponad 1.670 tys. zł zostały spisane w straty lub w minimalnym stopniu odzyskane (str. 35-36),
 - Udzielano członkom Zarządu Polskiej Agencji Prasowej SA zaliczek w łącznej kwocie ponad 28 tys. zł, rozliczanych ze znacznymi opóźnieniami (nawet ponad 200 dni) stanowiących de facto formę pożyczek, gdyż jak się okazało w minimalnym stopniu wykorzystywano je na wnioskowane cele. Natomiast Agencja Rozwoju Pomorza Gdańskiego SA i Agencja Rozwoju Regionu

⁹ Dz. U. Nr 133, poz. 872.

Krakowskiego SA udzielały kredytów komercyjnych niewiarygodnym klientom. Część z tych kredytów w wysokości ponad 340 tys. zł nie została odzyskana (str. 36-39),

- Wbrew postanowieniom Statutu Zarządu Polskiej Agencji Informacyjnej SA wiceprezes podjął jednoosobowo decyzję o zakupie sprzętu komputerowego o wartości 32.141,80 zł oraz o przygotowaniu wbrew art. 370 K.h. oferty ubezpieczeniowej (str. 39),
 - Niezgodnie z art. 372 K.h. (brak protokołów posiedzeń, uchwał, wyników głosowania) prowadzono dokumentację organów spółek: Polskiej Agencji Prasowej SA, Agencji Rozwoju Rolnictwa i Przemysłu Przetwórczego Regionu Raciborskiego SA, Agencji Rozwoju Lokalnego SA w Sosnowcu oraz Agencji Rozwoju Regionalnego SA w Bielsku-Białej (str. 39-40),
 - W Fundacji Kultury zaciągnięto zobowiązania na łączną kwotę prawie 3,1 mln zł, bez wymaganej statutem, uprzedniej zgody Rady Fundacji i akceptacji fundatora (str. 53).
7. Niewłaściwie prowadzona była przez fundacje obowiązująca je sprawozdawczość. Zarządy 7 z 13 skontrolowanych fundacji nie przestrzegały zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 grudnia 1994 r. w sprawie ramowego zakresu sprawozdań składanego przez fundacje:
- Fundacja „Progress and Business” w Krakowie i Fundacja Przekształceń Własnościowych „Elektromontaż” w Poznaniu z opóźnieniem wynoszącym ponad rok przekazały sprawozdania wymagane ww. zarządzeniem (str. 53),
 - sprawozdania sporządzane przez Polsko - Włoską Fundację Promocji Zdrowia im. Św. Rafała w Krakowie, Fundację Fundusz Współpracy w Warszawie i Fundację - Agencja Rozwoju Komunalnego w Warszawie były niepełne i zawierały błędy. Brak było w sprawozdaniach m.in. treści uchwał ich zarządów, kwot ulokowanych na rachunkach bankowych, danych o nabytych środkach trwałych, kwot przeznaczonych na działalność gospodarczą itp. (str. 53-54).
8. Nieprawidłowości związane z realizacją zadań finansowych, na które przyznane były dotacje, stwierdzono w przypadku 6¹⁰ podmiotów, a mianowicie w:
- Państwowej Agencji Inwestycji Zagranicznych SA w Warszawie, która nie przekazała Ministrowi Gospodarki części wyposażenia biurowego o wartości 23,7 tys. zł, zakupionego z otrzymanej dotacji, w wyniku odmiennej interpretacji umowy zlecenia. Z kolei zakupiony ze środków PHARE za 198.800 ECU system komputerowy INFOBASE nie został w całości wdrożony, co wyjaśniano trudnościami związanymi z jego obsługą i koniecznością adaptacji do warunków PAIZ SA. Nadto PAIZ nie posiadał – jak wyjaśniał – środków na wprowadzanie i

¹⁰ Jedynie 6 z 19, tj. 31,6% badanych agencji od początku 1997 r. do końca I półrocza 1999 r. korzystało ze środków budżetowych na realizację zadań statutowych. Otrzymane dotacje stanowiły średnio w 1997 r. 17,3%, a w 1998 r. 19,6% ich przychodów. W przypadku fundacji dotacje budżetowe otrzymało 8 z 13, tj. 61,5% kontrolowanych podmiotów, a otrzymane dotacje stanowiły średnio w 1997 r. 26,2% oraz w 1998 r. 24,5% ich przychodów.

aktualizowanie danych oraz na zatrudnienie specjalisty-programisty baz danych (str. 43).

- Polskiej Agencji Prasowej SA w Warszawie, która nie ulokowała na wyodrębnionym rachunku bankowym środków budżetowych przeznaczonych na inwestycje, naruszając §7 rozporządzenia RM z dnia 2 września 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad planowania i finansowania inwestycji dotowanych z budżetu państwa (str. 42-43).
 - Górnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego SA w Katowicach, która w latach 1997-1998, zgodnie z zatwierdzonymi (przez Radę Kontraktu Regionalnego) kosztorysami, na działalność merytoryczną wydatkowała odpowiednio: zaledwie 3,5 i 6 % otrzymanych środków, wynoszących 336 tys. zł w 1997 r. oraz 673,5 tys. zł w 1998 r., a w sprawozdaniach z wykorzystania dotacji nie podawała wszystkich informacji umożliwiających kontrolę ich wykorzystania, m.in. brak było danych o rodzaju świadczonych dla Agencji usług, wyszczególnienia wykonawców oraz nazw gmin, dla których wykonywano materiały promocyjne i opinie prawne (str. 42).
 - Polskiej Fundacji Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Warszawie, która w przypadku zadań finansowanych ze środków budżetowych, pomimo niezrealizowania w pełni umowy z Wydawnictwem „Śląsk” (wykonano jedynie 47,4% zadań) wypłaciła temu Wydawnictwu całość wynagrodzenia w wysokości 53.696 ECU, a także przekroczyła o ponad 32 tys. zł kwotę wydatków przewidzianych na zarządzanie programem „Odbudowa”, bez stosownego aneksu do umowy zawartej z UKIE (str. 52).
 - Fundacji Agencja Rozwoju Komunalnego w Warszawie, której rozliczenia otrzymanej dotacji nie były sporządzane w formie sprawozdania finansowego i opisowego (str. 52).
9. Rachunkowość w 16 (84,2%) skontrolowanych agencjach prowadzona była zgodnie z obowiązującymi przepisami, natomiast w przypadku badanych fundacji aż w 6 z nich, tj. w 46,1% stwierdzono nieprawidłowości w prowadzeniu ksiąg rachunkowych.
- W 3 agencjach (PAP SA w Warszawie, WARR SA we Wrocławiu oraz PAIZ SA w Warszawie) nieprawidłowości dotyczyły naruszenia ustawy o rachunkowości w przedmiocie niewykonania obowiązku opublikowania sprawozdań finansowych za lata 1997-1998 (str. 44-45),
 - W 6 fundacjach (Progress & Bussines w Krakowie, Fundacji Parlamentu Studentów RP w Warszawie, Fundacji Polska Agencja Rozwoju Regionalnego w Warszawie, Fundacji Agencja Rozwoju Komunalnego w Warszawie, Polsko-Włoskiej Fundacji Promocji Zdrowia im. Św. Rafała w Krakowie oraz Fundacji Kultury w Warszawie) nieprawidłowości dotyczyły: niepełnego lub błędnego księgowania poniesionych kosztów, nieujęcia w aktywach wartości posiadanych nieruchomości, niewykazywania w bilansach pełnej kwoty uzyskanych przychodów oraz nieopracowania pisemnych zasad prowadzenia ewidencji księgowej wymaganych art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (str. 55-56).

10. Szesnaście z badanych agencji prawidłowo i terminowo regulowało zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, podatku od towarów i usług (VAT) oraz zobowiązania z tytułu powszechnego ubezpieczenia społecznego. Stwierdzone uchybienia dotyczyły: Agencji Rozwoju Pomorza Gdańskiego w Gdańsku, która z opóźnieniem złożyła deklaracje VAT-7 (za grudzień 1997 r.) oraz CIT- 2 (w I kwartale 1997 r. i za 7 m-cy 1998 r.); Sudeckiej Agencji Promocji Turystyki SA w Jeleniej Górze, która nie uregulowała zobowiązań za czerwiec 1999 r. z tytułu ZUS i podatku dochodowego od osób fizycznych w łącznej kwocie 7.619 zł. W przypadku kontrolowanych fundacji jedynie jedna z nich (Fundacja Progress & Bussines) prowadziła działalność gospodarczą podlegającą opodatkowaniu. Nie stwierdzono jednak w jej działalności nieprawidłowości w zakresie realizowania obowiązków podatkowych (str. 45-46 i 48).
11. Kontrolowane agencje i fundacje, zgodnie z przepisami ustawy o zamówieniach publicznych, dokonywały zakupów i zlecania usług, z wyjątkiem:
- Polskiej Agencji Informacyjnej, której Zarząd zwrócił się do 3 zamiast 4 dostawców w trakcie wyboru wykonawcy zadania państwowego, którego realizację zlecano w trybie art. 67 ustawy o zamówieniach publicznych (str. 46),
 - Polsko - Włoskiej Fundacji Promocji Zdrowia im. Św. Rafała w Krakowie, która realizując zadania państwowe w 2 przypadkach bez zgody Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych udzieliła zamówień publicznych z wolnej ręki, a dokumentacja innego zlecenia była niekompletna (str. 56-57).

Skutki finansowe

W wyniku kontroli ujawniono uszczuplenia w przychodach:

- 1) Budżetu państwa w łącznej wysokości 7.292.485,70 zł, w tym 6.396,1 tys. zł stanowiących spłacone wierzytelności Skarbu Państwa niezwrócone do budżetu państwa przez Zarząd Polskiej Agencji Rozwoju Turystyki SA. Spółka uznała część spłaconych wierzytelności zniesionego Centralnego Funduszu Turystyki i Wypoczynku jako wniesiony przez Skarb Państwa aport (str. 45). Pozostałe kwoty uszczupień stwierdzono w: PAIZ SA w Warszawie, ARR SA w Bielsku Białym, Fundacji Fundusz Współpracy w Warszawie oraz Jeleniogórskiej Agencji Poszanowania Energii i Wspierania Przedsiębiorczości SA.
- 2) Państwowych osób prawnych i innych państwowych jednostek organizacyjnych w wysokości 13.847 zł za podnajem powierzchni w pawilonie Polski na EXPO'98 w Lizbonie na kwotę 2.498 USD, tj. 10.363 zł (str. 39). Pozostałą kwotę uszczupień stwierdzono w Sudeckiej Agencji Promocji Turystyki SA w Jeleniej Górze.
- 3) Innych podmiotów w wysokości 1.200.752,00 zł, z czego: 903.500 zł dotyczyło uszczuplenia majątku PART SA, w tym zainwestowania przez Zarząd 419 tys. zł w „niewypłacalną” spółkę SART SA (str. 35); 350 tys. zł dotyczyło wydatków na wykonanie opracowania „Kompleks Parków Rekreacyjnych w Polsce” (którego do zakończenia kontroli, tj. przez okres ponad roku, nie wykorzystano) (str. 35-36); 32.207,70 zł dotyczyło Polskiej Fundacji Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw, która o tę kwotę przekroczyła wydatki bez zgody i aneksu do

umowy z UKiE (str. 52). Pozostałe kwoty uszczupień stwierdzono w Agencji Rozwoju Regionalnego SA w Bielsku Białej oraz Agencji Rozwoju Regionu Krakowskiego SA.

W wyniku dotychczasowych działań kontrolnych odzyskano 84.164,07 zł, z czego 34.687,30 zł dla budżetu państwa, 3.211 zł dla państwowych osób prawnych oraz 46.265,77 zł dla innych podmiotów (spółek z udziałem SP i fundacji).

3. UWAGI I WNIOSKI

1. Wyniki kontroli wskazują na potrzebę podjęcia decyzji systemowych, mających na celu zapobieżenie rozpraszaniu środków publicznych w rozlicznych formach instytucjonalnych, samodzielnie gospodarujących tymi środkami i ponoszących znaczne wydatki na koszty utrzymania biur, wynagrodzenia i inwestycje. Stosowne decyzje powinny, zdaniem NIK, w szczególności dotyczyć:
 - a/ zakresu sektora finansów publicznych. Ustawa o finansach publicznych wyłącza obecnie z sektora finansów publicznych m.in. państwowe i samorządowe agencje, działające w formie spółek akcyjnych, nie zalicza również do tego sektora fundacji korzystających ze środków publicznych,
 - b/ założeń polityki społeczno-gospodarczej w zakresie agencji regionalnych („agencji rozwoju regionalnego”),
 - c/ zakresu podmiotów zobowiązanych do stosowania ustawy o zamówieniach publicznych. W nowej ustawie o zamówieniach publicznych (nad której projektem trwają prace legislacyjne) przewiduje się, że ustawa ma być stosowana do zamówień udzielanych „przez jednostki sektora finansów publicznych, w rozumieniu ustawy o finansach publicznych”. Zawężony zakres sektora finansów publicznych, wynikający obecnie z ustawy o finansach publicznych, m.in. państwowe i samorządowe agencje działające jako spółki prawa handlowego, a także fundacje.
 - d/ ewentualności uregulowania w drodze ustawowej form i ogólnych zasad działania oraz odpowiedzialności za gospodarowanie środkami publicznymi agencji (w tym agencji mających charakter funduszy celowych) oraz fundacji „publicznych” (działających z udziałem mienia państwowego i komunalnego). NIK wielokrotnie postulowała potrzebę zmiany ustawy o fundacjach, w celu wzmocnienia nadzoru nad fundacjami korzystającymi ze środków publicznych.
2. Prowadzone od wielu lat w Ministerstwie Skarbu Państwa (wcześniej w Ministerstwie Przekształceń Własnościowych) badania skuteczności sprawowania przez Ministra nadzoru właścicielskiego nad podmiotami działającymi w formie spółek prawa handlowego (w tym agencjami) wskazują na słabości, których wyeliminowanie wymaga zmian sposobu sprawowania tego nadzoru, w tym prowadzenia:
 - monitoringu wyników ekonomiczno finansowych podmiotów oraz prowadzenia analiz ekonomicznych, umożliwiających na bieżąco identyfikowanie sytuacji niekorzystnych dla ich działalności,

- ewidencji zadań państwowych zleczanych do wykonania agencjom, udzielanych im dotacji budżetowych, a także wysokości innych środków publicznych, sposobu ich wykorzystania i rozliczenia.

Rozważenia wymaga ewentualna nowelizacja ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa¹¹ w kierunku ujęcia tych zadań jako obligatoryjnie pełnionych przez Ministra SP.

3. Fakt, że niemal połowa z kontrolowanych agencji nie była w stanie ze względów finansowych realizować swoich celów statutowych wskazuje, że bez rozwiązania sposobu finansowania tych zadań, które w przypadku agencji rozwoju regionalnego mają charakter publiczny, wątpliwa staje się możliwość zrealizowania celów, jakie zakładano przy ich tworzeniu. W skrajnych przypadkach mogą również wystąpić przesłanki do likwidacji niektórych z tych podmiotów.
4. W związku z tym, iż w 46% badanych fundacji stwierdzono nieprawidłowości w prowadzeniu przez nie rachunkowości, zachodzi potrzeba podjęcia przez ich organy działań mających na celu podniesienie kwalifikacji osób odpowiedzialnych za działalność księgową.

¹¹ Dz.U. Nr 156, poz. 775 ze zm.

II. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

1. CHARAKTERYSTYKA STANU PRAWNEGO

Zakres działania i kompetencje Ministra SP Do zakresu działania i kompetencji Ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa (Ministra SP) należy:

1. wykonywanie uprawnień wynikających z praw majątkowych Skarbu Państwa m.in. w zakresie praw z akcji i udziałów należących do Skarbu Państwa, łącznie z wynikającymi z nich prawami osobistymi,
2. składanie w imieniu Skarbu Państwa oświadczenia woli o utworzeniu spółki prawa handlowego lub przystąpieniu do takiej spółki oraz o utworzeniu innej osoby prawnej, przewidzianej przepisami prawa, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej (art. 2. *ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa*)¹²,
3. tworzenie, likwidacja, łączenie, dzielenie i przekształcanie państwowych osób prawnych,
4. powoływanie i odwoływanie organów państwowych osób prawnych,
5. zgłaszanie sprzeciwu wobec czynności prawnych państwowych osób prawnych w zakresie rozporządzania składnikami majątku trwałego w rozumieniu przepisów o rachunkowości oraz nieodpłatnego oddania tych składników do korzystania innym podmiotom na podstawie umów prawa cywilnego (art. 5. ust. 1 ww. ustawy)¹³.

Państwowymi osobami prawnymi są również fundacje, których jedynym fundatorem jest Skarb Państwa (art. 5 ust. 2 ww. ustawy).

Państwowe osoby prawne, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, powiadamiają Ministra SP o zamiarze dokonania czynności prawnej, o której mowa w ust. 1 pkt 3 ww. ustawy, jeżeli jej przedmiot przekracza równowartość kwoty 50.000 EURO (art. 5 ust. 3 ww. ustawy). Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, zwolnić poszczególne rodzaje państwowych osób prawnych lub poszczególne osoby prawne z całości lub określonej części obowiązków wynikających z ust. 3 (art. 5 ust. 9 ww. ustawy).

Zgodnie z art. 5 ust. 4 ww. ustawy Minister SP, w terminie miesiąca od dnia otrzymania powiadomienia, o którym mowa wyżej, może nie wyrazić zgody na dokonanie czynności prawnej, której dotyczyło powiadomienie. Czynność prawna dokonana przez państwową osobę prawną z naruszeniem niniejszego artykułu jest nieważna (art. 5 ust. 8 ww. ustawy).

¹² Dz. U. z 1996, Nr 106, poz. 493; z 1996, Nr 156, poz. 775; Nr 115, poz. 741; z 1998, Nr 155, poz. 1014.

¹³ z zastrzeżeniem odrębnych przepisów oraz postanowień statutów wydanych na podstawie tych przepisów.

Minister SP może zlecać, z zachowaniem zasad i trybu określonego w odrębnych przepisach, osobom prawnym lub fizycznym, dokonywanie określonych czynności cywilnoprawnych oraz faktycznych w zakresie jego właściwości, udzielając w tym zakresie stosownych pełnomocnictw. Pełnomocnictwo dotyczące wykonywania uprawnień wynikających z praw majątkowych SP oraz składania oświadczeń woli o utworzeniu spółki prawa handlowego, przystąpieniu do takiej spółki, utworzeniu fundacji bądź innej osoby prawnej, może być udzielone za zgodą RM, wyłącznie państwowej osobie prawnej (art. 18 ust. 1 ustawy o Ministrze SP). Minister SP, w porozumieniu z właściwymi organami administracji rządowej, może udzielać kierownikom państwowych jednostek organizacyjnych, nie mających osobowości prawnej, upoważnień do wykonywania zadań określonych w punktach art. 2 pkt 5-8, w zw. z art. 18 ust. 2 ustawy o Ministrze SP.

*Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zakresu, szczegółowych zasad i trybu kontroli przeprowadzanej przez Ministra Skarbu Państwa*¹⁴ reguluje sprawy w zakresie kontroli przeprowadzanych przez Ministra SP.

Pojęcie Agencji

Brak jest przepisów, które określałyby formy organizacyjno-prawne „Agencji”. Nazwa ta jest nadawana różnym podmiotom, w tym spółkom prawa handlowego

z wyłącznym lub częściowym udziałem podmiotów publicznych (np. Polska Agencja Rozwoju Turystyki S.A.). Istnieją również agencje powołane ustawami jako państwowe osoby prawne (np. Agencja Prywatyzacji).

Wybrane zagadnienia dotyczące spółek akcyjnych.¹⁵

Głównym źródłem regulacji prawnej spółki akcyjnej są przepisy art. 307-490 K.h.¹⁶

Walne zgromadzenie

Najwyższy organ spółki akcyjnej stanowi walne zgromadzenie. Jest to organ obligatoryjny podejmujący uchwały w najważniejszych sprawach spółki. W jego skład wchodzi wszyscy akcjonariusze.

Zakres kompetencji walnego zgromadzenia określa statut spółki oraz art. 388 i 389 K.h. określające zagadnienia, które z mocy należą do wyłącznej kompetencji tego organu.

Walne zgromadzenie w spółce akcyjnej może być zwyczajne lub nadzwyczajne.

¹⁴ Dz. U. z 1998, Nr 23, poz. 121.

¹⁵ Problematyka spółek z ograniczoną odpowiedzialnością ze względu na marginalny udział takich spółek w ustaleniach niniejszej informacji nie została omówiona. Uregulowania prawne dotyczące tych spółek określają art. 156-306 K.h.

¹⁶ Obok wymienionych wyżej przepisów ogólnych istnieją przepisy szczegółowe rangi ustawy modyfikujące regulację kodeksową w związku ze specyficznym zastosowaniem spółki akcyjnej. Dotyczy to spółek akcyjnych szczególnych ze względu na: przedmiot ich przedsiębiorstwa (spółki bankowe, spółki ubezpieczeniowe), charakter akcjonariuszy (spółki z udziałem inwestorów zagranicznych), czy sposób zawiązania spółki (spółki powstałe w wyniku prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych).

Przedmiotem zwyczajnego walnego zgromadzenia, które powinno mieć miejsce w ciągu sześciu miesięcy po upływie każdego roku obrotowego, powinno być (art. 390 K.h.):

- rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok ubiegły,
- powzięcie uchwały o podziale zysków lub o pokryciu strat,
- udzielenie władzom spółki skwitowania z wykonania przez nie obowiązków.

Przedmiotem zwyczajnego zgromadzenia mogą być także inne sprawy.

Nadzwyczajne walne zgromadzenie zwołuje się w przypadkach określonych w Kodeksie handlowym lub w statucie oraz gdy organy lub osoby uprawnione do zwoływania walnych zgromadzeń uznają to za wskazane (art. 391 K.h.).

Walne zgromadzenie zwołuje zarząd, przy czym rada nadzorcza jak również komisja rewizyjna mają prawo zwoływania zwyczajnego walnego zgromadzenia. Prawo głosu na walnych zgromadzeniach przywiązane jest wyłącznie do akcji.

Uchwały walnego zgromadzenia powinny być protokołowane przez notariusza pod rygorem nieważności (art. 412 K.h.). Uchwała walnego zgromadzenia, powzięta wbrew przepisom prawa lub postanowieniom statutu, może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko spółce powództwa o unieważnienie uchwały (art. 413 K.h.).

Również może być zaskarżona uchwała powzięta w zgodzie z przepisami prawa lub postanowieniami statutu, ale godząca w interesy spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie akcjonariusza (art. 414 K.h.).

Nadzór.

Spółka akcyjna powinna mieć radę nadzorczą, bądź komisję rewizyjną lub - jeżeli statut tak stanowi - obie te władze. Dla spółki akcyjnej o kapitale akcyjnym ponad pięćset tysięcy złotych rada nadzorcza jest obligatoryjna (art. 377 K.h.).

Rada nadzorcza obowiązana jest wykonywać stały nadzór nad działalnością spółki we wszystkich gałęziach przedsiębiorstwa (art. 382 K.h.).

Statut może rozszerzyć uprawnienia rady nadzorczej, a w szczególności postanowić, że zarząd jest obowiązany uzyskać zezwolenia rady nadzorczej przed dokonaniem pewnych w statucie oznaczonych czynności (art. 384 K.h.).

Do kompetencji komisji rewizyjnej należy badanie bilansu, rachunków zysków i strat, sprawozdania i wniosków zarządu co do podziału zysków lub pokrycia strat w trybie i w zakresie przewidzianym dla wykonywania powyższych czynności przez radę nadzorczą (art. 385 K.h.).

Członkowie zarządu, pracownicy spółki zajmujący stanowiska głównego księgowego, radcy prawnego, kierownika zakładu lub inne podlegające bezpośrednio członkowi zarządu nie mogą być równocześnie członkami rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej (art. 378 K.h.).

Zarząd

Zarząd jest to organ wykonawczy składający się z jednego lub większej liczby członków, którzy mogą się wywodzić zarówno z kręgu akcjonariuszy, jak i spoza ich grona. Członków zarządu powołuje z reguły walne zgromadzenie, chyba że statut stanowi inaczej (art. 366 K.h.).

Obowiązkiem zarządu jest bieżące prowadzenie spraw spółki oraz jej reprezentowanie na zewnątrz. Zakres kompetencji różnych zarządów może być odmienny w zależności od uregulowań statutów poszczególnych spółek.

Przepisy dotyczące fundacji

Fundację tworzy się dla realizacji zgodnych z podstawowymi interesami Rzeczypospolitej Polskiej celów społecznie lub gospodarczo użytecznych, w szczególności takich jak: ochrona zdrowia, rozwój gospodarki i nauki, oświata i wychowanie, kultura i sztuka, opieka i pomoc społeczna, ochrona środowiska i zabytków (art. 1 *ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach*¹⁷).

Fundatorami mogą być osoby fizyczne niezależnie od ich obywatelstwa i miejsca zamieszkania bądź osoby prawne mające siedziby w Polsce lub za granicą, przy czym siedziba fundacji powinna znajdować się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 2 ww. ustawy). Fundacja działa na podstawie przepisów ww. ustawy i statutu (art. 4).

Z dniem 1 stycznia 1999 r. Skarb Państwa nie może tworzyć fundacji (art. 23 *ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych*¹⁸).

Fundacja uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisania do rejestru fundacji, który prowadzi Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy (art. 7). Wpis następuje po stwierdzeniu przez sąd ważności, tj. zgodności z przepisami ustawy, aktu ustanowienia fundacji (w formie aktu notarialnego) oraz stwierdzeniu, że cel i statut fundacji są zgodne z przepisami prawa (art. 9).

O wpisaniu fundacji do rejestru sąd zawiadamia ministra właściwego ze względu na zakres jego działania oraz cele fundacji, zwanego "właściwym ministrem"¹⁹, a gdy terenem działalności fundacji ma być jedno województwo - także wojewodę właściwego ze względu na siedzibę fundacji, zwanego "właściwym wojewodą", przesyłając mu jednocześnie statut.

Środki nadzoru nad działalnością fundacji

Nadzór nad fundacją sprawuje sąd rejestrowy, któremu służą prawa: uchylania uchwał zarządu, zawieszenia zarządu i wyznaczenia zarządcy przymusowego.

Sąd rejestrowy podejmuje decyzje dotyczące fundacji poczynając od wpisu do rejestru, aż do jej likwidacji. Sąd nie działa z urzędu, lecz na wniosek właściwego ministra lub wojewody.

Jeżeli działanie zarządu fundacji w istotny sposób narusza przepisy prawa lub postanowienia jej statutu albo jest niezgodne z jej celem, właściwy minister lub wojewoda może wyznaczyć odpowiedni termin do usunięcia tych uchybień w działalności zarządu albo może żądać dokonania w wyznaczonym terminie zmiany zarządu fundacji (art. 14).

Po bezskutecznym upływie terminu właściwy minister lub wojewoda może wystąpić do sądu o zawieszenie zarządu fundacji i wyznaczenie zarządcy przymusowego, który będzie reprezentował fundację w sprawach wynikających z zarządu, w tym również w postępowaniu sądowym.

¹⁷ Dz. U. z 1991, Nr 46, poz. 203.

¹⁸ Dz. U. z 1998, Nr 155, poz. 1014.

¹⁹ Przez ministra właściwego rozumie się również kierownika właściwego urzędu centralnego (art. 18 ustawy o fundacjach).

Fundacja zobowiązana jest składać corocznie właściwemu ministrowi sprawozdanie ze swojej działalności, którego ramowy zakres określił Minister Sprawiedliwości w zarządzeniu z dnia 23 grudnia 1994 r.²⁰ (art. 12).

Sprawozdanie obejmuje okres roku kalendarzowego oraz składa się je do dnia 31 marca każdego roku z działalności za rok ubiegły.

Sprawozdanie sporządzone w formie pisemnej powinno zawierać pełną informację o działalności fundacji w okresie sprawozdawczym, m.in.: opis działalności statutowej, z podaniem konkretnych rezultatów w realizacji celów społecznie użytecznych, które stanowiły podstawę powołania fundacji; opis działalności gospodarczej, jeżeli była prowadzona, ze wskazaniem jej formy; teksty uchwał zarządu fundacji; informację o wysokości uzyskanych przychodów, z wyodrębnieniem ich źródeł, w tym z budżetu państwa lub budżetu gminy; jeżeli prowadzono działalność gospodarczą - wynik finansowy tej działalności oraz procentowy stosunek przychodu z działalności gospodarczej do przychodu osiągniętego z innych źródeł; informację o rozliczeniach fundacji z budżetem z tytułu ciążących zobowiązań podatkowych, a także informację w sprawie składanych deklaracji podatkowych oraz inne dane i informacje (§ 1 i 2 ww. zarządzenia).

Sprawozdania te powinny być przez fundację udostępnione do publicznej wiadomości.

Organy fundacji

Art. 10 ustawy wymaga, aby fundacja posiadała zarząd, który kieruje jej działalnością oraz reprezentuje fundację na zewnątrz. Ustawa nie wskazuje żadnych szczegółów dotyczących składu czy kompetencji zarządu oraz innych ewentualnych organów fundacji, pozostawiając tę kwestię w całości do uregulowania w statucie.

Ustawa umożliwia powołanie innych organów fundacji (art. 5). W praktyce, obok zarządu, powołuje się często radę fundacji, której zadania określone przez statut to najczęściej wytyczanie kierunków działania, kontrola ich wykonania, czy powoływanie i odwoływanie zarządu.

Również fundator może zastrzec sobie w statucie np. prawo wpływu na skład organów fundacji.

Działalność gospodarcza fundacji

Ustawa o fundacjach dopuszcza możliwość prowadzenia przez fundację działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy o działalności gospodarczej²¹.

Fundacja może prowadzić działalność gospodarczą tylko w zakresie i na zasadach określonych w statucie oraz w rozmiarach służących realizacji jej celów. Jeśli fundacja ma prowadzić działalność gospodarczą to wartość środków majątkowych fundacji przeznaczonych na tę działalność nie może być mniejsza niż 1000 złotych (art. 5 ustawy o fundacjach).

Podjęcie przez fundację działalności gospodarczej nie przewidzianej w statucie wymaga uprzedniej zmiany statutu (art. 11).

Przepisy ustawy o fundacjach nie określają formy prawnej i organizacyjnej, w jakiej fundacja może prowadzić działalność gospodarczą. Formę działalności gospodarczej

²⁰ Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie ramowego zakresu sprawozdań składanych przez fundacje (M. P. z 1994, Nr 69, poz. 616).

²¹ Art. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej określa działalność gospodarczą jako działalność wytwórczą, budowlaną, handlową i usługową, prowadzoną w celach zarobkowych i na własny rachunek podmiotu prowadzącego taką działalność.

może określać statut fundacji, jako np. spółkę cywilną, bądź handlową lub powołaną wyodrębnioną jednostkę organizacyjną (zakład). Działalność gospodarcza może obejmować również działalność w formach pośrednich, np. udział w spółkach czy spółdzielniach.

***Podstawy prawne
przekazywania środków
budżetowych dla agencji
i fundacji***

Ustawa z 14 grudnia 1990 r. o zniesieniu i likwidacji niektórych funduszy²² dawała Ministrowi Finansów (w porozumieniu z właściwym ministrem) możliwość, do dnia 31 marca 1991 r., przeznaczenia majątku zlikwidowanych funduszy na utworzenie lub wsparcie fundacji mającej na celu finansowanie działalności

realizowanej do tej pory przez fundusz. Fundusz Zmian Strukturalnych w Przemysle zgodnie z ww. ustawą został 31 grudnia 1990 r. przekształcony przez Ministra Przemysłu w spółkę (art. 14 ww. ustawy). Fundacje i agencje mogły otrzymywać środki finansowe z budżetu państwa.

Obowiązująca do końca 1998 r.²³ *ustawa z dnia 5 stycznia 1991 r. Prawo budżetowe*²⁴ nie zawierała przepisów, które wyłączałyby agencje (w formie spółek handlowych) i fundacje z możliwości otrzymywania środków finansowych z budżetu państwa.

Zasady udzielania dotacji przedmiotowej dla przedsiębiorstw i innych jednostek wytwarzających określone rodzaje wyrobów lub świadczących określone rodzaje usług regulował art. 19 Prawa budżetowego, przy czym kwoty i zakres dotacji określała ustawa budżetowa.

Zgodnie z art. 20 ww. ustawy z budżetu państwa mogły być udzielane dotacje dla jednostek niepaństwowych na zadania państwowe realizowane przez te jednostki, przy czym ustawa budżetowa określała wysokość tych dotacji. Sposób przeznaczenia tego rodzaju dotacji ostatecznie rozstrzyga zawarta umowa lub porozumienie, w którym musi być określone zadanie.

*Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 listopada 1994 r. w sprawie wykazu zadań państwowych, które mogą być zlecone jednostkom niepaństwowym*²⁵ oraz *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 lipca 1995 r. w sprawie zlecania zadań państwowych jednostkom niepaństwowym*²⁶, a od 25 sierpnia 1997 r. *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 lipca 1997 r. w sprawie zlecania zadań państwowych jednostkom niepaństwowym oraz wykazu tych zadań*²⁷ określały:

- rodzaje (wykaz) zadań państwowych, które mogły być zlecone jednostkom niepaństwowym,
- ogólne warunki i tryb zlecania tych zadań oraz zasady ustalania i rozliczania dotacji z budżetu państwa,
- tryb dokonywania ocen oraz sprawowania nadzoru i kontroli realizacji tych zadań.

Z dniem 1 stycznia 1999 r., tj. z dniem wejścia w życie *ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych*, straciła moc ustawa Prawo budżetowe, a

²² Dz. U. Nr 89, poz. 517, zm. z 1995 r. Nr 133, poz. 654; z 1999 r. Nr 108, poz. 1226.

²³ utrata mocy na podstawie ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych.

²⁴ Dz. U. z 1993, Nr 72, poz. 344 ze zm.

²⁵ Dz. U. Nr 131, poz. 657 zm., Dz. U. z 1995, Nr 120, poz. 579.

²⁶ Dz. U. z 1995, Nr 87, poz. 437.

²⁷ Dz. U. z 1997, Nr 94, poz. 573 ze zm.

tym samym dotychczasowa regulacja prawna dotycząca udzielania dotacji dla jednostek niepaństwowych na zadania państwowe.

W myśl art. 11 ustawy o finansach publicznych są one jawne, a ich jawność jest realizowana m.in. przez podawanie do publicznej wiadomości kwot dotacji udzielanych z budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Ustawa budżetowa zawiera zestawienie dotacji dla państwowych agencji i fundacji z udziałem Skarbu Państwa (art. 61), a więc również dotacji dla agencji działających w formie spółek akcyjnych oraz fundacji „niepaństwowych” działających z udziałem Skarbu Państwa. Dotacjami są, podlegające szczególnym zasadom rozliczania, wydatki budżetu państwa przeznaczone m.in. na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji jednostkom nie zaliczonym do sektora finansów publicznych oraz fundacjom i stowarzyszeniom (art. 69 ust. 4 pkt 1 lit. d ustawy o finansach publicznych).

Do sektora finansów publicznych zalicza się:

- organy władzy publicznej i podległe im jednostki organizacyjne,
- państwowe osoby prawne oraz inne państwowe jednostki organizacyjne nie objęte Krajowym Rejestrem Sądowym, których działalność jest finansowana ze środków publicznych w całości lub części.

Sektor finansów publicznych dzieli się na: sektor rządowy, sektor samorządowy - obejmujący jednostki samorządu terytorialnego i ich organy oraz podległe tym organom jednostki organizacyjne.

Do sektora finansów publicznych nie zalicza się: przedsiębiorstw państwowych, banków państwowych, spółek prawa handlowego (w tym agencji działających w formie spółek prawa handlowego) – (art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. a-c ustawy o finansach publicznych), fundacji i stowarzyszeń (art. 69 ust. 4 pkt 1 lit. d ustawy o finansach publicznych).

Jednostki nie zaliczone do sektora finansów publicznych mogą otrzymywać dotacje celowe na realizację zadań zleconych na podstawie umów zawartych z dysponentem części budżetowej (art. 71).

Dysponent części budżetu państwa, w której zaplanowane zostały dotacje, podaje do publicznej wiadomości, w drodze obwieszczenia, wykaz jednostek wraz z kwotami przyznanych im dotacji (art. 73).

Dysponenci części budżetowych zobowiązani są do nadzoru i kontroli nad całością gospodarki finansowej podległych im jednostek organizacyjnych. W tym celu, nie rzadziej niż raz na kwartał, zobowiązani są do dokonania okresowych ocen - m.in. wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu państwa – pod względem m.in. zgodności wykorzystania dotacji z przeznaczeniem oraz wysokości wykorzystanej dotacji a stopniem realizacji zadań przewidzianych do sfinansowania (art. 91).

Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych ponoszą pracownicy sektora finansów publicznych oraz inne osoby dysponujące środkami publicznymi, w tym osoby odpowiedzialne za gospodarowanie środkami publicznymi przekazanymi podmiotom spoza sektora finansów publicznych (art. 137).

Wykonywanie	Zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem fundacje i
zobowiązań	agencje podlegają tym samym podatkom i opłatom
podatkowych przez	publicznoprawnym, co inne podmioty prawa.
agencje i fundacje	Fundacja lub agencja, niezależnie od tego czy prowadzi

działalność gospodarczą, jest podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych²⁸. Podstawową regulację prawną w tym zakresie zawiera *ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych*.²⁹

Przedmiotem opodatkowania jest dochód bez względu na rodzaj źródeł przychodów, z jakich dochód ten został osiągnięty, np. z kapitałów pieniężnych lub praw majątkowych.

Fundacje i agencje mogą korzystać z dostępnych też innym podatnikom wyłączeń przedmiotowych.

Fundacje i agencje podlegają przepisom *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*,³⁰ m.in. w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych i sprawozdawczości finansowej (art. 2 i 4). Jednostki obowiązane są do stosowania zasad rachunkowości w sposób prawidłowy. Przy stosowaniu zasad rachunkowości mogą być przyjęte przez jednostkę uproszczenia, jeżeli nie wywiera to istotnie ujemnego wpływu na realizację ww. celu.

Rachunkowość obejmuje: opis przyjętych zasad rachunkowości, prowadzenie ksiąg rachunkowych, okresowe ustalanie lub sprawdzanie drogą inwentaryzacji rzeczywistego stanu aktywów i pasywów, wycenę aktywów i pasywów oraz ustalanie wyniku finansowego, sporządzanie sprawozdań finansowych i innych, których dane wynikają z ksiąg rachunkowych, gromadzenie i przechowywanie dokumentacji przewidzianej ustawą, poddanie badaniu i ogłaszanie sprawozdań finansowych w przypadkach przewidzianych ustawą.

Kierownik jednostki ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości, chyba że określone obowiązki w tym zakresie zostaną przypisane innym osobom za ich zgodą. Przyjęcie odpowiedzialności przez inne osoby powinno być stwierdzone dokumentem. W przypadku, gdy kierownikiem jednostki jest organ wieloosobowy, a nie została wskazana osoba odpowiedzialna, odpowiedzialność ponoszą wszyscy członkowie tego organu

Fundacje, a także agencje (działające w formie spółek handlowych) nie prowadzące działalności gospodarczej stosowały przepisy *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 1994 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości dla jednostek nie prowadzących działalności gospodarczej*³¹, a od dnia 24 września 1998 r. - *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 sierpnia 1998 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości dla niektórych jednostek nie prowadzących działalności gospodarczej*³².

Fundacje i agencje mogą też podlegać obowiązkowi podatkowemu w zakresie podatku od towarów i usług, o ile będzie w stosunku do nich znajdował w szczególności zastosowanie art. 5 w związku z art. 2 *ustawy z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym*³³, tj. w przypadku osób prawnych mających siedzibę na terytorium RP jeżeli wykonują we własnym imieniu i na własny

²⁸ W świetle obowiązującego prawa spółek obowiązuje reguła, iż wszystkie typy spółek normatywnych, z wyjątkiem spółek akcyjnych, mogą być tworzone w celach gospodarczych. Stąd, spółka akcyjna może być tworzona w celu niegospodarczym, np. prowadzenie działalności kulturalnej lub charytatywnej, tj. nie musi być nastawiona na zysk, a tym samym nie musi uzyskiwać dochodu.

²⁹ Dz. U. z 1993, Nr 106, poz. 482 ze zm.

³⁰ Dz. U. z 1994, Nr 121, poz. 591 ze zm.

³¹ Dz. U. z 1994, Nr 140, poz. 789 ze zm.

³² Dz. U. z 1998, Nr 115, poz. 748.

³³ Dz. U. z 1993, Nr 11, poz. 50 ze zm.

rachunek sprzedaż towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak również eksport i import towarów lub usług w okolicznościach wskazujących na zamiar ich wykonywania w sposób częstotliwy, nawet jeżeli zostały wykonane jednorazowo, a także wówczas, gdy czynności te polegają na jednorazowej sprzedaży rzeczy w tym celu nabytej, lub na których ciąży obowiązek uiszczenia cła.

W przypadku obowiązków podatkowych w zakresie innych podatków art. 16 ustawy o fundacjach stanowi, że nabycie przez fundację w drodze spadku, zapisu lub darowizny pieniędzy lub innych rzeczy ruchomych albo praw majątkowych jest wolne od podatku od spadków i darowizn.

Zamówienia publiczne

Ustawę z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych³⁴ stosuje się do zamówień na dostawy, wykonywanie usług i robót budowlanych opłacanych w całości lub w części ze środków publicznych.

Środkami publicznymi zgodnie z ustawą o finansach publicznych są: dochody publiczne, środki pochodzące ze źródeł zagranicznych - nie podlegające zwrotowi, przychody jednostek organizacyjnych i osób prawnych zaliczanych do sektora finansów publicznych - pochodzące z działalności i innych źródeł, przychody budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego – pochodzące ze sprzedaży papierów wartościowych oraz innych operacji finansowych, z prywatyzacji majątku Skarbu Państwa oraz majątku jednostek samorządu terytorialnego, ze spłat pożyczek, udzielonych ze środków publicznych, z otrzymanych pożyczek i kredytów, a także wskazane w art. 2 pkt 7 lit. c, f, g ustawy o zamówieniach publicznych środki kredytowe, na które Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego lub samorządowa jednostka organizacyjna udzieliły poręczeń, gwarancji albo dofinansowały koszty udzielenia kredytu, środki pochodzące z opłat abonamentowych i opłat za używanie nie zarejestrowanych odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, pochodzące ze składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Zamawiający nie może, w celu uniknięcia stosowania ustawy lub uniknięcia procedur udzielania zamówień publicznych określonych ustawą, dzielić zamówienia na części oraz zaniżać wartości zamówienia. Jeżeli zamówienie publiczne ma być finansowane z udziałem środków zagranicznych przyznanych na podstawie umowy międzynarodowej, która przewiduje inne niż ustawa procedury udzielania zamówienia, zamawiający udzielający zamówienia stosuje procedury określone w tej umowie międzynarodowej.

Ustawę stosuje się m.in. do zamówień publicznych udzielanych przez:

- fundacje i stowarzyszenia, w zakresie, w jakim dysponują środkami publicznymi,
- agencje państwowe w zakresie nie uregulowanym odrębnymi przepisami, przy czym nie jest jasne czy chodzi o agencje utworzone ustawowo jako państwowe osoby prawne, czy również agencje w formie spółek prawa handlowego.

Podstawowym trybem udzielania zamówienia publicznego jest przetarg nieograniczony (art. 14). Ponadto ustawa dopuszcza w przypadkach określonych w ustawie udzielenie zamówienia publicznego w trybie: przetargu ograniczonego

³⁴ (tekst jednolity Dz. U z 1998 r. Nr 119, poz. 773; zm. Dz. U. z 1999 r. Nr 45, poz. 437).

(art. 32), przetargu dwustopniowego (art. 54), negocjacji z zachowaniem konkurencji (art. 64), zapytania o cenę (art. 68), zamówienia z wolnej ręki (art. 71).

Naruszenie zasady, formy lub trybu postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych określonych w ww. ustawie stanowi zgodnie z art. 138 ust. 1 pkt 12 ustawy z 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (poprzednio wynikało to z art. 57 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 5 stycznia 1991 r. - prawo budżetowe) naruszenie dyscypliny finansów publicznych (poprzednio dyscypliny budżetowej).

2. WYKONYWANIE FUNKCJI WŁAŚCICIELSKICH I NADZÓR SPRAWOWANY PRZEZ MINISTRA SKARBU PAŃSTWA

Charakterystyka uwarunkowań organizacyjnych

Obowiązujący w 1997 r. Regulamin Organizacyjny MSP z 8 listopada 1996 r. przewidywał, że nadzór nad agencjami i fundacjami SP sprawowały w imieniu Ministra SP następujące departamenty Ministerstwa Skarbu Państwa:

- Departament Spółek Kapitałowych, wobec agencji działających jako spółki z udziałem Skarbu Państwa,
 - Departament Nadzoru Założycielskiego wobec fundacji, których jedynym fundatorem był Skarb Państwa i dla których Minister SP był ministrem właściwym.
- W 1998 i 1999 r. - według postanowień Regulaminu Organizacyjnego z 27 lutego 1998 r.³⁵ - sprawy związane z nadzorem nad agencjami będącymi spółkami prawa handlowego, w szczególności agencjami rozwoju regionalnego, nad fundacjami SP, w których Minister SP jest głównym fundatorem, oraz dla których Minister SP wykonuje funkcję ministra właściwego, prowadził Departament Agencji i Fundacji.

Nadzór Ministra SP na fundacjami i agencjami był niewłaściwie przygotowany od strony formalno-organizacyjnej, ponieważ:

- *Do zakończenia kontroli, tj. do dnia 30 września 1999 r. Departament Agencji i Fundacji nie posiadał zatwierdzonego przez Ministra SP regulaminu wewnętrznego. Według Regulaminu Organizacyjnego MSP z 27 lutego 1998 r. winien być on opracowany do 30 kwietnia 1998 r. Opóźnienie w tym zakresie sięgało ponad 15 miesięcy. Przygotowane kolejne wersje tego dokumentu nie uzyskały akceptacji opiniujących go komórek organizacyjnych MSP. Zastrzeżenia formalne i merytoryczne do tych dokumentów zgłosiły: Departament Prawny (w sierpniu i październiku 1998 r.), Biuro Kadr i Szkolenia oraz Biuro Ministra (we wrześniu 1999 r.). Należy jednocześnie zauważyć, że od października 1998 r. aż do lipca 1999 r. prace nad regulaminem nie były kontynuowane przez DAiF. Pełniący obowiązki Dyrektora DAiF wicedyrektor tego Departamentu nie wyjaśnił przyczyn zaistniałego opóźnienia. Regulamin został zatwierdzony przez działającego w*

³⁵ Powyższy zakres kompetencyjny nie został zmieniony Regulaminem Organizacyjnym MSP z dnia 31 marca 1998 r. oraz znowelizowanym Regulaminem Organizacyjnym MSP z dnia 5 lipca 1999 r.

imieniu Ministra SP Dyrektora Generalnego MSP 1 grudnia 1999 r., tj. ponad 17 miesięcy po terminie.

- Nie posiadał wykazu agencji i fundacji, którym Minister SP i inni przedstawiciele SP zlecali zadania oraz specyfikacji tych zadań, a także wykazów podmiotów, którym udzielane były dotacje podmiotowe. Nie posiadał też informacji o sposobie wykonania zadań zleconych w latach 1997 – 1999. NIK nie podziela argumentacji zawartej w wyjaśnieniach złożonych podczas kontroli przez Wicedyrektora DAiF, że braki te wynikają z faktu, iż Departament nie zlecał zadań żadnym podmiotom i nie udzielał im dotacji, a w przypadku dotacji udzielanych przez inne resorty, podmioty te są nadzorowane przez udzielających dotacji. Zdaniem NIK, MSP powinno posiadać pełną wiedzę w tym zakresie, niezbędną dla sprawowania właściwego nadzoru.*
- Nie dysponował komputerową bazą danych o nadzorowanych agencjach i fundacjach, pomimo wdrożenia w I półroczu 1999 r. w MSP Zintegrowanego Systemu Informatycznego MSP. Informacje o tych podmiotach przechowywane były w segregatorach dotyczących poszczególnych podmiotów. Według wyjaśnień Dyrektora DAiF ze względu na szczupłość kadr Departamentu (łącznie 9 osób) nie utworzono przewidzianego w regulaminie organizacyjnym MSP Wydziału Baz Danych w DAiF.*
- Nie dysponował pełnymi informacjami o nadzorowanych agencjach. Dokumentacja Regionalnej Agencji Rozwoju SA w Płocku w likwidacji była niekompletna, nie zawierała bowiem informacji o działalności organów spółki za okres ostatnich 2 lat, a w przypadku “WrAMP” Sp. z o.o. w likwidacji we Wrocławiu brak było dokumentacji z 1999 r., mimo że Spółka znajdowała się w bardzo trudnej sytuacji ekonomicznej. Przyczyną braku informacji dotyczących RAR SA w Płocku, wg wyjaśnienia pracownika DAiF był brak adresu Agencji, utrudniający kontakt z jej likwidatorem. Przyczyn braku dokumentów dotyczących WRAMP Sp. z o.o. nie umiano wyjaśnić.*
- Nie prowadził w latach 1998-1999 analiz zbiorczych i nie posiadał syntetycznych informacji o sytuacji ekonomicznej nadzorowanych agencji rozwoju regionalnego (na podstawie rocznych sprawozdań finansowych za 1997 i 1998 r.). Co prawda, obowiązek taki nie wynika z przepisów prawa, niemniej jednak – w ocenie NIK – celowość opracowywania takich analiz i informacji jest uzasadniona, bowiem mogłyby być one pomocne w ocenie sytuacji poszczególnych agencji na tle całego ich zbioru.*
- Nie egzekwował od nadzorowanych jsSP obowiązku dostarczania do MSP „Kwartalnych informacji o jsSP”³⁶, mimo jego wprowadzenia przez Ministra SP w marcu 1998 r. Według wyjaśnień pracowników MSP, wynikało to z braku jednoznacznego wymogu w odniesieniu do DAiF. „Kwartalne informacje o kształtowaniu się wynagrodzeń” dostarczane przez spółki, jedynie w części*

³⁶ opisujących działalność jsSP w kwartale sprawozdawczym, w tym informacje o zatrudnieniu, płacach, sytuacji ekonomicznej spółki i wysokości jej kapitałów, prowadzeniu postępowań: układowych, bpu czy upadłościowych, wykorzystaniu amortyzacji na odtworzenie majątku produkcyjnego, ocenie wpływu wzrostu płac na sytuację finansową, a także o dysponowaniu jej majątkiem oraz o regulowaniu przez nią zobowiązań podatkowych i względem ZUS.

pokrywały się z informacjami zawartymi w pierwszym z ww. dokumentów (nie zawierały podstawowych danych ekonomicznych) i nie dawały pełnego obrazu działalności agencji.

- *Nie posiadał pełnej dokumentacji 4 fundacji (na 7 skontrolowanych), m.in. sprawozdań z działalności Fundacji „Fundusz Kapitałowy” za lata 1997-98, Fundacji „Przyszłość” z Poznania za 1997 r., Fundacji „Instytut Wolnego Rynku” od czasu jej utworzenia, tj. od 1993 do 1998, Fundacji „Wspomagania Procesów Prywatyzacji” z Warszawy za lata 1997-1998. Brak dokumentacji pracownicy DAiF wyjaśniali tym, że nie otrzymali jej od zlikwidowanych Departamentów: Nadzoru Właścicielskiego i Nadzoru Założycielskiego, a także nie zdążyli jeszcze uzyskać tych dokumentów od ww. Fundacji, ponieważ wystąpiły trudności z ustaleniem ich adresów.*

**Nadzór
Ministra SP
nad agencjami**

Według stanu na 31 grudnia 1997 r. w nadzorze Ministra SP (sprawowanym przez Departament Spółek Kapitałowych), znajdowało się 65 agencji działających jako spółki prawa handlowego, z których 2 zostały uprzednio przejęte od zlikwidowanego MPW, a 63 od innych podmiotów. Z liczby tej 8 było jsSP, z których 2 były w nadzorze zlikwidowanego Ministerstwa Przekształceń Własnościowych (Agencja Kapitałowo-Rozliczeniowa SA oraz Państwowa Agencja Inwestycji Zagranicznych SA). Pozostałe 6 Minister SP przejął od innych organów administracji (likwidatora URM, MPiH oraz wojewodów: suwalskiego, wałbrzyskiego i wrocławskiego).

Na 30 czerwca 1999 r. sprawujący ten nadzór w imieniu Ministra SP Departament Agencji i Fundacji MSP posiadał w swojej gestii 84 agencje działające jako spółki prawa handlowego, z których 7³⁷ było jednoosobowymi spółkami Skarbu Państwa (wykaz tych agencji stanowi załącznik nr 2 do niniejszej informacji)³⁸.

DAiF nie sprawował nadzoru nad wszystkimi agencjami będącymi spółkami Skarbu Państwa, bowiem nadzór nad Agencją Kapitałowo-Rozliczeniową SA w Warszawie³⁹, sprawuje Departament Nadzoru i Prywatyzacji I w MSP. Pracownik MSP odpowiedzialny za koordynację nadzoru Agencji w DAiF (w wyjaśnieniach dla kontrolerów NIK) poinformował, że „DAiF nie otrzymał polecenia przejęcia i zajęcia się tym podmiotem”.

³⁷ Regionalna Agencja Restrukturyzacji “Odnowa” Sp. z o.o. w Suwałkach, Agencja Mienia “Reliquum” Sp. z o.o. w Wałbrzychu, Centrum Bankowo Finansowe “Nowy Świat” SA. w Warszawie, Państwowa Agencja Inwestycji Zagranicznych SA w Warszawie, Polska Agencja Informacyjna SA. w Warszawie, Polska Agencja Prasowa SA. w Warszawie oraz Wrocławska Agencja Mienia Państwowego “WrAMP” Sp. z o.o. w likwidacji we Wrocławiu.

³⁸ Kontrolą wykonywania nadzoru właścicielskiego przez MSP objęto 6 wybranych losowo agencji, w tym 3 jsSP (jedna w likwidacji): Polską Agencję Prasową SA - jsSP, Polską Agencją Informacyjną SA - jsSP, Wrocławską Agencję Mienia Państwowego “WrAMP” Sp. z o.o. w likwidacji - jsSP, Agencję Rozwoju Regionalnego “Arleg” SA w Legnicy - spółkę z częściowym udziałem SP, Regionalną Agencję Restrukturyzacji “Odnowa” Sp. z o.o. w Suwałkach - jsSP, Karkonoskie Towarzystwo Inwestycyjne SA w Jeleniej Górze - spółkę z częściowym udziałem SP.

³⁹ Przy współpracy i zaangażowaniu kapitałowym AK-R SA w pierwszej połowie lat 90-tych powstało 35 agencji i fundacji regionalnych.

W zakresie przygotowywania przez DAiF projektów uchwał WZA/ZW agencji, w których funkcje właścicielskie wykonywał Minister SP, NIK nie stwierdziła nieprawidłowości:

- *Departament przygotowywał w kontrolowanym okresie „Instrukcje do głosowania na WZA/ZW...”, w których określano stanowisko MSP do projektów uchwał i proponowany sposób głosowania przez reprezentantów Skarbu Państwa. „Instrukcje...” te były akceptowane przez nadzorującego DAiF Podsekretarza Stanu w MSP.*
- *W lutym 1998 r. opracowano dokument pn. “Ustalenie kierunkowych zasad podziału zysku netto za 1997 r. w jsSP”, a w lutym 1999 r. dokument pn. „Zasady podziału zysku netto w jsSP i w spółkach z częściowym udziałem SP”, wg których m. in. zysk netto jsSP mógł zostać na podstawie uchwały WZA/ZW przeznaczony na kapitał zapasowy, nagrody dla pracowników wraz z obciążeniami (ZUS, FP, GFSS), zakładowy fundusz świadczeń socjalnych i inne cele (np. kapitały rezerwowe, darowizny). Pierwszy z tych dokumentów m.in. pozwalał na konsumpcję 50% zysku netto - po ewentualnym odliczeniu dywidendy, a drugi więcej niż 50%, lecz nie więcej niż 75% zysku - w przypadkach indywidualnych, uzasadnionych b. dobrą (lepszą niż w roku poprzednim) sytuacją ekonomiczną. W latach 1997 - 1998 w spółkach nadzorowanych przez DAiF nie wystąpiły przypadki podziału zysku niezgodne z powyższymi zasadami.*

W świetle niżej opisanych nieprawidłowości dotyczących m.in. nieterminowego odbywania WZA/ZW agencji, braku aktualnych danych o kandydatach na członków RN oraz o składzie tych rad, należy uznać, iż nadzór właścicielski nad skontrolowanymi spółkami był niewłaściwy.

- *W 1998 r. w przypadku 5 z 6 nadzorowanych agencji (jsSP) Zwyczajne WZA/ZW za 1997 r. odbyły się po ustawowym terminie⁴⁰ (w PAI SA – 9 lipca 1998 r., w CBF “Nowy Świat” SA – 3 lipca 1998 r., w PAIZ SA – 20 września 1998 r., w “WrAMP” Sp. z o.o. – 31 grudnia 1998 r. oraz w “Reliquum” Sp. z o.o. – 7 lipca 1998 r.).*
- *Podobna sytuacja wystąpiła w 1999 r. – w 5 z 7 jsSP zgromadzenia te nie odbyły się terminowo (w PAIZ SA – 22 lipca 1999 r., w “Reliquum” Sp. z o.o. – 27 lipca 1999 r., a w PAP SA, PAI SA, „WrAMP” Sp. z o.o. - do czasu zakończenia kontroli nie odbyły się). Główną przyczyną tego było – podobnie jak w latach poprzednich – nieterminowe dostarczanie przez spółki niezbędnych materiałów, pomimo wielokrotnych wystąpień MSP w tych sprawach. W PAP SA spowodowane to było rozbieżnościami w opiniach biegłych rewidentów badających bilans PAP SA za 1998 r., a Ministerstwem Finansów w sprawie ujęcia w bilansie okresu od 1 do 12 stycznia 1998 r., tj. okresu, w którym utworzona 31 grudnia 1997 r. PAP SA nie została jeszcze zarejestrowana. DAiF nie podjął do zakończenia kontroli skutecznych działań w tym zakresie, a działania podejmowane przez spółkę nie doprowadziły do rozwiązania tego problemu.*

⁴⁰ zgodnie z art. 223 i 390 K.h. Zwyczajne WZA/ZW spółki powinno się odbyć w ciągu 6-ciu miesięcy po upływie każdego roku obrotowego.

- *Biuro Ministra SP, prowadzące bazę danych o kandydatach na członków rad nadzorczych, w okresie trwania kontroli nie dysponowało aktualnymi danymi o członkach rad nadzorczych spółek.*
Na dzień 6 września 1999 r. nie dysponowano aktualnymi składami rad nadzorczych 6 agencji - jsSP (PAI SA, PAP SA, CBF SA, RAR „Odnowa” Sp. z o. o., AM „Reliquum”, WrAMP Sp. z o.o.), oraz informacją o reprezentantach SP w RN 4 agencji - spółek z częściowym udziałem SP (Świętokrzyskiej Agencji Rozwoju Regionalnego SA w Kielcach, Agencji Rozwoju Regionalnego “Arleg” SA w Legnicy, Agencji Rozwoju Lokalnego SA w Sosnowcu, Agencji Rozwoju Regionu Krakowskiego S.A). Dyrektor Biura Ministra nie wyjaśniła przyczyn braku ww. informacji.
- *Ponad 16 miesięcy DAiF opracowywał stanowisko Ministra SP nt. “Memoriału o przyszłości finansowej Polskiej Agencji Prasowej SA” (stanowisko to przekazano do Sekretariatu Prezesa RM 16 września 1999 r). Zdaniem NIK, opieszałości tej nie usprawiedliwia fakt, iż DAiF rozpoczął w tym czasie swoją działalność i - jak wynika ze złożonych wyjaśnień - zapoznawał się z działalnością tej spółki oraz że PAP działał w formie spółki akcyjnej zaledwie czwarty miesiąc i trudno było udzielić Premierowi rzeczowej odpowiedzi.*
- *Przez ponad jedenaście miesięcy, tj. od 23 czerwca 1997 r. do 25 maja 1998 r. nie funkcjonowała Rada Nadzorcza Państwowej Agencji Inwestycji Zagranicznych SA w Warszawie, w związku z czym spółka pozbawiona była organu nadzorczego. Przyczyną było wygaśnięcie mandatów jej członków, w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych⁴¹. Powołanie nowego składu Rady Nadzorczej przez Ministra SP, na wniosek Zarządu PAIZ, nastąpiło 7 kwietnia 1998 r.*

Krytycznej oceny nie zmienia fakt, że w przypadku 5 agencji - spółek z częściowym udziałem SP, losowo wybranych ze zbioru 84 nadzorowanych przez DAiF agencji (Agencji Rozwoju Regionalnego SA w Zielonej Górze, Tarnowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego SA w Tarnowie, Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego w Rzeszowie, Koszalińskiej Agencji Rozwoju Regionalnego SA w Koszalinie oraz Regionalnej Agencji Rozwoju Regionalnego SA w Kaliszu), WZA/ZW odbyły się w ustawowych terminach, a DAiF dysponował wszystkimi aktami notarialnymi ze Zwyczajnych WZA, kwitujących lata obrachunkowe 1997 i 1998.

Niewspółmiernie niski był udział reprezentantów SP w Radzie Nadzorczej Karkonoskiego Towarzystwa Inwestycyjnego SA z siedzibą w Jeleniej Górze, w stosunku do procentowego udziału SP w tej Spółce. W utworzonej 16 stycznia 1997 r. przez Wojewodę Jeleniogórskiego Spółce, Skarb Państwa posiadał 73,6 % akcji, a był reprezentowany w 7-osobowej Radzie Nadzorczej tylko przez jedną osobę. Składający wyjaśnienia koordynator ds. fundacji w DAiF oświadczył, że na najbliższym NWZA Spółki planowana jest zmiana składu Rady Nadzorczej tak, aby Skarb Państwa miał w niej udział proporcjonalny do zaangażowania kapitałowego.

⁴¹ Dz. U. Nr 118, poz. 561 ze zm.

**Przekazywanie
samorządom praw
z akcji i udziałów SP
w ARR**

Minister SP zbyt późno rozpoczął przygotowania do realizacji postanowień art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. *Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną*,⁴² w myśl których minister właściwy do spraw Skarbu Państwa winien przekazać organom samorządów województw wykonywanie praw z akcji i udziałów należących do Skarbu Państwa w agencjach rozwoju regionalnego.

Dopiero 7 maja 1999 r. Minister SP powołał komisję do spraw przekazania wykonywania praw z akcji i udziałów SP w agencjach rozwoju regionalnego. Komisja opracowała zasady przekazywania tych praw, a Minister zatwierdził je decyzją Nr 22/99. DAiF 8 sierpnia 1999 r., wykonując ww. decyzję, przedstawił Ministrowi SP listę 29 agencji rozwoju regionalnego, których prawa z akcji i udziałów SP miały być przekazane na rzecz organów samorządów województw oraz 10 spółek, które wymagały przeprowadzenia szczegółowego postępowania przed ewentualnym przekazaniem praw z akcji i udziałów.

Do 6 września 1999 r. Minister SP przekazał wojewódzkim sejmikom samorządowym wykonywanie praw z akcji zaledwie 3 spółek (Agencji Rozwoju Regionalnego “Ares” SA w Suwałkach, Krakowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego SA w Krakowie oraz Agencji Rozwoju Pomorza Gdańskiego SA w Gdańsku). Należy zauważyć, że w I połowie 1999 r. organy samorządowe województw wystąpiły z wnioskami dotyczącymi przekazania wykonywania praw w 51 agencjach. Przedłużające się procedury przekazywania wykonywania praw z akcji i udziałów Minister SP argumentował koniecznością określenia kryteriów decydujących o statusie poszczególnych spółek jako „agencji rozwoju regionalnego”, co zdaniem NIK nie usprawiedliwia przewlekłego trybu przekazywania praw z akcji/udziałów SP.

**Nadzór Ministra SP
nad fundacjami**

W nadzorze MSP znajdowały się 134 fundacje, których fundatorem - wyłącznym lub wspólnie z innymi - był Skarb Państwa, bądź dla których Minister SP był „ministrem właściwym”. Z ww. liczby fundacji, dla 33 (24,6%) wyłącznym fundatorem był Minister SP, a dla 12 (9%) wspólnie z innymi podmiotami. Upřednio Minister PW (do 30 września 1996 r.), a następnie Minister SP pełnił funkcję „ministra właściwego” dla 91 fundacji, co stanowiło 67,9% ogólnej liczby nadzorowanych fundacji. W pozostałych 43 fundacjach (32,1%) funkcję „ministra właściwego” pełnili: dla 8 fundacji Minister Finansów, dla 7 fundacji Minister Gospodarki oraz dla 5 fundacji Minister Edukacji Narodowej (inne organy naczelne i centralne pełniły funkcję ministra właściwego dla 1-4 fundacji)⁴³.

⁴² Dz. U. Nr 133, poz. 872 – weszła w życie 29.10.1998 r.

⁴³ Kontrolą sprawowania nadzoru przez MSP objęto 7 losowo wybranych fundacji, z tego 2 dla których jedynym fundatorem był MSP i 5 dla których MSP lub były MPW był ministrem właściwym: Fundację Fundusz Kapitałowy w Warszawie, Fundację na Rzecz Nauki Polskiej w Warszawie, Fundację Wspierania Rozwoju Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Warszawie, Fundację “Przyszłość” w Poznaniu, Fundację “Pomoc” w Poznaniu, Fundację “Instytut Wolnego Rynku” w Warszawie, Fundację Wspomagania Procesów Prywatyzacji w Warszawie.

Departament Agencji i Fundacji nie dysponował (w trakcie kontroli) pełnymi informacjami o wielkości środków wniesionych do poszczególnych fundacji, w tym środków Skarbu Państwa. Wykaz fundacji, dla których fundatorem był Skarb Państwa, z wysokością wniesionych środków SP stanowi załącznik nr 3 do niniejszej informacji.

W przypadku 45 ze 134 fundacji przedstawionych w ww. załączniku, fundatorem był Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra SP, a jedynie dla 38 z nich podano wysokość wniesionych przez Skarb Państwa środków, które wynosiły co najmniej⁴⁴ 136.666.851,90 zł, 562.500.000 DEM oraz 10.000.000 ECU. Największe kwoty wniesiono do: Fundacji Polsko-Niemieckie Pojednanie – 500 mln DEM, Fundacji Polsko Niemieckiej - 62,5 mln DEM, Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej – 95 mln zł oraz Fundacji Rozwoju Systemu Finansowego – 10 mln ECU.

Dokumentacja 7 skontrolowanych fundacji daje podstawę do oceny, iż nadzór Ministra SP nad tymi podmiotami sprawowany był prawidłowo.

Negatywna uwaga NIK dotyczy w tym zakresie Fundacji Wspierania Rozwoju Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Warszawie, w przypadku której DAiF nie wyjaśnił okoliczności i przyczyn udzielenia przez ten podmiot pożyczek w wysokości 690.000 zł w latach 1997 i 1998, mimo że takiej działalności statut nie przewidywał.

Niewłaściwie był sprawowany natomiast nadzór MSP nad wykonaniem umowy z dnia 20 listopada 1998 r., zawartej pomiędzy Ministrem SP a Fundacją Przekształceń Własnościowych, na wykonanie zadania państwowego, polegającego na zarządzaniu środkami zagranicznej pomocy bezzwrotnej, przyznanych przez Unię Europejską w ramach programu PHARE PL 9602. Obowiązek taki wynikał z § 9 ust. 1 i 2 ww. umowy.

Minister SP nie określił jednoznacznie, który z departamentów resortu powinien nadzorować realizację tej umowy. Do odpowiedzialności za nadzór nie poczuwali się zarówno Dyrektor Departamentu Agencji i Fundacji, jak też Dyrektor Departamentu Integracji Europejskiej i Współpracy z Zagranicą, argumentując to innym zakresem zadań kierowanych przez nich komórek organizacyjnych. NIK nie może podzielić argumentacji zawartej w złożonych wyjaśnieniach, że kontrolą wykonania umowy była analiza przedstawianych przez Fundację sprawozdań, bowiem nie zweryfikowano treści dokumentów ze stanem faktycznym.

**Przekazywanie
środków budżetowych
przez Ministra SP**

W latach 1997-1998 Minister SP przekazał środki budżetowe na wykonywanie zadań państwowych następującym agencjom i fundacjom:

- w 1997 r. Kanadyjsko-Polskiej Fundacji Przedsiębiorczości (na podstawie decyzji Ministra Finansów z 13 marca 1997 r. w sprawie zmian w budżecie państwa na 1997 r.) w wysokości 100.000 zł jako fundusz założycielski Fundacji,

⁴⁴ Ponieważ w wielu przypadkach DAiF podał jedynie kwoty wniesione w zł informując dodatkowo, że były także wpłaty w innych walutach.

- w 1998 r. Polskiej Agencji Prasowej SA (na podstawie decyzji Sejmu RP w rozdziale 6611 § 48 ustawy budżetowej) w wysokości 8.051.000 zł oraz Fundacji Przekształceń Własnościowych w RP (na podstawie decyzji Ministra Finansów z 16 października 1998 r. w sprawie zmian w budżecie państwa na 1998 r.) w wysokości 380.000 zł.

Do sposobu przekazania tych środków NIK nie wnosi uwag.

3. FUNKCJONOWANIE AGENCJI

Kontrola objęła 19 spośród 84 agencji, działających jako spółki prawa handlowego, nadzorowanych przez Departament Agencji i Fundacji MSP. Spośród kontrolowanych agencji 12 posiadało status Agencji Rozwoju Regionalnego (ARR).⁴⁵

Nieprawidłowości przy tworzeniu spółek

W jednym przypadku, tj. Wrocławskiej Agencji Rozwoju Regionalnego SA, stwierdzono błędy przy jej utworzeniu.

W akcie notarialnym z 29 września 1997 r. dotyczącym utworzenia Spółki, niewłaściwie określono powierzchnię działki nr 2/6 wnoszonej do Spółki jako aport Skarbu Państwa. Zamiast 26.099 m² wpisano 16.456 m². Błąd ten skorygowany został 11 sierpnia 1998 r. Wycena wkładów niepieniężnych Skarbu Państwa na łączną kwotę 16.494.500 zł obejmowała m.in. zabudowaną działkę gruntową nr 2/17 o powierzchni 98.936 m² i wartości 10.239.876 zł, natomiast powierzchnia jej w rzeczywistości była mniejsza od deklarowanej o 2.872 m², a wartość niższa o 297.252 zł. Wojewoda Wrocławski przekazał więc na pokrycie 164.945 akcji objętych przez Skarb Państwa, nieruchomości zabudowane o wartości jedynie 16.197.248 zł. Uwzględniając wartość 1 akcji w wysokości 100 zł, Skarb Państwa zamiast 164.945 akcji winien objąć 161.972 akcje.

Realizacja celów statutowych

W badanym okresie 10 spośród 19 skontrolowanych agencji w pełni realizowało wszystkie przypisane im w statutach zadania. Dotyczyło to Agencji Rozwoju Regionu Krakowskiego SA, Toruńskiej Agencji Rozwoju

⁴⁵ Utworzenie ARR w pierwszej połowie lat 90-tych miało na celu stworzenie regionalnej infrastruktury poza strukturami administracji publicznej, niezależnej od układów politycznych, niezbędnej do prowadzenia procesów restrukturyzacji w interesie regionów. Proces powstawania ARR był wynikiem dwóch zbieżnych tendencji. Z jednej strony władze centralne, na skutek zmian systemowych przekazały część swoich uprawnień do regionów, a z drugiej powstała potrzeba integracji struktur regionalnych w celu rozwiązania istniejących w terenie problemów. ARR powstały z połączenia interesów władz lokalnych, banków i władz centralnych z założeniem, by były one na tyle silne finansowo i intelektualnie żeby nie podlegać koniunkturze politycznej i naciskom ze strony kół finansowych. ARR tworzone były w celu aktywizacji gospodarczej regionów. Działalność agencji regionalnych dotyczyła trzech sfer aktywności gospodarczej, tj.: udziału w opracowaniu i wdrażaniu regionalnych programów restrukturyzacyjnych, promowaniu przedsiębiorczości, finansowaniu przedsięwzięć gospodarczych („Agencje Rozwoju Regionalnego – Cele – Osiągnięcia – Zagrożenia”, Opracowanie Agencji Rozwoju Przemysłu SA, Warszawa, sierpień 1994 r.).

Regionalnego SA, PAP SA, Agencji Rozwoju Pomorza Gdańskiego SA, ARR SA w Koninie, ARR SA w Bielsku-Białej, Sudeckiej Agencji Promocji Turystyki SA w Jeleniej Górze, PAIZ SA, PAI SA, PART SA.

W przypadku pozostałych 9 agencji stwierdzono realizowanie zadań statutowych w ograniczonym zakresie, co wynikało z braku środków finansowych na te cele:

- *Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Katowicach nie podjęła zadań dotyczących działalności informacyjnej w zakresie stanu prawnego nieruchomości, transferu technologii, działalności konsultingowej oraz usług w zakresie wyceny majątku trwałego podmiotów gospodarczych,*
- *Realizacja zadań przez Agencję Rozwoju Rolnictwa i Przemysłu Przetwórczego Regionu Raciborskiego SA w Raciborzu sprowadzała się do zorganizowania w 1998 r. trzech szkoleń dla 25 rolników na temat produkcji zdrowej żywności oraz jednego tego typu szkolenia zorganizowanego w 1997 r. dla przedstawicieli gmin powiatu raciborskiego,*
- *Wojewódzka Agencja Usługowo-Doradcza SA w Lesznie⁴⁶ od maja 1997 r. realizowała jedynie zadania dotyczące gospodarowania mieniem Skarbu Państwa likwidowanych przedsiębiorstw państwowych. Zadania z zakresu aktywizacji regionu, stanowiące statutowy przedmiot działania, były realizowane w niewielkim stopniu. Spowodowane to było zarówno małym zainteresowaniem Agencją ze strony administracji rządowej, jak i pasywną postawą zarządu w uzyskiwaniu zleceń z dziedziny realizacji polityki regionalnej,*
- *Agencja Rozwoju Lokalnego SA w Sosnowcu nie podjęła realizacji zadań statutowych w zakresie prowadzenia obsługi przedsiębiorców w zakresie rachunkowości, finansów i pomocy prawnej, organizacji emisji obligacji komunalnych, pośrednictwa w obrocie wierzytelnościami oraz pośrednictwa i doradztwa ubezpieczeniowego,*
- *Olkuska Agencja Rozwoju S. A. w Olkuszu realizowała jedynie pojedyncze zlecenia związane z zagospodarowaniem tzw. majątku niechcianego (tj. niesprzedanego lub nieprzekazanego innym podmiotom), podejmując się regulacji stanu prawnego, wyceny oraz przygotowania do sprzedaży, jak również organizując procedury sprzedaży,*
- *Ze względu na podjęcie działalności z końcem roku gospodarczego, Agencja Rozwoju Regionalnego SA we Wrocławiu nie była w stanie realizować w 1997 r. podstawowej działalności statutowej, a działalność ta w 1998 r. ograniczała się do wykonania jednego opracowania pn. „Analityczne wspomaganie dla reform fiskalnych. Algorytmy finansowania powiatów i regionów” sporządzonego w nowym układzie terytorialnym,*
- *Krajowa Agencja Poszanowania Energii S. A. w Warszawie z powodu braku środków finansowych nie realizowała projektów w dziedzinie racjonalizacji zużycia energii, wspomagania finansowego przedsięwzięć energooszczędnych, stworzenia systemu finansowania działań na rzecz efektywnego wykorzystania energii,*

⁴⁶ Do 22.12.1998 r. – Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Lesznie.

- *Karkonoskie Towarzystwo Inwestycyjne SA w Jeleniej Górze nie realizowało – z powodu braku środków finansowych - zadań statutowych w zakresie pełnienia roli inwestora w innych podmiotach gospodarczych m.in. poprzez nabywanie, obejmowanie i sprzedaż akcji, udziałów, nabywanie i sprzedaż przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorstw państwowych w procesie prywatyzacji, doradztwo ekonomiczno-finansowe, zarządzanie przedsiębiorstwami i spółkami oraz przeprowadzanie restrukturyzacji przedsiębiorstw,*
- *Wobec ograniczonej i nierentownej działalności statutowej oraz braku skutecznych działań naprawczych w związku z trudną sytuacją finansową Jeleniogórskiej Agencji Poszanowania Energii i Wspierania Przedsiębiorczości SA w Jeleniej Górze jej WZA postawiło 17 maja 1999 r. Spółkę w stan likwidacji.*

Działalność organów Agencji

W przypadku 8 agencji (42,1% skontrolowanych) ich organy podejmowały decyzje niezgodne z prawem, a także mające niekiedy negatywne skutki finansowe.

1. Polska Agencja Rozwoju Turystyki SA w Warszawie, powołana w celu wspierania rozwoju infrastruktury przemysłu turystycznego (jej kapitał akcyjny wynosił na koniec grudnia 1998 r. 31,4 mln zł, a Skarb Państwa posiadał 96,53% akcji), uzyskiwała 61% przychodów z działalności finansowej (częściowo ze spleconych wierzytelności SP, wniesionych jako aport do spółki oraz operacji finansowych), a jej działalność statutowa nie przynosiła efektów finansowych. Skutkiem działań organów agencji było nieuzasadnione zwiększanie kosztów jej funkcjonowania oraz pogorszenie wyników finansowych (według wstępnych danych strata w I półroczu 1999 r. wyniosła 4,6 mln zł).
- *W latach 1997-1998 wystąpił w Agencji znaczący wzrost wynagrodzeń, których łączna kwota wzrosła w latach 1997-1998 r. o 59,6%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie pracowników Agencji, wliczając wynagrodzenia członków Zarządu, zwiększyło się w tym okresie, tj. jednego roku, z 2.152 zł do 4.092 zł (o 90,2%),*
 - *W grudniu 1997 r. i styczniu 1998 r. część Rady Nadzorczej, pod przewodnictwem ówczesnego Przewodniczącego, podjęła uchwały przyznające podwyżki i premie dla Zarządu Agencji. Uchwały te zostały podjęte poza posiedzeniem Rady i bez zaproszenia wszystkich jej członków, czym naruszono art. 387 Kodeksu handlowego oraz § 16 ust. 4 statutu Spółki. Nowy Zarząd Agencji, powołany 4 maja 1998 r., został zobligowany przez nową Radę Nadzorczą do podjęcia działań zmierzających do wyegzekwowania zwrotu nielegalnie przyznanych podwyżek i premii. Zarząd ten wstrzymał jednak rozpoczęcie ww. działań, a środki finansowe przyznane z naruszeniem prawa - w łącznej wysokości około 83,5 tys. zł - nie zostały do czasu zakończenia kontroli zwrócone na konto Agencji. Wstrzymanie działań egzekucyjnych tłumaczono tym, że w ww. sprawie toczyły się procesy w Sądzie Pracy i Sądzie Gospodarczym,*

- W dniu 4 maja 1998 r. oraz 17 lipca 1998 r. Rada Nadzorcza podwyższyła wysokość miesięcznego wynagrodzenia dla członków Zarządu z 6.000 zł do 9.000 zł, a dla Prezesa z 6.500 zł do 14.000 zł. Przewodniczący RN wyjaśnił, że została zmieniona struktura organizacyjna Agencji i zakresy obowiązków Zarządu, co rokowało rozwój Agencji i potrzebę wzrostu wynagrodzeń,
- W dniu 10 września 1998 r. Agencja została najemcą lokalu biurowego o pow. 539,5 m² za kwotę stanowiącą równowartość 30 USD za 1 m² miesięcznie. W okresie od października 1998 r. do kwietnia 1999 r. wydatki Agencji z tego tytułu wyniosły 637,2 tys. zł i były wyższe o ok. 5% od łącznej kwoty przychodów Agencji uzyskanych w I półroczu 1999 r. W związku z najęciem ww. lokalu - przy przeciętnym zatrudnieniu 24 osób w 1998 r. - powierzchnia biurowa przypadająca na jednego pracownika wynosiła 22,5 m². Zdaniem NIK, wielkość tej powierzchni znacznie odbiegała od rzeczywistych potrzeb lokalowych Agencji. Potwierdza to m.in. fakt podnajęcia w I i III kw. 1999 r. 4 pomieszczeń o pow. 70 m². Agencja nie egzekwowała od podnajemców zobowiązań finansowych wynikających z umów podnajmu, które na 21 lipca 1999 r. wynosiły 36,9 tys. zł,
- Zarząd Agencji najął w 1998 r. 5 lokali mieszkalnych, ponosząc z tego tytułu koszty w 1998 r. w wysokości 71,6 tys. zł oraz 63,2 tys. zł w I półroczu 1999 r. Dwa z tych mieszkań wykorzystywali: Prezes i jeden z członków Zarządu, a trzy miały bliżej nie określony status mieszkań „gościennych”. Prezes Zarządu nie był w stanie uzasadnić potrzeby najmowania ww. lokali oraz podać dokładnych danych o sposobie ich wykorzystania. W Agencji brak było jakichkolwiek dokumentów świadczących o tym, kto i kiedy z tych mieszkań korzystał,
- Wartość środków trwałych zakupionych przez Agencję wyniosła w 1997 r. 84,4 tys. zł; 778,4 tys. zł w 1998 r. oraz 132,9 tys. zł w I półroczu 1999 r. Główną pozycją zakupów były samochody (487,3 tys. zł). Samochody te udostępniano osobom spoza Agencji, na podstawie umów użyczenia (nie zawsze w formie pisemnej), tj. bez wnoszenia jakichkolwiek opłat na rzecz Spółki i ponoszenia przez te osoby odpowiedzialności za powierzone im mienie (przykładowo 8-krotnie, w tym raz bez pisemnej umowy, użyczane były samochody Dyrektorowi Departamentu Agencji i Fundacji Ministerstwa Skarbu Państwa, tj. urzędnikowi zobowiązanemu do wykonywania w imieniu Ministra SP nadzoru nad jego działalnością). Zdaniem Izby, działanie takie mogło utrudniać obiektywne i bezstronne wykonywanie obowiązków przez Dyrektora Departamentu MSP,
- W latach 1997 - 1998 koszty Agencji związane z wyjazdami zagranicznymi zwiększyły się z 54,4 tys. zł do 261,7 tys. zł, tj. prawie 4-krotnie. W 1998 r. PART SA sfinansowała koszty wyjazdu służbowego do Irlandii i Holandii osobie nie będącej jej pracownikiem. Poniesiony z tego tytułu wydatek wyniósł ok. 13,5 tys. zł. Zdaniem NIK, nie było podstaw do finansowania tego wyjazdu, ponieważ osoba ta nie była doradcą Zarządu (jak napisano w poleceniu wyjazdu służbowego) i nie wiązał jej ze Spółką żaden stosunek prawny,
- Według stanu na koniec 1997 r. Agencja była udziałowcem w 2 spółkach prawa handlowego działających w branży turystycznej, a w maju 1999 r. w 6 spółkach.

Z tytułu zaangażowania kapitałowego w ww. spółkach w okresie objętym kontrolą nie uzyskała żadnych przychodów w postaci dywidendy,

- W kwietniu 1997 r. Agencja objęła 490 uprzywilejowanych akcji imiennych (49% kapitału) w spółce System Automatycznej Rezerwacji Turystycznej SART SA, w związku z czym zobowiązana była do dokonania wpłaty za akcje w kwocie 49 tys. zł. Agencja wpłaciła kwotę 41,7 tys. zł, potrącając z należnej wpłaty za akcje swoje wierzytelności w stosunku do SART SA, czym naruszyła art. 341 §3 Kodeksu handlowego,*
- W dniu 29 sierpnia 1997 r. były Prezes Zarządu Agencji podjął jednoosobowo decyzję przekazując SART SA środki w wysokości 100 tys. zł jako zaliczkę na poczet udzielenia pożyczki. Decyzja ta została podjęta z naruszeniem regulaminu pracy Zarządu, który dla wydatków inwestycyjnych przekraczających 10 tys. zł wymagał uchwały Zarządu. Statut Agencji nie przewidywał ponadto możliwości udzielania pożyczek,*
- W latach 1997-1998 Agencja nabyła akcje w Spółce System Automatycznej Rezerwacji Turystycznej SA w Warszawie za łączną kwotę 419,5 tys. zł, chociaż Spółka ta na koniec 1997 r. posiadała wysokie zobowiązania, a od połowy 1998 r. była niewypłacalna. Spółka 5 sierpnia 1998 r. została postawiona w stan likwidacji, a jej akcjonariusze podjęli uchwałę o pokryciu kosztów likwidacji proporcjonalnie do ilości posiadanych akcji. Prezes Zarządu PART SA wyjaśnił, że wcześniejsze podjęcie decyzji o likwidacji SART SA było niemożliwe z powodu nieuporządkowania jej spraw finansowych,*
- W 1998 r. Zarząd Agencji wypłacił 350 tys. zł bez VAT (tj.52,3% kwoty uzyskanych przychodów w 1998 r. z własnej działalności gospodarczej) firmie doradczej Regan Consulting sp. z o.o. za wykonanie opracowania „Studium wykonalności inwestycji – kompleks parków rekreacyjnych w Polsce”(opracowanie to miało służyć jako aport wniesiony do przyszłej spółki z udziałem Agencji). Zadanie to nie należało do projektów strategicznych przyjętych przez Zarząd i zaakceptowanych przez Radę Nadzorczą. Do czasu zakończenia kontroli (sierpień 1999 r.) nie sfinalizowano umowy dot. wykorzystania ww. studium. Prezes Zarządu PART SA, wyjaśniając dlaczego w sprawie podpisania umowy z firmą Regan Consulting Sp. z o.o. brak było odpowiednich uchwał Zarządu Spółki, stwierdził, że umowa nie dotyczyła inwestycji i w związku z powyższym zbędna była uchwała Zarządu w tej sprawie. Sprzeczne jest to, zdaniem NIK, z zamiarem wprowadzenia „Studium”, jako aportu do ewentualnej Spółki,*
- Przy dokonywaniu zakupów i zlecaniu wykonania usług nie były stosowane procedury zapewniające wybór najkorzystniejszych cenowo ofert, co mogłoby wpływać na poprawę efektów gospodarczych. W wyniku analizy dokumentacji dot. zakupu i sprzedaży samochodów, zlecenia usług doradczych, a także najmu lokali mieszkalnych ustalono, że Agencja nie dysponowała dokumentami wskazującymi na stosowanie konkursu ofert lub innych procedur umożliwiających minimalizację kosztów (procedury takie stosowano jedynie przy wyborze firm audytorskich, badających bilanse).*

2. Działania gospodarcze organów Agencji Rozwoju Pomorza Gdańskiego SA w Gdańsku nie przyniosły jej spodziewanych efektów ekonomicznych:

- *13 lutego 1997 r. Agencja nabyła 25% udziałów o wartości 560.800 zł w Spółce „Polski Jogurt” Sp. z o.o., mimo że Spółka ta na koniec 1996 r. wykazywała straty. Nadto Agencja udzieliła tej Spółce pożyczki w wysokości 343.950 zł. Pożyczka nie została spłacona, a 19 stycznia 1999 r. wierzytelność Agencji z tego tytułu w kwocie 596.160 zł (po uwzględnieniu odsetek) - została zamieniona w wyniku konwersji na udziały w ww. Spółce. Posiadane udziały o łącznej wartości 1.156.960 zł Agencja sprzedała (w grudniu 1998 r. i w lutym 1999 r.) za 2.000 zł. W wyjaśnieniach dla kontrolerów NIK, decyzję o sprzedaży udziałów uzasadniano tym, że na ogłoszenie o przetargu złożona została tylko jedna oferta, „wyjście z inwestycji bez strat było mało prawdopodobne, dlatego uzyskanie każdej kwoty było ważne”, a „zawarta umowa sprzedaży udziałów gwarantuje Agencji przez 30 miesięcy od zbycia udziałów możliwość odkupienia 50% sprzedanych udziałów po cenie pierwotnej sprzedaży”,*
- *W dniu 5 listopada 1998 r. Agencja zawarła umowę z Zakładami Naprawczymi Taboru Kolejowego w Gdańsku na udzielenie pożyczki w kwocie 100.000 zł. Umowa ta nie została poprzedzona uchwałą Zarządu Agencji, co naruszało § 9 pkt 12 Regulaminu Działalności Zarządu Agencji, wg którego sprawy związane z zawieraniem umów, w których zobowiązania lub należności Agencji przekraczają 20.000 zł wymagają uchwał Zarządu. Dyrektor ds. Inwestycji Kapitałowych Agencji wyjaśnił, że pożyczka została udzielona dla realizacji wypłat wynagrodzeń pracowników ZNTK w trakcie pogotowia strajkowego i niezbędne było natychmiastowe działanie w celu wstrzymania akcji protestacyjnej. 9 listopada 1998 r. Zarząd wydał uchwałę w ww. sprawie,*
- *W latach 1997 - 1999 (I półrocze) Agencja zarządzała 4 nieruchomościami stanowiącymi własność Skarbu Państwa. Do budżetu państwa nie przekazano, mimo obowiązku wynikającego z zawartych umów, kwoty 184,2 tys. zł stanowiącej nadwyżkę przychodów nad kosztami z administrowania dwoma nieruchomościami.*

3. Decyzje o negatywnych skutkach ekonomicznych stwierdzono w Polskiej Agencji Prasowej SA w Warszawie. Polegały one na:

- *Niewykorzystaniu przez PAP SA możliwości zwiększenia przychodów własnych. Mimo zawarcia stosownej umowy nie wynajęto i nie postawiono do dyspozycji Banku Gospodarstwa Krajowego pomieszczeń przy ul. Mysiej. Skutkiem tego był spadek przychodów (z 2.033 tys. zł w 1997 r. do 1.036,7 tys. zł w 1998 r.). NIK nie zgadza się z wyjaśnieniami Wiceprezesa PAP SA, że do zawarcia umowy nie doszło z przyczyn leżących po stronie BGK SA, ponieważ rzeczywistą przyczyną był fakt, że uprzedni najemca PKO SA, za zgodą PAP SA, nie zwolnił ww. pomieszczeń w ustalonym terminie,*
- *Finansowaniu deficytowej działalności gospodarczej Ośrodka Szkoleniowo-Wypoczynkowego w Zegrzu, mimo że uchwała Rady Nadzorczej nr 15/II/98 z*

23.07.1998 r., zobowiązywała Zarząd do podjęcia działań mających na celu likwidację tego deficytu. Działalność ta przyniosła w 1998 r. stratę w kwocie 171.629 zł (bez rozliczenia kosztów pośrednich), sfinansowaną środkami na działalność podstawową (w tym również dotacją budżetową). Wiceprezes Agencji wyjaśnił, że pomimo podjęcia działań mających na celu zwiększenie przychodów i obniżenie kosztów działalności Ośrodka ze względu m.in. na brak środków finansowych na realizację niezbędnych inwestycji, nie jest możliwe polepszenie w szybki sposób jego wyników ekonomicznych,

- Wysokiej dynamice wzrostu średniego miesięcznego wynagrodzenia dla członków Zarządu PAP SA, któremu nie towarzyszyło zwiększenie przychodów z działalności tej spółki. Wynagrodzenie Prezesa PAP SA wzrosło z 5.844,9 zł w 1997 r. do 11.216,24 zł w 1998 r., tj. o 91,9 %; w 1999 r. (do 30 czerwca) wzrosło do 18.430,17 zł⁴⁷ i było wyższe niż w roku poprzednim o 64,3%, natomiast wynagrodzenie wiceprezesa PAP SA w 1998 r. wynosiło 10.336 zł i było wyższe aniżeli na stanowisku Prezesa PAP w 1997 r. o 76,8 %, a w 1999 r. (do 30.06) wynosiło 15.799 zł i było wyższe niż w roku poprzednim o 63,1%. W tym okresie przychody spółki wzrosły jedynie o 6,1 %,
- Dysponowaniu przez Prezesa i Wiceprezesa Spółki w okresie od 26 lutego 1998 r. do 16 lipca 1999 r. zaliczkami w wysokości od 300 do 10.000 zł, w łącznej kwocie 28.050 zł, z której wydatkowano jedynie 2.438,74 zł. Pobrane zaliczki rozliczane były z opóźnieniami dochodzącymi nawet do 209 dni w stosunku do terminów określonych we wnioskach na ich pobranie. Trzy zaliczki pobrano przed rozliczeniem poprzednich.

a) Prezes Zarządu pobrał zaliczki w wysokości:

- 1.200 zł (26 lutego 1998 r.) i kolejną 1.600 zł (6 marca 1998 r.), które zwrócił: odpowiednio 163, 194 i 209 dni po terminie ich rozliczenia (9 września – 1.600 zł, 25 września – 500 zł i 9 października 1998 r. – 700 zł),
- 10.000 zł (15 grudnia 1998 r.), która została rozliczona 12 stycznia 1999 r. (wydatkowano z niej 337 zł),
- 10.000 zł (12 stycznia 1999 r.), która nie została rozliczona do dnia zakończenia kontroli (16 lipca 1999 r.).

b) Wiceprezes Zarządu pobrał zaliczki w wysokości:

- 3.500 zł (13 lipca 1998 r.), którą zwrócił 74 dni po terminie rozliczenia (12 października 1998 r.),
- 500 zł (6 sierpnia 1998 r.), którą rozliczył 17 sierpnia 1998 r.,
- 1.250 zł (17 sierpnia 1998 r.), którą rozliczył 57 dni po terminie (27 października 1998 r.).

⁴⁷ Z uwzględnieniem zmiany zasad opłacania składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a także doliczenia do wynagrodzeń składki na ubezpieczenia chorobowe.

4. W Polskiej Agencji Informacyjnej SA w Warszawie, pomimo pogarszającej się w latach 1997-1999 sytuacji ekonomiczno-finansowej (zysk netto za 1998 r. 243 tys. zł był ponad czterokrotnie niższy niż w 1997, a na 30 czerwca 1999 r. Spółka wykazywała stratę brutto 379 tys. zł), nastąpił w 1998 r. wzrost o 36,8% średniego miesięcznego wynagrodzenia brutto, a w przypadku Zarządu wzrost ten wyniósł 46,44%. Władze Spółki wyjaśniały tę sytuację faktem, że na ww. wzrost wynagrodzeń miały wpływ regulacje płacowe podjęte w roku 1997. Wyplacona b. członkom Zarządu kwota 92.450 zł tytułem ekwiwalentu za niewykorzystanie urlopów mogłaby być zaoszczędzona przez wykorzystanie urlopów w okresie, gdy osoby te były zawieszone w pełnieniu funkcji lub zaraz po odwołaniu ich ze składu Zarządu Spółki (maj-sierpień 1998 r.).
5. Zarząd Agencji Rozwoju Regionalnego SA w Bielsku-Białej, w latach 1997 - 1999 nie naliczał kar umownych wobec najemców zalegających z płaceniem czynszów i nie korzystał z wynikającego z umów prawa ich rozwiązania bez wypowiedzenia. W wyniku tego następował wzrost należności Agencji. Wynosiły one na 31 grudnia 1997 r. 159.457,95 zł; na 31 grudnia 1998 r. już 263.236,01 zł, a na koniec I półrocza 1999 r. 140.277,91 zł. W wyniku działań windykacyjnych podjętych w czasie kontroli wyegzekwowano należności w wysokości 46.265,77 zł, skierowano do sądu 8 pozwów o egzekucję oraz dokonano zastawu na rzeczach ruchomych dłużnika – najemcy.
6. Zarząd Agencji Rozwoju Regionu Krakowskiego SA w Krakowie udzielił pożyczki 102,5 tys. zł Małopolskiej Giełdzie Rolno-Ogrodniczej „Magro” SA w Krakowie, mimo iż kondycja finansowa pożyczkobiorcy nie gwarantowała jej zwrotu, ponieważ Spółka nie podjęła nawet działalności statutowej. Były Prezes Zarządu Agencji w oświadczeniu złożonym kontrolującym poinformował, że pożyczka została udzielona na wniosek Wojewody Krakowskiego, który uzasadniał potrzebę jej udzielenia koniecznością zapłacenia przez „Magro” za dokumentację techniczną, bez której nie można było wydać zgody na rozpoczęcie działalności Giełdy, a zabezpieczeniem kredytu było ustanowienie hipoteki na nieruchomości „Magro” SA.
7. Przewodniczący Rady Nadzorczej reprezentujący Skarb Państwa w Jeleniogórskiej Agencji Poszanowania Energii i Wspierania Przedsiębiorczości SA w Jeleniej Górze, która w latach 1997-1999 ponosiła ciągłe straty, zawierając umowy o pracę z członkami Zarządu przyznał im prawo odszkodowania w wysokości 3-miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego w przypadku nie powołania tych osób na członków Zarządu następnej kadencji. W wyniku tego, 2 członkom Zarządu wypłacono odszkodowania w łącznej wysokości 18.645,90 zł. Nadto, jednemu z członków Rady Nadzorczej bezpodstawnie wypłacono wynagrodzenie w kwocie 2.887,16 zł (nie uczestniczył w 3 posiedzeniach Rady Nadzorczej w 1997 r.).
8. Zarząd PAIZ w październiku 1998 r. nie wystawił firmie „Kruk” Sp. z o.o. faktury na kwotę stanowiącą równowartość 2.498 USD za podnajem powierzchni wystawowej w pawilonie Polski na EXPO’98 w Lizbonie. Dopiero w wyniku kontroli NIK faktura na kwotę 10.636 zł została 30 lipca 1999 r. tej firmie

wystawiona. Do czasu zakończenia kontroli kwota nie została jednak uregulowana. Zarząd Agencji tłumaczył niewystawienie faktury przeoczeniem pracownika odpowiedzialnego za fakturowanie.

**Inne naruszenia
prawa, bez
konsekwencji
ekonomicznych**

W 5 agencjach (na 26 zbadanych) ujawniono naruszenia prawa przez ich organy, nie wiążące się jednak z negatywnymi skutkami ekonomicznymi.

- W Polskiej Agencji Informacyjnej SA:
 - a) udzielając jednoosobowo pełnomocnictwa dla Brokerskiego Centrum Ubezpieczeniowego AMA Sp. z o.o. do przygotowania oferty ubezpieczeń dla PAI SA w dniu 1 grudnia 1998 r. oraz także jednoosobowo podejmując decyzję o zakupie w firmie Mad System sprzętu komputerowego o wartości 32.141,80 zł w dniu 8 stycznia 1999 r. Wiceprezes Zarządu naruszył art. 370 K.h., oraz §24.1 Statutu Spółki. Podjęcie jednoosobowo pierwszej z tych decyzji Wiceprezes PAI SA tłumaczył faktem, że nie budziła ona skutków prawno-finansowych względem Agencji, a drugą tym, że dokonał wyboru oferty najkorzystniejszej finansowo. Po ujawnieniu tych faktów Rada Nadzorcza 14 kwietnia 1999 r. upoważniła swego Przewodniczącego do podjęcia działań dyscyplinujących członków Zarządu Agencji,
 - b) zwołując 31 marca 1999 r. posiedzenie Zarządu bez uprzedniego wniosku w tej sprawie Wiceprezesa naruszyli §6 Regulaminu Pracy Zarządu PAI SA, a udzielając sobie czterokrotnie w 1999 r. delegacji służbowych bez wcześniejszego zgłoszenia ich na posiedzeniu Zarządu, działali wbrew decyzji Zarządu podjętej na posiedzeniu 7 października 1998 r. Nieprawidłowości te wyjaśniono pomyłką spowodowaną obiegiem dokumentów w PAI SA związanych z pełnieniem funkcji Prezesa i Dyrektora Generalnego Agencji.
- Zarząd PAP SA nie zrealizował zalecenia Rady Nadzorczej polegającego na opracowaniu w I kwartale 1998 r. Regulaminu Organizacyjnego Spółki. Dokumentu określającego jej organizację Spółka nie posiadała do czasu zakończenia kontroli. Brak Regulaminu Wiceprezes Agencji wyjaśniał faktem, że PAP SA znajdowała się w trakcie procesu restrukturyzacji, który wymagał licznych zmian organizacyjnych, co uniemożliwiało jego opracowanie.
- W dokumentacji Rady Nadzorczej Agencji Rozwoju Rolnictwa i Przemysłu Przetwórczego Regionu Raciborskiego SA w Raciborzu nie było uchwał i informacji o terminach przyznania przez Radę Nadzorczą „jednorazowych nagród dla Zarządu za prace w 1997 r.”. Brak było także protokołów z posiedzeń w dniach 3 i 6 czerwca 1998 r., co było sprzeczne z postanowieniami art. 387 § 2 w zw. z art. 372 Kodeksu handlowego. Przewodniczący Rady nie umiał wyjaśnić, gdzie znajdują się ww. protokoły.
- Zarząd Agencji Rozwoju Lokalnego SA w Sosnowcu do 6 listopada 1998 r nie prowadził dokumentacji z posiedzeń i nie posiadał podjętych w tym czasie uchwał, do czego był zobowiązany § 9 Regulaminu Zarządu oraz art. 372 Kodeksu

handlowego. Prezes Zarządu wyjaśnił, że do 6 listopada 1998 r. Zarząd był jednoosobowy i z tego powodu nie prowadzono protokołowania podjętych decyzji.

- *Dokumentacja Zarządu Agencji Rozwoju Regionalnego SA w Bielsku-Białej nie zawierała numeracji części protokołów, porządku posiedzeń oraz adnotacji o ilości oddanych głosów w poszczególnych sprawach, co stanowiło naruszenie art. 372 Kodeksu handlowego.*

Wykorzystanie otrzymanych środków budżetowych W kontrolowanym okresie 6 z 19 (tj. 31,5% badanych) agencji korzystało ze środków budżetowych w łącznej wysokości 34.559.738,32 zł, przeznaczonych na realizację ich zadań statutowych. Wysokość otrzymanych dotacji budżetowych w poszczególnych latach wynosiła:

- w 1997 r. 13.375.485,75 zł,
- w 1998 r. 14.496.252,57 zł,
- w I półroczu 1999 r. 6.688.000 zł

Dotacje powyższe były przekazywane agencjom przez następujących dysponentów:

- Ministra Skarbu Państwa,
- Ministra Prezesa Komitetu Integracji Europejskiej,
- Ministra Gospodarki,
- Kancelarię Senatu RP,
- wojewodów gdańskiego, katowickiego i jeleniogórskiego.

Dotacje otrzymały następujące agencje:

- *Agencja Rozwoju Pomorza Gdańskiego SA w Gdańsku, która w 1997 r. i 1998 r. otrzymała z budżetu Wojewody Gdańskiego 260.498,68 zł na realizację 3 zadań zleconych, tj.:*
 - *wykonanie pracy naukowo-badawczej pn. „Barometr Konjunktury Gospodarczej Regionu Gdańskiego” przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową (zadanie zlecone przez Agencję, Bank Gdański SA i Urząd Wojewódzki, za wykonanie którego Agencja uzyskała od Wojewody w 1997 r. – 43.883,40 zł i 50.422 zł w 1998 r.),*
 - *prowadzenie Stałego Sekretariatu V Konferencji Współpracy Subregionalnej Państw Morza Bałtyckiego (zadanie zlecone przez Wojewodę Gdańskiego, na które Agencja otrzymała w 1997 r. 141.193,28 zł),*
 - *dofinansowanie informatora gospodarczego „Inwesting in the Province” (zadanie zlecone przez Sejmik Samorządowy Województwa Gdańskiego, na które Agencja otrzymała w 1997 r. 25.000 zł),*
- *Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Katowicach, która w 1997 r. otrzymała dotację w kwocie 336 tys. zł ze środków budżetowych Wojewody Katowickiego na dofinansowanie pomocy technicznej, udzielanej przez Agencję przy tworzeniu Segmentów Lokalnych w ramach Kontraktu Regionalnego dla Województwa (tj. instytucji tworzonych w celu aktywizacji regionu). W 1998 r. Agencja otrzymała z budżetu 673,5 tys. zł, z czego 373,5 tys. zł ze środków Wojewody na dofinansowanie ww. pomocy oraz 300 tys. zł z Komitetu Integracji Europejskiej na pokrycie kosztów operacyjnych programów rozwoju regionalnego.*

Agencja korzystała również ze środków funduszu PHARE w wysokości 760.075 zł w 1997 r. i 167.499 zł w 1998 r., które przeznaczała na dofinansowanie inwestycji podmiotów tworzonych w ramach instytucji segmentów lokalnych, a także udzielanie im pożyczek,

- Polska Agencja Informacyjna SA w Warszawie, która w 1997 r. otrzymała dotacje budżetowe w kwocie 699.996 zł na dofinansowanie obsługi medialnej Wizyty Ojca Świętego w 1997 r.; 124.976 zł w 1998 r., w tym 37.676 zł z UKIE na wydawanie „Biuletynu – Europa...” o zagadnieniach związanych ze zjednoczeniem Europy i roli Polski w tym procesie i 87.300 zł z Kancelarii Senatu RP na przygotowanie i wydanie „Słownika Polonusów”; 1.030.000 zł w 1999 r. na dofinansowanie obsługi medialnej ubiegłorocznej Wizyty Ojca Świętego,
- Polska Agencja Prasowa SA w Warszawie, która otrzymała z budżetu państwa następujące dotacje podmiotowe: 7.343.233 zł w 1997 r., 5.964.000 zł w 1998 r. i 3.659.000 zł w I półroczu 1999 r., a ponadto 2.087.000 zł w 1997 r. na działalność inwestycyjną,
- Państwowa Agencja Inwestycji Zagranicznych SA w Warszawie, która otrzymała następujące dotacje podmiotowe od Ministra Gospodarki: 5.000.000 zł w 1997 r., 5.500.000 zł w 1998 r. oraz 1.999.000 zł w 1999 r. Agencja korzystała także w 1997 r. ze środków funduszu PHARE w wysokości 20.504.726,05 zł na realizację programu INVESTPROM,
- Sudecka Agencja Promocji Turystyki SA w Jeleniej Górze, która w 1997 r. otrzymała od Wojewody Jeleniogórskiego 11 dotacji budżetowych w łącznej kwocie 121.844,07 zł, na realizację zadań państwowych dotyczących organizacji krajowych targów turystycznych, organizację stoisk Dolny Śląsk i Śląsk Opolski na międzynarodowych targach turystyki w Utrechcie (Holandia) i w Berlinie, edycję wydawnictw promocyjnych o targach turystycznych, prowadzenie informacji turystycznej, organizację imprez promujących województwo jeleniogórskie oraz wydanie katalogu multimedialnego woj. jeleniogórskiego. W 1998 r. z tego samego źródła Agencja otrzymała 9 dotacji na sumę 96.354,57 zł, z przeznaczeniem na organizację stoisk na międzynarodowych targach turystyki w Utrechcie i Berlinie, organizację krajowych targów turystycznych, wydanie materiałów informacyjnych o targach turystyki POURTEC 98, a także gromadzenie i przetwarzanie informacji turystycznej.

Otrzymane dotacje stanowiły średnio 17,3 % przychodów uzyskanych przez te spółki w 1997 r. i 19,6 % w 1998 r. Najwyższy udział dotacji budżetowych w dochodach stwierdzono w PAIZ SA (w 1997 r. 23,5 % , a w 1998 r. 37,8 %).

Nieprawidłowości dotyczące wykorzystywania i rozliczania otrzymanych środków budżetowych stwierdzono w przypadku 3 z tych podmiotów, tj. w: Górnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego SA w Katowicach, Polskiej Agencji Prasowej SA w Warszawie, Państwowej Agencji Inwestycji Zagranicznych SA w Warszawie.

- Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Katowicach otrzymała w 1997 r. i 1998 r. z budżetu państwa dotacje w wysokości 336.000 zł i 673.500 zł celem dofinansowania kosztów pomocy technicznej udzielanej przy tworzeniu Segmentów Lokalnych w ramach Kontraktu dla Województwa Katowickiego. Dotacje te, zgodnie z kosztorysami zatwierdzonymi przez Radę Kontraktu

Regionalnego, wykorzystywano niezgodnie z ich przeznaczeniem, ponieważ 29,5 % i 32,5 % przeznaczono odpowiednio na płace zespołu składającego się z własnych pracowników, 26,2 % i 40,2 % na koszty ogólne (opłaty za pomieszczenia, transport, naprawy, konserwacje i rozmowy telefoniczne), 7,6 % i 3,7 % na usługi zewnętrzne, natomiast na same promocje i wdrażanie Segmentów Lokalnych (będące głównym celem dotacji) wydano jedynie 3,5 % i 6,0 % otrzymanych środków. Nieprawidłowości dotyczyły nadto sporządzonych rozliczeń z wykorzystania dotacji w latach 1997 i 1998, a zwłaszcza braku w nich informacji umożliwiających kontrolę ich wydatkowania. W sporządzanych rozliczeniach przekazywanych Wojewodzie Śląskiemu brak było m.in. nazwy gmin, dla których wykonano materiały promocyjne i opinie prawne, tematyki wykonanych opinii prawnych oraz efektów uzyskanych z otrzymanych dotacji. Zarząd Agencji nie wyjaśnił przyczyn ww. nieprawidłowości,

- Otrzymane w 1998 r. środki budżetowe w wysokości 2.087 tys. zł przeznaczone na inwestycje PAP SA nie ulokowała na wyodrębnionym rachunku bankowym, co wymagane było § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad planowania i finansowania inwestycji dotowanych z budżetu państwa⁴⁸ (rozporządzenie to zobowiązuje inwestora do otwarcia wyodrębnionego rachunku bankowego, z którego finansowana jest inwestycja). Umożliwiło to ewidencjonowanie odsetek od środków budżetowych przeznaczonych na finansowanie inwestycji, jako przychodów finansowych. W wyniku tego, PAP SA przekazała MSP nierzetelne dane o rozliczeniu środków przeznaczonych na inwestycje, w którym saldo środków z 1997 r. zaniżono o 461.069 zł, wydatki inwestycyjne 1998 r. zawyżono o 31.163 zł, a stan środków inwestycyjnych na koniec 1998 r. zaniżono o 691.333 zł,*
- W okresie objętym kontrolą PAIZ otrzymała z budżetu państwa dotacje w wysokości 14.550.000 zł. Rozliczanie tych dotacji w latach 1997 i 1998 następowało po zakończeniu roku budżetowego, a począwszy od 1999 r. PAIZ składała Ministrowi Gospodarki kwartalne sprawozdania z wykorzystania środków budżetowych. Wobec nieprzekazania przez Ministerstwo Gospodarki do PAIZ wytycznych odnośnie sposobu rozliczania dotacji, a także sposobu opracowywania i zawartości sprawozdań kwartalnych, sprawozdania te zawierały informacje nie zawsze pozwalające na ocenę prawidłowości wykorzystania dotacji w odniesieniu do planowanych grup rodzajowych kosztów. Umowa zawarta pomiędzy Ministrem Gospodarki a PAIZ nie określała sposobu ewidencjonowania i użytkowania zakupionego za 2.703.390,14 zł sprzętu – w ramach realizacji zadania państwowego polegającego na kompleksowej organizacji wystąpienia Polski na Światowej Wystawie EXPO '98 w Lizbonie, na które Ministerstwo Gospodarki w latach 1997-1998 przekazało PAIZ kwotę 10.416.685,96 zł. Na tym tle powstał spór pomiędzy Ministerstwem Gospodarki i PAIZ dotyczący własności środków majątkowych zakupionych ze środków pochodzących z ww. dotacji. Wyposażenie meblowe o wartości 53.986,46 zł, pomimo protokolarnego przekazania Ministerstwu Gospodarki w kwietniu 1999 r.,*

⁴⁸ Dz. U. Nr 97, poz. 702.

w trakcie trwania kontroli (sierpień 1999 r.) w dalszym ciągu znajdowało się w ewidencji PAIZ, a pozostałe wyposażenie Biura EXPO nie zostało nawet protokolarnie przekazane Ministerstwu Gospodarki. Część z tego wyposażenia o wartości 23.741,9 zł została przekazana do Biura EXPO-2000 prowadzonego przez konsorcjum: Krajowa Izba Gospodarcza/PAIZ, a pozostałe było użytkowane przez PAIZ, bez uzgodnienia z Ministerstwem Gospodarki.

Zakupiony przez PAIZ w 1997 r. za kwotę 198.800 ECU system komputerowy Infobase, (ze środków pochodzących z Unii Europejskiej, w ramach Programu PHARE PL 9311 INVESTPROM) ze względu na ograniczenie budżetu PAIZ SA i trudności w jego obsłudze nie został w całości wdrożony. Obecnie wykorzystywana jest tylko jedyna z funkcji systemu, tj. rejestracja ofert inwestycyjnych i ich publikacja na stronie internetowej PAIZ. Aby zapewnić odpowiednią jakość rozwoju systemu INFOBASE do prac nad jego adaptacją do warunków PAIZ SA i rozwojem wymaga zatrudnienia programisty baz danych, na co PAIZ SA nie posiada środków.

Sytuacja ekonomiczno-finansowa

Łączna wysokość kapitałów akcyjnych i zakładowych 84 agencji (spółek z udziałem Skarbu Państwa), nadzorowanych przez Departament Agencji i Fundacji, wynosiła 494.148.300 zł, z czego wartość nominalna akcji i udziałów Skarbu Państwa 217.553.909 zł, co stanowiło 44 % całości kapitałów tych spółek. Wykaz tych agencji i udziału w nich SP przedstawia załącznik nr 2 do niniejszej informacji. Największe kwotowo udziały SP w tych spółkach wynosiły: 71.700.000 zł w Krakowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego SA, 30.639.000 zł w Polskiej Agencji Rozwoju Turystyki SA oraz 16.494.500 zł w Wrocławskiej Agencji Rozwoju Regionalnego SA.

Wyniki finansowe uzyskiwane przez 19 kontrolowanych agencji w okresie 1997 – II. kw. 1999 r. wskazują na pogarszającą się ich kondycję ekonomiczną (vide załącznik nr 4 do niniejszej informacji).

a) Łączna produktywność kapitałowa 19 kontrolowanych agencji (mierzona jako stosunek całości przychodów do wartości aktywów) kształtowała się w 1997 r. na poziomie 48,9% i zmniejszyła się do 29,49% w 1998 r.

- Najwyższe wskaźniki produktywności w 1997 r. osiągnęły: Państwowa Agencja Inwestycji Zagranicznych SA 344,1 %, Sudecka Agencja Promocji Turystyki SA w Jeleniej Górze 182,5% i Jeleniogórska Agencja Poszanowania Energii i Wspierania Przedsiębiorczości 123,7% (co w dużej mierze było wynikiem zmian wartości ich aktywów i nie może być oceniane jako zjawisko w pełni pozytywne). Najniższy wskaźnik (0,99%) odnotowała w 1997 r. Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego SA. Najwyższe wskaźniki w 1998 r. odnotowały te same co w roku poprzednim agencje, a wskaźniki kształtowały się odpowiednio: 279,8%, 443,6% i 101,7%, najniższy natomiast wskaźnik (12,6%) odnotowano w Karkonoskim Towarzystwie Inwestycyjnym SA w Jeleniej Górze.

b) W badanym okresie corocznie zwiększała się liczba spółek przynoszących straty (w 1997 r. 7, tj. 36,8% ogólnej liczby spółek, w 1998 r. 8, tj. 42,1% oraz w I półroczu 1999 r. 11, tj. 57,9%).

- Łączna wartość aktywów netto kontrolowanych spółek wynosiła w 1998 r. 89.834,4 tys. zł i w stosunku do roku poprzedniego (w którym wynosiła 86.339,9 tys. zł) wzrosła jedynie o 4,04%⁴⁹. Wzrost ten był niższy od zanotowanych w latach 1997 i 1998 wskaźników inflacji. Najwyższy w 1998 r. wzrost wartości aktywów netto w odniesieniu do 1997 r. (149,%) osiągnęła, poza Agencją Rozwoju Regionu Krakowskiego SA i PART SA, Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Katowicach, natomiast największy spadek (o 73,6%) wystąpił w Sudeckiej Agencji Promocji Turystyki SA oraz w Jeleniogórskiej Agencji Poszanowania Energii i Wspierania Przedsiębiorczości SA (o 47,8%).

**Rachunkowość,
zobowiązania wobec
Skarbu Państwa,
ubezpieczenia społeczne**

Rachunkowość w większości agencji prowadzona była w sposób prawidłowy i zgodny z obowiązującymi przepisami. Stwierdzono 3 przypadki naruszenia przepisów o rachunkowości dotyczących obowiązku publikowania sprawozdań finansowych.

- Zarządy Polskiej Agencji Prasowej SA, Wrocławskiej Agencji Rozwoju Regionalnego SA we Wrocławiu oraz Państwowej Agencji Inwestycji Zagranicznych SA w Warszawie, w okresie objętym kontrolą, nie opublikowały w Monitorze Polskim B sprawozdań finansowych Spółek (WARR SA za 1997 r., a PAIZ SA za lata 1997-1998). Naruszyły tym samym art. 70 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Zaznaczyć jednak należy, iż sprawozdanie finansowe WARR SA za 1997 r. ogłoszone zostało w Monitorze Polskim w czerwcu 1999 r., łącznie ze sprawozdaniem za 1998 r. W przypadku PAP SA nieopublikowanie sprawozdania wynikało z nie zweryfikowania bilansu przez biegłych rewidentów, co z kolei spowodowane było tym, że bilans zamknięcia przedsiębiorstwa prowadzącego działalność w formie zakładu budżetowego, sporządzony został na dzień 31 grudnia 1997 r., a bilans otwarcia działalności Spółki na dzień 1 stycznia 1998 r., (niezgodnie z aktem przekształcenia i Statutem Spółki, ustalającymi dzień otwarcia działalności Spółki jako dzień jej rejestracji (12 stycznia 1998 r.), a także z przepisami art. 12 ustawy o rachunkowości). Sporządzone 31 marca 1999 r. sprawozdanie finansowe PAP SA nie było zgodne z § 27 Statutu Spółki, gdyż w zakresie rachunku zysków i strat oraz przepływu środków pieniężnych obejmowało okres od 1 stycznia 1998 r. do 31 grudnia 1998 r., tj. 11 dni przed zarejestrowaniem Spółki.
- Zarząd PART SA do zakończenia kontroli (sierpień 1999 r.) nie dokonał zwrotu na rachunek budżetu państwa kwoty 6.396,1 tys. zł (o co w maju 1999 r. wnioskował Prezes UKFiT), którą Prezes UKFiT opłacił w sierpniu 1998 r. podniesienie kapitału akcyjnego Spółki⁵⁰. Naruszało to art. 53 ust. 2 ustawy budżetowej na rok

⁴⁹ Podane kwoty nie obejmują wartości aktywów netto Agencji Rozwoju Regionu Krakowskiego SA. i PART SA, w przypadku których odnotowano wysokie wzrosty wartości ich aktywów netto i nie wynikające z działań ich Zarządów. Przy uwzględnieniu tych spółek łączne sumy wartości aktywów netto wynoszą 104.971,7 tys. zł w 1997 r. i 249.849,1 tys. zł w 1998 r.

⁵⁰ Prezes UKFiT 10 października 1997 r. pokrył podwyższony o kwotę 27.492.000 zł kapitał akcyjny PART SA częścią wierzytelności zniesionego Centralnego Funduszu Turystyki i Wypoczynku do wartości nominalnej 56.950.995,81 zł.

1997⁵¹. NIK nie podziela opinii Zarządu PART, że ww. środki zostały wniesione do spółki w sposób zgodny z prawem.

Spośród 19 skontrolowanych Agencji, 16 (84,2%) prawidłowo i terminowo regulowało zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, podatku od towarów i usług (VAT) oraz zobowiązania z tytułu powszechnego ubezpieczenia społecznego. Nieprawidłowości w tym zakresie stwierdzono jedynie w przypadku 2 agencji, tj.:

- *Agencji Rozwoju Pomorza Gdańskiego SA. w Gdańsku, która z opóźnieniem złożyła deklaracje VAT-7 za XII.1997 r. oraz CIT-2 za okresy rozliczeniowe od 1 stycznia 1997 r. do 31 marca 1997 r. i od 1 stycznia 1998 r. do 31 lipca 1998 r., naruszając przepisy art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym⁵² i art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych,*
- *Sudeckiej Agencji Promocji Turystyki SA w Jeleniej Górze, która do dnia zakończenia kontroli nie spłaciła zobowiązań wobec budżetu państwa za czerwiec 1999 r. (w wysokości 5.630 zł, w tym 3.094 zł z tytułu ubezpieczeń społecznych z terminem płatności do 15 lipca 1999 r.) oraz 1.989 zł z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (z terminem płatności 20 lipca 1999 r.).*

Zamówienia publiczne W jednej spośród 19 skontrolowanych agencji naruszono w badanym okresie przepisy ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych⁵³.

- *Zarząd Polskiej Agencji Informacyjnej SA w Warszawie naruszył art.67 ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r o zamówieniach publicznych, zwracając się do 3 zamiast 4 dostawców w trakcie wyboru wykonawcy zleconego zadania państwowego pn. Przygotowanie i wydanie „Słownika Polonusów” na podstawie umowy z Kancelarią Senatu RP, której postanowienia wymagały stosowania ww. ustawy. Odpowiedzialny za przeprowadzenie procedury wyboru oferentów p.o. Dyrektora Biura Administracyjno-Technicznego Spółki nie umiał wyjaśnić przyczyn tej nieprawidłowości.*

4. FUNKCJONOWANIE FUNDACJI

**Fundacje utworzone
na bazie
zlikwidowanych
funduszy celowych**

Spośród 13 kontrolowanych fundacji dla 10 Skarb Państwa był fundatorem. Trzy fundacje zostały zasilone środkami po zlikwidowanych 1 stycznia 1991 r. ustawą z dnia 14 grudnia 1990 r.⁵⁴ funduszach celowych. Były to:

⁵¹ Dz. U. Nr 19, poz. 106 i nr 80, poz. 510.

⁵² Dz. U. Nr 11, poz. 50 ze zm.

⁵³ Dz. U. Nr 76, poz. 344 ze zm.

⁵⁴ Dz.U. Nr 89, poz. 517.

1. Fundacja Rozwoju Kultury Fizycznej, ustanowiona w dniu 11 kwietnia 1991 r. przez Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki. Majątek Fundacji stanowiły fundusz założycielski w wysokości 1.000 zł oraz środki zniesionego Centralnego Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w wysokości 4.528,7 tys. zł.
2. Fundacja Kultury, utworzona 11 czerwca 1990 r. przez 12 osób fizycznych i spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością „Pol Kaufring”. Majątek Fundacji stanowiła kwota 10.300 zł. Ministrem nadzorującym Fundację był Minister Szef URM. Decyzją Ministra Finansów 20 października 1991 r. przekazano jej również majątek zniesionego Funduszu Rozwoju Kultury w kwocie 1.600.000 zł wraz z odsetkami bankowymi znajdującymi się na rachunkach bankowych tego Funduszu oraz Funduszu Kinematografii w kwocie 27.485,56 zł.
3. Fundacja na Rzecz Kredytu Hipotecznego, która została 22 marca 1992 r. utworzona ze środków po zlikwidowanym Zespole Projektu Rządu Polskiego i Banku Światowego dla Finansowania Budownictwa Mieszkaniowego w Polsce, powołanym i działającym na mocy decyzji KERM z 6 listopada 1990 r., przez Ministra Finansów. Fundator przeznaczył na rzecz Fundacji środki finansowe i majątkowe będące w dyspozycji ww. Zespołu. Środki, którymi dysponował ww. Zespół pochodziły ze zlikwidowanego Centralnego Funduszu Rozwoju Nauki i Techniki. Akt notarialny utworzenia Fundacji nie określał wysokości przeznaczonych dla niej środków.

Zakładanie fundacji

Spośród 13 skontrolowanych fundacji w 3 fundatorzy nie wpłacili (w trakcie zakładania fundacji) kwot zadeklarowanych w statutach.

- Fundacja Przekształceń Własnościowych „Elektromontaż” w Poznaniu, z powodu nieprzekazania jej przez fundatora (Przedsiębiorstwo Produkcji i Montażu Urządzeń Elektrycznych Budownictwa „Elektromontaż” w Poznaniu) kwoty 450.000 zł, określonej w akcie notarialnym i statucie spełniała przesłanki dla jej likwidacji. Art. 15 ustawy o fundacjach stanowi bowiem, że w razie m. in. wyczerpania się środków finansowych i majątku danej fundacji podlega ona likwidacji. Wg wyjaśnień Prezesa Zarządu Fundacji nie wpłacenie przez PPIUEB zadeklarowanej kwoty wynikało z trudności finansowych przedsiębiorstwa, a także z faktu, że obowiązujące od 1996 r. przepisy uniemożliwiają udzielanie pracownikom pożyczek na cele prywatyzacji ze środków przedsiębiorstwa. Prezes wyjaśnił także, że fundacja nie została zlikwidowana, ponieważ rozpoczęty w 1996 r. proces prywatyzacji PPIUEB spowodował, że stan prawny i wzajemne relacje Fundator-Fundacja zostały ujęte w umowie prywatyzacyjnej, która nie powinna być zmieniona do czasu zakończenia prywatyzacji, a także, że po prywatyzacji istnieje możliwość zmiany Statutu Fundacji i podjęcie innych zadań,
- Fundacja „Przyszłość” w Poznaniu, utworzona przez Poznańskie Przedsiębiorstwo Handlu Artykułami Technicznymi „Elmet” w Poznaniu, nie otrzymała od fundatora określonego w statucie, majątku w wysokości 20.000 zł (Fundator przekazał jedynie kwotę 1.000 zł). Zgromadzona w MSP dokumentacja nie zawierała informacji o przyczynach nieotrzymania przez Fundację deklarowanego majątku, a Fundacja nie wyjaśniła DAiF tych przyczyn.

- *Fundator Fundacji Parlamentu Studentów RP, tj. Minister Skarbu Państwa nie przekazał Fundacji kwoty 5.000 zł stanowiącej według aktu notarialnego fundusz założycielski Fundacji. Brak tych środków nie stanowił przeszkody w działalności Fundacji, która w 1998 r. uzyskała przychody w wysokości ponad 208 tys. zł. Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniał, iż Zarząd początkowo próbował uzyskać kwotę 5.000 zł od fundatora, tj. Ministra Skarbu Państwa, ale nie domagał się jej. Wyraził nadzieję, że środki te zostaną przekazane, gdy Minister będzie miał taką możliwość.*

**Prowadzona
działalność statutowa**

W 11, tj. w 84,6 % skontrolowanych fundacjach, w pełni realizowano wszystkie statutowe zadania, tj. w Fundacji „Progress and Business”, Polsko - Włoskiej Fundacji Promocji Zdrowia im. Św. Rafała, Fundacji Edukacyjnej Przedsiębiorczości, Fundacji Fundusz Współpracy, Fundacji Kultury, Fundacji Polska Agencja Rozwoju Regionalnego, Fundacji Parlamentu Studentów RP, Polskiej Fundacji Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Fundacji Eko Fundusz, Fundacji na Rzecz Kredytu Hipotecznego oraz Fundacji Agencja Rozwoju Komunalnego.

Dwie z 13 skontrolowanych fundacji nie realizowały celów statutowych:

- *Fundacja Przekształceń Własnościowych „Elektromontaż” w Poznaniu nie realizowała statutowego celu, polegającego na udzielaniu pomocy finansowej pracownikom wymienionego przedsiębiorstwa oraz innych prywatyzowanych przedsiębiorstwach państwowych. Wyjaśniono to nieprzekazaniem przez fundatora - z uwagi na trudności finansowe przedsiębiorstwa - określonej w statucie kwoty 450.000 zł oraz zmianą od 1996 r. uregulowań prawnych uniemożliwiających udzielanie pracownikom pożyczek na cele prywatyzacji ze środków przedsiębiorstw. Fundacja nie prowadziła działalności gospodarczej, nie zatrudniała pracowników, nie zawarła umów z członkami Zarządu i nie wypłacała im wynagrodzeń oraz nie posiadała regulaminów działania rady i zarządu oraz dokumentacji dotyczącej posiedzeń i podejmowania uchwał przez Zarząd i Radę Fundacji.*
- *Fundacja Rozwoju Kultury Fizycznej w Warszawie nie realizowała podstawowego celu, jakim było podejmowanie i popieranie inicjatyw i działań sprzyjających rozwojowi kultury fizycznej, a także stwarzanie materialnych warunków dla realizacji celów szczegółowych wymienionych w akcie notarialnym i w Statucie. Stwierdzono, że w ramach działalności statutowej Fundacja świadczyła głównie pomoc finansową, zwrotną i bezzwrotną, dla jednostek organizacyjnych kultury fizycznej oraz innych jednostek, nie wyszczególnionych w akcie notarialnym i w Statucie. W latach 1995-1999 fundacja udzieliła pomocy finansowej 704 podmiotom w łącznej wysokości 3.464,4 tys. zł.*

Ze wszystkich 13 kontrolowanych fundacji, jedynie Fundacja Progress & Business w Krakowie w objętym kontrolą okresie poza działalnością statutową (non profit) prowadziła działalność gospodarczą. Wysokość przychodów fundacji z tego tytułu wynosiła: w 1997 r. 40.309 zł, co stanowiło 32,3 % jej przychodów; w 1998 r. 90.052

zł, tj. 27,6 % i 11.500 zł w I półroczu 1999 r., co stanowiło 2,4 % przychodów tego okresu.

Wykorzystanie otrzymanych środków budżetowych W okresie objętym badaniami 8 z 13, tj. 61,5 % kontrolowanych fundacji korzystało ze środków budżetowych w łącznej wysokości 282.919.295,81 zł, przeznaczonych na prowadzenie ich działalności. W poszczególnych latach wysokość przekazanych tym fundacjom dotacji wynosiła:

- w 1997 r. 95.388.860,36 zł,
- w 1998 r. 114.623.800,66 zł,
- w I półroczu 1999 r. 72.906.634,79 zł.

Dotacje te były przekazywane fundacjom przez:

- Ministra Szefa Komitetu Integracji Europejskiej,
- Ministra Finansów,
- Ministra Edukacji Narodowej,
- Ministra Kultury i Sztuki,
- Ministra Gospodarki.

Dotacje powyższe stanowiły w kontrolowanym okresie średnio 26% przychodów jednostek korzystających z dotacji (26,4% w 1997 r., 22,2% w 1998 r. i 34,4% w I półroczu 1999 r.). Beneficjentami tych dotacji były następujące fundacje (poza dotacjami budżetowymi otrzymywały one również środki pomocowe z UE):

1. *Polsko-Włoska Fundacja Promocji Zdrowia im. Św. Rafała w Krakowie, która otrzymała w 1997 r. dotację z Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej w wysokości 1.632.212 zł, wykorzystaną na organizację Ośrodka Diagnostycznego i Przychodni Specjalistycznej oraz Szpitala im. Św. Rafała w Krakowie.*
2. *Fundacja Agencja Rozwoju Komunalnego w Warszawie, która w 1997 r. otrzymała 700 tys. zł z budżetu państwa, 103,5 tys. zł z budżetu Urzędu Miasta St. Warszawy oraz 6.962.118,27 zł ze środków pomocowych. W 1998 r. Fundacja otrzymała z budżetu państwa 492 tys. zł, z Urzędu Miasta 142.690,02 zł i ze środków pomocowych 4.216.090,55 zł. W I półroczu 1999 r. otrzymała ona z budżetu państwa 260 tys. zł, z Urzędu Miasta 99.200 zł i ze środków pomocowych 1.003.677,49 zł. Otrzymane od Ministra Finansów środki z budżetu państwa Fundacja wykorzystywała na pokrycie kosztów administrowania programami zagranicznej pomocy bezzwrotnej, dotyczącymi działań na rzecz rozwoju samorządności zarządzanych przez Fundację, tj.:*
 - *programu wspierania gospodarki Polski i Węgier (PHARE PL 9410 Municipal Development Agency) w latach 1997 i 1998,*
 - *grantu rządu japońskiego (JICA nr JPN 29119 POL), administrowanego przez Bank Światowy w latach 1997 i 1998,*
 - *grantu rządu amerykańskiego (USAID) w latach 1998 i 1999,*
 - *grantu rządu kanadyjskiego CIDA (Kanadyjska Agencja Rozwoju Międzynarodowego) w 1999 r.*

3. Fundacja „Ekofundusz” w Warszawie⁵⁵, która otrzymywała z budżetu (Ministra Finansów) środki z ekokonwersji zadłużenia zagranicznego w postaci dotacji na realizowanie zadań z ochrony środowiska w następujących wysokościach: 92.253.500 zł w 1997 r.; 102.889.200 zł w 1998 r. i 61.735.300 zł w I półroczu 1999 r. Otrzymane środki przeznaczono na zapobieganie transgranicznym zanieczyszczeniom atmosfery oraz ograniczenie emisji dwutlenku siarki i tlenków azotu, ograniczenie dopływu zanieczyszczeń i substancji eutrofizujących do Bałtyku, ograniczenie emisji gazów powodujących zmiany klimatu Ziemi, ochronę różnorodności biologicznej oraz gospodarkę odpadami i rekultywacją gleb zanieczyszczonych. Zadania te były realizowane w ramach 226 projektów (114 w 1997 r. i 112 w 1998 r.) dotowanych przez Fundację.
4. Fundacja Fundusz Współpracy w Warszawie, która z budżetu państwa w kontrolowanym okresie otrzymała na wykonywanie zadań państwowych dotacje w wysokości 4.316.717 zł, w tym od Ministra Edukacji Narodowej 885 tys. zł na realizację programu Leonardo da Vinci⁵⁶ oraz 3.431.717 zł z Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej na zarządzanie programami pomocowymi PHARE: „Integracja Europejska” oraz „Rozwój instytucjonalny administracji publicznej”. Z kwot tych w 1997 r. otrzymała 300 tys. zł, w 1998 r. 2.949.522 zł i 1.067.195 zł w I półroczu 1999 r. Ponieważ Fundacja wspomagała administracyjnie Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, zarządzając m.in. funduszami Counterpart Funds, dysponowała w kontrolowanym okresie poza środkami budżetowymi także środkami pomocowymi w następujących wysokościach: 41.074.123,37 zł w 1997 r. oraz 48.390.326,67 zł w 1998 r. W ramach realizacji programu Leonardo da Vinci, Fundacja zorganizowała w 1997 r. krajowe biuro programu i rozpoczęła akcję promocyjno-informacyjną, a w 1998 r. kontynuowała tę akcję, przygotowywała bazy danych, organizowała seminaria tematyczne i spotkania krajowych biur programu z reprezentantami Komisji Europejskiej. Nadto nawiązała współpracę z europejskim centrum rozwoju szkolenia zawodowego. Środki pomocowe Fundacja przeznaczała m.in. na:
- * programy wspierające dostosowanie gospodarki i systemu prawnego do integracji z UE, tj. SIERRA, EUROINFO,
 - * programy wspierające rozwój demokracji i społeczeństwa obywatelskiego, tj. Dialog Społeczny, Demokracja, LiEN,
 - * programy o charakterze wielosektorowym, tj. program kształcenia kadr IMPROVE, Management Box, Samorządy, Efektywność i Współpraca, Wspieranie Samorządów Lokalnych,
 - * Program Wspierania Organizacji Pozarządowych,
 - * Program Agrolinia 2000.
5. Fundacja Kultury w Warszawie, która otrzymała z budżetu Ministra Kultury i Sztuki w 1998 r. dotacje na upowszechnienie promocji i popularyzację działań w

⁵⁵ Fundacja „EkoFundusz” została utworzona 6 kwietnia 1992 r. przez Ministra Finansów w celu wykorzystania środków pomocowych pochodzących z zamiany polskiego zadłużenia zagranicznego - „ekokonwersji” na przedsięwzięcia ochrony środowiska. Zgodnie z umowami międzyrządowymi zawartymi pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi, Szwecją, Francją, Szwajcarią i od 1998r. Włochami, Minister Finansów przekazywał środki z tego tytułu Fundacji.

⁵⁶ Program Leonardo da Vinci dotyczy m.in. wypracowania strategii kształcenia i szkolenia zawodowego, łączącego różnorodne elementy polityki edukacyjnej.

zakresie kultury i sztuki w kwocie 208.320 zł i w I półroczu 1999 r. 6.000. tys. zł, na działania związane z Międzynarodowym Rokiem Chopinowskim. Zgodnie z umową Nr 90/98 z 1 kwietnia 1998 r. zawartą z Ministrem Kultury i Sztuki zorganizowała w 1998 r. Biuro Koordynatora Programu Roku Chopinowskiego i finansowała jego działalność, w tym m.in. wydanie folderów, ogłoszeń prasowych oraz książki programowej Międzynarodowego Roku Chopinowskiego. W I połowie 1999 r., zgodnie z umową z 10 lutego 1999 r. Fundacja kontynuowała działalność ww. Biura, finansując także m.in. wydanie płyt promocyjnych, plakatów i innych materiałów związanych z organizacją obchodów Międzynarodowego Roku Chopinowskiego.

6. Fundacja Parlamentu Studentów w Warszawie, która w 1998 r. otrzymała 95.916 zł z budżetu Ministra Edukacji Narodowej. Otrzymane środki zostały wykorzystane na:
 - * dofinansowanie kosztów Ogólnopolskiego Obozu Adaptacyjnego dla Studentów roku „O” w Polańczyku (35.615 zł),
 - * organizację konferencji „Edukacja w Polsce i krajach UE, dostosowanie szkolnictwa wyższego w Polsce do standardów UE” (25.300 zł),
 - * przeprowadzenie cyklu szkoleń dla uczniów szkół średnich w Warszawie, Poznaniu, Krakowie, Toruniu, Wrocławiu i Gdańsku (35.000 zł).
7. Fundacja Polska Agencja Rozwoju Regionalnego w Warszawie, która w 1998 r. otrzymała środki budżetowe w wysokości 5.033.700 zł, w tym 1.915 tys. zł od Ministra Gospodarki, wykorzystane na administrowanie programem pomocowym „Powódź 97” oraz 3.118,7 tys. zł z Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej na administrowanie programami rozwoju regionalnego oraz dofinansowanie realizacji programu PHARE INRED. W I półroczu 1999 r. Urząd KIE przekazał dotację w wysokości 1.400 tys. zł na koszty administrowania programami rozwoju regionalnego RAPID, STRUDER 2 i INRED. Poza dotacjami budżetowymi, Fundacja korzystała ze środków UE, Banku Światowego i PHARE. I tak w 1997 r. w wysokości 46.881.100 zł, w 1998 r. 28.479.100 zł i w I półroczu 1999 r. 37.744.100 zł, przeznaczonych na realizację administrowanych programów. Głównymi projektami finansowanymi ze środków PHARE były dwa komponenty programu STRUDER, tj. Fundusz Dotacji i Fundusz Poręczeń:
 - a) Fundusz Dotacji dofinansowujący inwestycje małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność w regionach objętych programem. Zgodnie z zatwierdzoną przez Komisję Europejską procedurą dotacje (stanowiące dofinansowanie w wysokości ok. 25% inwestycji realizowanej przez Beneficjenta) wypłacane były w miarę realizacji inwestycji na podstawie dostarczanych faktur. W ramach Funduszu podpisano 1053 umowy na łączną kwotę ok. 30,7 mln ECU, z których większość została zrealizowana w poprzednich latach. Ostateczne zakończenie działalności Funduszu planowane było do 30 września 1999 r.,
 - b) Fundusz Poręczeń o kapitale założycielskim 7 mln ECU, udzielający poręczeń kredytowych dla małych i średnich przedsiębiorstw, realizujących projekty inwestycyjne. Odsetki naliczone od kapitału Funduszu były kapitalizowane i powiększały wartość Funduszu. Celem zwiększenia efektywności, Fundusz PARR w końcu 1998 r. przedstawił projekt decentralizacji Funduszu, zakładający przekazanie ww. środków w zarządzanie regionalnym funduszem pożyczkowym i

poręczeniowym. Projekt uzyskał akceptację Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej i do czasu zakończenia kontroli nie zostały zakończone negocjacje z Przedstawicielstwem Komisji Europejskiej.

- 8. Polska Fundacja Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Warszawie, która otrzymała następujące dotacje: w 1997 r. z UKIE 503.148,36 zł na pokrycie kosztów administrowania Programem UE Odbudowa; w 1998 r. 1.175.486 zł z UKIE na zarządzanie Programem Odbudowa; 79.563,73 zł z Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki oraz 1.700.092,83 zł od Ministra Gospodarki na zarządzanie pozostałymi programami pomocowymi UE. W I półroczu 1999 r. dotacje budżetowe Ministra Gospodarki na zarządzanie funduszami PHARE wynosiły 1.627.325,69 zł, z UKIE na zarządzanie Programem UE Odbudowa 553.789,25 zł oraz z UKFIT na zarządzanie programem TOURIN III 263.025,85 zł. Poza środkami budżetowymi Fundacja dysponowała także środkami pomocowymi na realizację ww. programów w następujących wysokościach: w 1997 r. 77.442.292,17 zł, w 1998 r. 181.740.842 zł oraz w I półroczu 1999 r. 52.308.054,85 zł.*

W Polskiej Fundacji Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Warszawie, której jedynym fundatorem był Skarb Państwa, stwierdzono działania świadczące o nielegalnym i niegospodarnym wykorzystaniu środków pochodzących z budżetu państwa i UE.

- Pomimo niezrealizowania w pełni przez zleceniobiorcę Wydawnictwo „Śląsk” Sp. z o.o. umowy nr PL-STEP-IFE/08 z dnia 16 lipca 1997 r. na „Przygotowanie do druku i druk serii pozycji wydawniczych Fundacji w 1997 roku” wypłacono całość wynagrodzenia ww. Wydawnictwu. Umowa i specyfikacja zamówienia określały wynagrodzenie za wykonanie zlecenia na 53.696 ECU. Zgodnie z raportem końcowym wykonano jedynie 47,4% ujętych w umowie prac, natomiast wypłacono całość wynagrodzenia w wysokości 53.696 ECU (100%). Dyrektor Generalny Fundacji wyjaśnił, że wykonano co prawda mniej pozycji wydawniczych, ale miały one znacznie większą objętość. Izba nie podziela argumentacji, bowiem nawet ogólna objętość wydanych pozycji była mniejsza od określonych w umowie,*
- W ramach realizacji umowy dotyczącej zarządzania programem UE „Odbudowa”, zawartej przez Fundację z UKIE 1 stycznia 1997 r., przewidującej m.in. zakup sprzętu biurowego o wartości 152.000 zł, bez aneksowania wysokości tych wydatków kwotę tę przekroczone. Stosownie do § 15 ust. 2 tej umowy, zmiany wymagały formy pisemnej w postaci aneksu, pod rygorem nieważności. Łącznie wydatkowano 184.207,70 zł, a przekroczenie planu wydatków, wg wyjaśnień Dyrektora Generalnego Fundacji, nastąpiło w oparciu o ustnie wyrażoną zgodę Wicedyrektora Departamentu Pomocy Zagranicznej, Funduszy i Programów Pomocowych UKIE. W pismach z dnia 15 i 16 grudnia 1997 r. Fundacja poinformowała UKIE, że zakupy te zostały zrealizowane. Podsekretarz Stanu w UKIE wyraził zgodę w formie pisemnej dopiero 29 grudnia 1997 r., a aneks do umowy nie został sporządzony. Zdaniem NIK, taka forma zmiany treści umowy jest nieważna i kwota 32.207,70 zł winna być przez Fundację zwrócona UKiE.*

W pozostałych z ww. fundacji nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wykorzystania i rozliczania dotacji budżetowych, jedynie w Fundacji Agencja Rozwoju Komunalnego stwierdzono nieprawidłowe prowadzenie sprawozdawczości.

- *Rozliczenia dotacji otrzymanych przez Fundację Agencji Rozwoju Komunalnego nie były sporządzane w postaci sprawozdania finansowego i opisowego, co naruszało § 7 umowy o administrowanie programami pomocy zagranicznej, zawartej 12 maja 1998 r. z Ministrem Finansów. Prezes Zarządu Fundacji wyjaśnił, iż przychody Fundacji z tytułu świadczonych usług i sprzedaży publikacji traktowano jako dochody statutowe, były one wycenione po kosztach wytworzenia i nie przynosiły zysku.*

**Funkcjonowanie
organów nadzoru
i zarządów**

W przypadku Fundacji Kultury stwierdzono niezgodne z regulaminami i statutami działanie jej zarządu.

- *Zarząd Fundacji nie przestrzegał postanowień § 21 i § 22 statutu Fundacji, według których zobowiązania finansowe powyżej 465 tys. zł wymagały uchwał Rady Fundacji, które z kolei dla swojej ważności winny być zaakceptowane przez przedstawiciela Skarbu Państwa. W roku 1997 Fundacja zakupiła akcje Banku Współpracy Europejskiej SA o wartości 480 tys. zł, a w 1998 r. dokonała zakupu obligacji Skarbu Państwa na kwotę 2.616 tys. zł, bez podjęcia przez Radę Fundacji stosownych uchwał. Prezes Fundacji wyjaśnił, że nabycie akcji BWE SA było omawiane i zaakceptowane na posiedzeniu Rady, natomiast nabycie obligacji było kontynuacją zakupów z 1999 r., przewidzianych także w latach następnych.*

**Prowadzenie
sprawozdawczości**

Pięć spośród 13 skontrolowanych fundacji (38%) nieprawidłowo wywiązywało się z obowiązku składania właściwemu ministrowi corocznych sprawozdań ze swojej działalności za lata 1997-1998. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- *nieterminowym przekazywaniu sprawozdań.⁵⁷*
 - *Fundacja „Progress and Business” w Krakowie przekazała sprawozdanie za 1997 r. Przewodniczącemu KBN w październiku 1998 r., a kolejne nie zostało przekazane do czasu zakończenia kontroli (31 sierpnia 1999 r.). Przyczyną opóźnień - według wyjaśnień Prezesa Fundacji - były trudności ze zwołaniem Rady Fundacji w statutowym składzie,*
 - *Fundacja Przekształceń Własnościowych „Elektromontaż” w Poznaniu przekazała Ministrowi Skarbu Państwa sprawozdania za lata 1997-1998 dopiero 7 czerwca 1999 r. Przyczyną nieterminowego złożenia sprawozdań było niepodjęcie przez Fundację działalności,*

⁵⁷ zgodnie z § 5 Zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie ramowego zakresu sprawozdań składanych przez fundacje (M. P. z 1994, Nr 69, poz. 616) termin składania rocznych sprawozdań przez fundacje został określony do 31 marca roku następnego.

- *niepełnym (a niekiedy wadliwym) zakresie informacji wymaganych § 2 i § 3 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie ramowego zakresu sprawozdań składanych przez fundacje:*
 - *Polsko - Włoska Fundacja Promocji Zdrowia im. Św. Rafała w Krakowie w obu sprawozdaniach dla Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej za lata 1997-1998 nie podała treści uchwał Zarządu Fundacji, kwot środków ulokowanych na rachunkach bankowych oraz danych o nabytych środkach trwałych o wartości jednostkowej powyżej 5.000 zł. Prezes Fundacji w wyjaśnieniach stwierdził, że informacje te podane są w składanych Radzie Nadzorczej oraz Urzędowi Skarbowemu sprawozdaniach Zarządu oraz w sprawozdaniach finansowych,*
 - *Fundacja Fundusz Współpracy w Warszawie w sprawozdaniach dla Ministra Spraw Zagranicznych za lata 1997 i 1998 nie podała wyników 5 przeprowadzonych kontroli, informacji o wydzielonym koncie do obsługi dotacji budżetowej programu „Leonardo da Vinci” (w 1997 r.), a także podała zawyżoną o ponad 235 tys. zł wysokość udzielonych w tych latach pożyczek. Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że spowodowane to było przeoczeniem,*
 - *Fundacja Agencja Rozwoju Komunalnego w Warszawie w obu sprawozdaniach dla Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji nie wykazała kwot przeznaczonych na działalność gospodarczą, wysokości wydatków na wynagrodzenia z umów zlecenia oraz informacji o nabytych środkach trwałych o wartości jednostkowej powyżej 5.000 zł.*

Według wyjaśnień zarządów fundacji, ww. uchybienia powstały w wyniku niezamierzonych błędów. Zdaniem NIK, są to przykłady nierzetelnego wykonywania obowiązków przez pracowników fundacji.

**Wyniki finansowe
kontrolowanych
fundacji**

W 1997 r. 11 objętych kontrolą fundacji⁵⁸ uzyskało łączne przychody w wysokości 360.953.081 zł, natomiast koszty ich działalności wynosiły 308.773.480 zł. Nadwyżka przychodów nad kosztami wynosiła 52.179.601 zł. W przypadku 4 fundacji koszty ich działalności w 1997 r. były wyższe od uzyskanych przychodów. Były to:

- *Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości w Łodzi z wynikiem – 1.699.979,96 zł,*
- *Fundacja „Ekofundusz” w Warszawie z wynikiem – 13.317.100 zł,*
- *Fundacja Polska Agencja Rozwoju Regionalnego w Warszawie z wynikiem – 17.017.200 zł,*
- *Fundacja Progress & Business w Krakowie z wynikiem - 16.897 zł.*

W 1998 r. łączne przychody 12 kontrolowanych fundacji⁵⁹ wyniosły 473.356.893 zł, a koszty ich działalności 436.725.054 zł. Łączna nadwyżka

⁵⁸ Dwie z 13 kontrolowanych fundacji: Fundacja Parlamentu Studentów w Warszawie i Fundacja Przekształceń Własnościowych „Elektromontaż” w Poznaniu nie prowadziły w 1997 r. działalności.

⁵⁹ W 1998 r. Fundacja Przekształceń Własnościowych „Elektromontaż” nie prowadziła działalności.

przychodów nad kosztami wynosiła zatem 36.631.839 zł. W przypadku 2 fundacji koszty przewyższały przychody. Dotyczyło to:

- *Polsko–Włoskiej Fundacji Promocji Zdrowia im Św. Rafała w Krakowie (-499.475 zł),*
- *Polskiej Fundacji Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Warszawie (- 9.867.719,23 zł).*

**Przestrzeganie
przepisów o
rachunkowości**

Najwięcej nieprawidłowości dotyczyło prowadzenia przez fundacje rachunkowości; nieprawidłowości te stwierdzono niemal w połowie (46%) badanych pomiotów.

- *W księgach oraz w sprawozdaniach finansowych Fundacji „Progress and Business” w Krakowie nie ujmowano kosztów z tytułu niewypłaconego, z powodu braku środków, wynagrodzenia Prezesowi Fundacji. Na dzień 30 czerwca 1999 r. koszty z tego tytułu wynosiły ok. 380 tys. zł. Pominięcie bieżącego ujmowania w księgach rachunkowych Fundacji ww. kosztów - mimo iż zapłata miała nastąpić w terminie późniejszym - było niezgodne z art. 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁶⁰. Prezes Zarządu Fundacji wyjaśnił, że nie wystawiał rachunków za swoją pracę, a z uwagi na zaniedbania byłego Zarządu konieczne było tworzenie rezerw na zaspokojenie roszczeń b. Prezesa Fundacji za rok 1994. Wypłacanie wynagrodzeń mogłoby być potraktowane jako naruszenie interesów wierzyciela, a nawet doprowadzić do likwidacji Fundacji,*
- *W Fundacji Parlamentu Studentów RP w Warszawie nie opracowano zasad prowadzenia ewidencji księgowej oraz obiegu dokumentacji finansowo-księgowej, co naruszało art. 4 oraz art. 21 ustawy o rachunkowości,*
- *Fundacja Polska Agencja Rozwoju Regionalnego w Warszawie nie posiadała zasad księgowania operacji gospodarczych, co wymagane było art. 10 ww. ustawy o rachunkowości. Odpowiedzialny za gospodarkę finansową Członek Zarządu wyjaśnił, że założowy plan kont został dostosowany do wymagań Komisji Europejskiej, z której środków finansowana jest działalność Fundacji,*
- *W Fundacji Agencja Rozwoju Komunalnego, w wyniku niewłaściwego zaksięgowania kwoty 46.923,50 zł za zakup komputera na koncie środków trwałych (faktura obejmowała także należność za usługi telekomunikacyjne, materiały i serwis techniczny), kapitał zapasowy został zawyżony o 16.242,75 zł, tj. o kwotę ww. usług, materiałów i serwisu. Fakt ten stanowił naruszenie art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości. Pełniąca w 1998 r. obowiązki Księgowej Fundacji (zatrudniona na umowę o dzieło) wyjaśniła, że dodatkowe koszty związane z instalacją komputera potraktowała jako koszty ulepszenia środka trwałego i dlatego zaksięgowała je łącznie z pozostałymi,*

⁶⁰ Dz. U. Nr 121, poz. 591 ze zm.

- *Polsko - Włoska Fundacja Promocji Zdrowia im. Św. Rafała w Krakowie nie uwzględniła w aktywach Fundacji wartości nieruchomości wniesionych przez Skarb Państwa w formie darowizny. Fundacja nie dokonała wyceny tych nieruchomości (o powierzchni 2,6525 ha o wartości ok. 468 tys. zł) na dzień bilansowy, co stanowiło naruszenie art. 28 ustawy o rachunkowości,*
- *Fundacja Kultury w Warszawie nie posiadała dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości. Naruszało to § 4 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 sierpnia 1998 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości dla niektórych jednostek nie prowadzących działalności gospodarczej⁶¹, zgodnie z którym kierownik jednostki ustala i aktualizuje dokumentację opisującą przyjęte zasady rachunkowości. Prezes Zarządu Fundacji zobowiązał się opracować ww. zasady do 30 października 1999 r. W bilansie za rok 1997 w przychodach nie ujęto pełnej kwoty darowizny przekazanej przez Zakłady Przemysłu Tytoniowego wynoszącej 36.285 zł, a jedynie zaewidencjonowano przychód w wysokości 1.814 zł. W bilansie za rok 1998 nie ujęto całej kwoty dotacji przekazanej przez Ministerstwo Kultury i Sztuki wynoszącej 208.320 zł, a jedynie zaewidencjonowano przychód w wysokości 43.135 zł. Fakty te naruszały § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia Ministra Finansów⁶² oraz § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 sierpnia 1998 r.⁶³ w myśl których przychodami są przychody finansowe oraz dotacje i subwencje, a nie jak wykazywano w bilansie - przychody stanowiące różnicę pomiędzy przychodami a poniesionymi wydatkami. Prezes Fundacji wyjaśniał powstanie ww. nieprawidłowości faktem, że dotacje i darowizny celowe ewidencjonowane są na kontach analitycznych razem z wydatkami poniesionymi na realizację celów i tym samym różnica pomiędzy przychodami i wydatkami stanowi przychód Fundacji. Sprawozdania finansowe za lata 1997-1998 nie zawierały informacji dodatkowej niezbędnej do oceny gospodarki finansowej jednostki. Naruszało to § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 1994 r. oraz § 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 sierpnia 1998 r. W sprawozdaniach tych nie wykazano oddzielnie kosztów działalności statutowej i kosztów administracyjnych, a jedynie koszty określone jako działalność operacyjna. Do wyodrębniania kosztów działalności statutowej i kosztów administracyjnych w roku 1997 zobowiązywał rachunek zysków i strat, który winien być sporządzony według wzoru określonego załącznikiem Nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 1994 r. a w roku 1998 - rachunek wyników, który winien być sporządzany według wzoru określonego załącznikiem Nr 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 sierpnia 1998 r. Stwierdzono również nieaktualność zapisów Statutu Fundacji dotyczących zasad prowadzenia rachunkowości.*

Zamówienia publiczne

Jedynie w przypadku Polsko - Włoskiej Fundacji Promocji Zdrowia im. Św. Rafała w Krakowie kontrola stwierdziła nieprawidłowości udzielania zamówień na usługi

⁶¹ Dz. U. Nr 115, poz. 748.

⁶² Dz. U. Nr 140, poz. 789 ze zm.

⁶³ Dz. U. Nr 115, poz. 748.

i dostawy.

Na 7 skontrolowanych zamówień zastrzeżenia NIK dotyczyły 3, które zostały dokonane z naruszeniem ustawowych zasad lub form postępowania przy zamówieniach publicznych:

- *Stwierdzono, że udzielenie 2 zamówień publicznych na prace projektowe o wartości powyżej 20 tys. ECU w trybie z wolnej ręki nie zostało zatwierdzone przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, co stanowiło naruszenie art. 71 ust. 1a ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych⁶⁴,*
- *Dokumentacja dot. zamówienia na dostawę sprzętu komputerowego i oprogramowania MS OFFICE w trybie zapytania o cenę nie zawierała pisemnego zapytania o cenę oraz pisemnej oferty cenowej jednej z 4 firm, co stanowiło naruszenie art. 26 ust. 1 ww. ustawy w związku z art. 25 ust. 1 pkt 1 i art. 68 ust. 1 tej ustawy.*

⁶⁴ Dz. U. Nr 75, poz. 343 ze zm.

III. POSTĘPOWANIE KONTROLNE I DZIAŁANIA PODJĘTE PO ZAKOŃCZENIU KONTROLI

Zasięganie dodatkowych informacji

W związku z przeprowadzoną kontrolą w 11 przypadkach zasięgano w trybie art. 29 pkt. 2 lit. f ustawy o NIK informacji w jednostkach nie objętych kontrolą. Informacji tych zasięgano m.in. kilkakrotnie w MSP w sprawach związanych ze sprawowaniem przez Ministra SP nadzoru nad kontrolowanymi podmiotami.

Żądanie wyjaśnień

W trakcie kontroli wielokrotnie korzystano z uprawnienia wynikającego z art. 40 ustawy o NIK, żądając wyjaśnień od osób odpowiedzialnych za podejmowane decyzje bądź ich zaniechanie. W ramach kontroli MSP pobrano wyjaśnienia od Dyrektorów: Departamentu Agencji i Fundacji, Biura Ministra, Biura Kadr i Szkolenia, Departamentu Integracji Europejskiej i Współpracy z Zagranicą, Biura Informatyki oraz od innych pracowników Ministerstwa. Pytania do nich skierowane dotyczyły m.in. następujących zagadnień:

- Ewidencji fundacji i agencji,
- Nadzoru nad wytypowanymi podmiotami,
- Bazy danych o członkach rad i kandydatach na członków rad nadzorczych,
- Realizacji przez przedstawicieli Skarbu Państwa procedur nadzoru właścicielskiego w badanych podmiotach,
- Udzielania dotacji i zlecania zadań państwowych fundacjom i agencjom,
- Prowadzenia monitoringu wykonywania umów przez nadzorowane podmioty,
- Planów prywatyzacji agencji i fundacji,
- Kontroli nadzorowanych fundacji i agencji,
- Przekazywania wykonywania praw z akcji/udziałów agencji rozwoju regionalnego.

Narady pokontrolne

Narady pokontrolne na podstawie art. 58 ustawy o NIK zorganizowano w 8 kontrolowanych jednostkach. W trakcie narad omówiono nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli.

Zastrzeżenia do protokołów kontroli

Do 2 protokołów kontroli kierownicy kontrolowanych jednostek zgłosili zastrzeżenia w trybie art. 55, a następnie 56 ustawy o NIK. Dotyczyło to protokołów kontroli Polskiej Agencji Prasowej SA oraz Polskiej Agencji Informacyjnej SA.

1. Uchwałą Komisji Odwoławczej z 22 września 1999 r. z 4 zastrzeżeń zgłoszonych przez Zarząd PAP SA uwzględniono 1 dotyczące wyliczenia wzrostu wynagrodzeń członków Zarządu, a pozostałe oddalono. Ww. uchwała została zatwierdzona przez Prezesa NIK 19 listopada 1999 r.
2. W przypadku zastrzeżeń zgłoszonych przez Zarząd PAI SA, uchwałą Komisji Odwoławczej z 15 listopada 1999 r. zatwierdzoną przez Prezesa NIK 5 stycznia 2000 r., spośród 37 zastrzeżeń uwzględniono jedno dotyczące wykreślenia z protokołu kontroli błędnego zapisu o ewentualnym przychodzie ze sprzedaży akredytacji służb technicznych TVP SA i PR SA w trakcie obsługi Pielgrzymki Ojca Świętego do Polski w 1999 r. w wysokości 1.043.750,00 zł.

***Wystąpienia
pokontrolne***

Wystąpienia pokontrolne skierowane zostały do kierowników wszystkich kontrolowanych jednostek. Do Ministra SP skierowano 2 wystąpienia: zawierające oceny uwagi i wnioski wynikające z kontroli Ministerstwa, a także z kontroli PART SA. Skierowano także wystąpienie do Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki, w którym oceniono nieprawidłowości w działaniu Zarządu Polskiej Agencji Rozwoju Turystyki SA.

***Zastrzeżenia
do wystąpień
pokontrolnych***

Do ocen, uwag i wniosków zawartych w 5 wystąpieniach pokontrolnych zostały złożone zastrzeżenia. Zgłosili je: Prezes Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki (do wystąpienia po kontroli PART SA), Zarząd Polskiej Fundacji Promocji Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Warszawie, Zarząd Agencji Rozwoju Pomorza Gdańskiego SA w Gdańsku, Zarząd Jeleniogórskiej Agencji Poszanowania Energii SA w Jeleniej Górze oraz Zarząd Polskiej Agencji Informacyjnej SA w Warszawie.

1. Prezes UKFiT nie zgodził się z oceną NIK wskazującą na niecelowość zajmowania stanowiska Dyrektora Gabinetu Politycznego w UKFiT przez osobę pełniącą jednocześnie funkcję przewodniczącego Rady Nadzorczej PART SA⁶⁵.
2. Zarząd Polskiej Fundacji Promocji Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw zgłosił 2 zastrzeżenia, a mianowicie: do wniosku NIK w sprawie podjęcia przez Fundację działań zmierzających do niedopuszczenia do naruszania trybu zmian wynagrodzeń pracowników, w tym Dyrektora Generalnego i członków Zarządu oraz do oceny realizacji umowy użyczenia sprzętu komputerowego Ministerstwu Gospodarki. Komisja Odwoławcza oddaliła pierwsze z ww. zastrzeżeń, natomiast uwzględniła drugie⁶⁶.
3. Zarząd Agencji Rozwoju Pomorza Gdańskiego SA zgłosił zastrzeżenia dotyczące:
 - wysokości należności Agencji z tytułu udzielonych pożyczek (m.in. zmiany błędnej kwoty z 604,6 tys. zł na 550 tys. zł),

⁶⁵ Zastrzeżenie zostało 2 lutego 2000 r. wycofane przez Prezesa UKFiT.

⁶⁶ Komisja Rozstrzygająca 15 lutego 2000 r. uwzględniła w całości ww. zastrzeżenia.

- wysokości kwoty środków przekazanych w latach 1997 – 1999 przez Agencję na dochody budżetu państwa (zmiana z 422,8 tys. zł na 478,9 tys. zł),
- wysokości zaległości w stosunku do budżetu państwa z tytułu administracji nieruchomościami SP (zmiana 184,2 tys. zł na 16,2 tys. zł).

Komisja Odwoławcza powołana przez Dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku uwzględniła zastrzeżenia w całości, co 13 marca 2000 r. zostało zatwierdzone przez Prezesa NIK.

4. Zarząd Agencji Poszanowania Energii i Wspierania Przedsiębiorczości SA w Jeleniej Górze zgłosił zastrzeżenia dotyczące m. in. ogólnej oceny przez NIK działalności Agencji. Komisja Odwoławcza powołana przez Dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu oddaliła te zastrzeżenia w całości, co 9 lutego 2000 r. zostało zatwierdzone przez Prezesa NIK.
5. Zarząd PAI SA zgłosił zastrzeżenia, dotyczące następujących ocen i uwag NIK:
 - przyczyn gwałtownego pogorszenia się wyników finansowych Spółki w 1998 r., w tym nie uwzględnienia faktu, że miała na to wpływ zmiana sposobu księgowania sprzedaży książek,
 - małej efektywności wykorzystania majątku trwałego Spółki – działek przy ul. Augustówka,
 - niecelowości tworzenia przez Spółkę rezerw na przeszacowanie wyrobów gotowych i kaucji od najemców,
 - błędnego sposobu rozliczania kosztów ogólnie - agencyjnych,
 - przyczyn przekroczenia w 1998 r. przyjętych wskaźników wzrostu wynagrodzeń oraz zahamowania tego wzrostu w I półroczu 1999 r.,
 - podjęcia przez jednego z wiceprezesów Spółki decyzji o obniżeniu kosztów akredytacji służb technicznych TVP SA i PR SA i negatywnych skutków tej decyzji,
 - niewłaściwej reprezentacji PAI SA przy udzieleniu pełnomocnictwa dla Brokerskiego Centrum Ubezpieczeniowego AMA Sp. z o.o. na przygotowanie oferty ubezpieczeniowej Spółki,
 - nie wykonania przez Prezesa Zarządu PAI SA uchwały Zarządu w sprawach personalnych.

Komisja Odwoławcza powołana przez Dyrektora Departamentu Skarbu Państwa i Prywatyzacji przyjęła 6 z 8 zastrzeżeń Zarządu, a zastrzeżenia 2 i 7 (z podanych powyżej) oddaliła, co zostało 11 kwietnia 2000 r. zatwierdzone przez Prezesa NIK.

Wnioski skierowane do Ministra Skarbu Państwa

W wystąpieniach pokontrolnych skierowanych do Ministra SP Najwyższa Izba Kontroli wskazała na potrzebę realizacji następujących wniosków pokontrolnych, dotyczących m.in.:

1. Doprowadzenia do założenia w DAiF komputerowej bazy danych o nadzorowanych agencjach i fundacjach oraz wykonywania zbiorczych analiz sytuacji ekonomiczno-finansowej tych podmiotów.
2. Uzupełnienia posiadanych przez DAiF informacji o nadzorowanych podmiotach o dane dotyczące udzielonych im dotacji, a także o inne informacje niezbędne do sprawowania skutecznego nadzoru.

3. Doprowadzenie do zgodności ze stanem rzeczywistym zasobów bazy danych o kandydatach na członków rad nadzorczych jsSP prowadzonej przez Biuro Ministra MSP.
4. Przeprowadzenie oceny sposobu wykonywania obowiązków przez przedstawicieli SP w Radach Nadzorczych spółek z udziałem SP.
5. Zintensyfikowania prac nad przekazaniem organom samorządów wojewódzkich wykonywania praw z akcji i udziałów SP w agencjach rozwoju regionalnego.
6. Prowadzenie działań dyscyplinujących organy nadzorowanych jsSP w celu dotrzymania ustawowych terminów zwoływania zwyczajnych WZA / ZW.

Wnioski skierowane do Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Prezesa UKFiT Najwyższa Izba Kontroli wskazała na potrzebę realizacji następującego wniosku pokontrolnego:

Podjęcie - w porozumieniu z Ministrem SP - działań zmierzających do usunięcia stwierdzonych w toku kontroli PART SA nieprawidłowości, a w szczególności o spowodowanie zwrotu przez Agencję należnych budżetowi państwa środków w wysokości 6.396,1 tys. zł.

Wnioski do Zarządów kontrolowanych agencji

W wystąpieniach kierowanych do zarządów kontrolowanych agencji NIK wnioskowała m. in. o:

1. Podjęcie działań w celu rozszerzania zakresu realizacji zadań statutowych, zintensyfikowanie działań oszczędnościowych, polegających na bardziej gospodarnym wykorzystaniu środków Agencji,
2. Przeprowadzenie oceny efektywności zaangażowanych środków finansowych w innych podmiotach gospodarczych,
3. Podjęcie działań w zakresie skutecznego ściągania należności, w tym nieprawidłowo naliczonych i wypłaconych wynagrodzeń oraz wyegzekwowanie od pożyczkobiorców zaległych należności z tytułu udzielonych pożyczek,
4. Przekazywanie na rachunek Skarbu Państwa nadwyżek, wynikających z różnicy przychodów i poniesionych kosztów z tytułu administrowania przez Agencje nieruchomościami Skarbu Państwa,
5. Zwoływanie, w przypadku Agencji nie uzyskujących dodatnich wyników ekonomicznych, nadzwyczajnego walnych zgromadzeń akcjonariuszy w celu podjęcia uchwał, co do dalszego istnienia spółek.

Wnioski do Zarządów kontrolowanych fundacji

W wystąpieniach kierowanych do zarządów kontrolowanych fundacji NIK wnioskowała m. in. o:

1. Dokonanie analiz działalności oraz podjęcie działań zapewniających realizację celów i zadań statutowych oraz podjęcie działań racjonalizujących wydatki i koszty działalności,
2. Opracowanie zasad prowadzenia ewidencji księgowej oraz obiegu dokumentów finansowo-księgowych, a także przeprowadzenie korekt ksiąg rachunkowych w celu doprowadzenia zawartych w nich zapisów do zgodności ze stanem faktycznym,
3. Sporządzanie i terminowe składanie właściwemu ministrowi rocznych sprawozdań z działalności fundacji w pełnym, wymaganym przepisami zakresie.

**Wykorzystanie
uwag i wniosków**

Minister SP w odpowiedzi na wystąpienia pokontrolne dotyczące kontroli MSP i nadzorowanych fundacji i agencji poinformował Izbę m.in., że:

1. Celem doprowadzenia do właściwego funkcjonowania komputerowej bazy danych nadzorowanych agencji i fundacji podjęto działania zmierzające do kadrowego wzmocnienia DAiF. Robocza baza danych jest prowadzona przez pracowników DAiF, a dane są regularnie przekazywane do Biura Ministra oraz do Departamentu Ewidencji i Gospodarki Mieniem Skarbu Państwa.
2. Departament AiF w styczniu 2000 r. zwrócił się do nadzorowanych spółek i fundacji w sprawie informacji dotyczących udzielonych im dotacji.
3. W celu uniknięcia opóźnień wynikających z przesyłania danych o składach rad nadzorczych spółek Skarbu Państwa z departamentów nadzorujących spółki do Biura Ministra, zostało uzgodnione z dyrektorami tych departamentów, że pracownicy tych komórek będą bezpośrednio wprowadzali dane do Zintegrowanego Systemu Informatycznego, a Biuro Ministra będzie dokonywało wpisów do kwestionariuszy osobowych członków Rad Nadzorczych.
4. Departament Agencji i Fundacji podjął działania zmierzające do wyegzekwowania od zarządów spółek przekazywania dokumentów w terminach umożliwiających odbywanie ZWZA w ustawowych terminach.
5. Departament Agencji i Fundacji 22 września 1999 r. wprowadził do stosowania w nadzorowanych spółkach „Kwartalną informację o spółce”. Jest ona przekazywana do DAiF od III kwartału 1999 r.
6. Przekazywanie praw z akcji i udziałów organom samorządu wojewódzkiego odbywa się na bieżąco. Aktualnie w parlamencie opracowywany jest projekt zmian w ustawie dotyczących przekazywania praw własności akcji i udziałów.

Pozostali adresaci wystąpień pokontrolnych poinformowali o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjęciu działań związanych z wykonywaniem przyjętych do realizacji wniosków pokontrolnych NIK⁶⁷. Dotyczyło to przede wszystkim:

⁶⁷ Poza Prezesem Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki oraz Zarządem Polskiej Fundacji Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw, którzy zgłosili zastrzeżenia do wniosków NIK.

1. Rozszerzenia prowadzonej działalności statutowej.
2. Podjęcia ściągania należności, w tym nieprawidłowo wypłaconych wynagrodzeń.
3. Przekazywania na rachunek budżetu państwa przychodów z tytułu administrowania nieruchomościami SP.
4. Korekty nieprawidłowości w prowadzeniu rachunkowości fundacji.

***Decyzje Kierownictwa
NIK w związku z
wynikami niektórych
kontroli***

W związku z wynikami kontroli Agencji Rozwoju Pomorza Gdańskiego SA w Gdańsku oraz Agencji Rozwoju Regionu Krakowskiego SA w Krakowie podjęte zostaną przez NIK dodatkowe kontrole doraźne mające na celu wyjaśnienie okoliczności i ustalenie osób odpowiedzialnych za nabycie i sprzedaż akcji w Spółce Polski Jogurt Sp. z o.o. oraz udzielania pożyczki Małopolskiej Giełdzie Rolno-Ogrodniczej „Magro” SA.

***Zawiadomienie
do organów ścigania***

W związku ze stwierdzeniem faktów uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa, NIK skierowała na podstawie art. 63 ust. 1 ustawy o NIK 2 zawiadomienia do Prokuratury Rejonowej Warszawa - Śródmieście, dotyczące działań 2 byłych prezesów Zarządu Polskiej Agencji Rozwoju Turystyki SA w Warszawie:

1. Pełniącego tę funkcję od 28 lutego 1996 r. do 4 maja 1998 r., który działając na szkodę Agencji przez niedopełnienie obowiązku dbałości o interesy Agencji, a także przekraczając ustalone kompetencje Prezesa Zarządu PART SA oraz granice ryzyka gospodarczego spowodował powstanie znacznego uszczerbku w mieniu Agencji w wysokości 391 tys. zł w wyniku zaangażowania środków finansowych w spółce SART SA, tj. o czyn z art. 296 § 4 Kodeksu karnego.
2. Pełniącego tę funkcję w okresie od 4 maja 1998 r. do 29 czerwca 1999 r., który zlecił spółce z o.o. Regan Consulting przeprowadzenia kosztownej ekspertyzy, mimo że Spółka posiadała kompletne i fachowe zaplecze osobowe czym wyrządził szkodę Agencji w wysokości 350 tys. zł, a także działał na jej szkodę przekazując w bezpłatne używanie samochody osobowe, a także bez uzasadnionych powodów najmował lokale mieszkalne, zaniechał egzekucji należności za podnajem lokali biurowych przez co doprowadził do powstania szkody w majątku Agencji, tj. o czyny z art. 296 § 1 K.k. i art. 482 § 1 Kodeksu karnego.

***Oceny wskazujące
na niecelowość
zajmowania stanowisk***

Najwyższa Izba Kontroli przedstawiła, na podstawie art. 60 ust. 3 ustawy o NIK, Ministrowi SP i Prezesowi UKFiT 2 oceny wskazującą na niezasadność zajmowania stanowisk, przez:

1. Dyrektora Departamentu Agencji i Fundacji w MSP przez G. G., który wielokrotnie użytkował nieodpłatnie, bez tytułu prawnego, samochody służbowe

Agencji, w tym m.in. w okresie od 5 marca do 15 maja 1999 r. z Chrysler'a Grand Voyager⁶⁸.

2. Dyrektora Gabinetu Prezesa UKFiT przez W. B., który jako Przewodniczący Rady Nadzorczej Spółki ponosi współodpowiedzialność za ujawnione przez NIK nieprawidłowości w działalności PART SA, a w szczególności za niegospodarne wykorzystywanie jej majątku. W. B. nie tylko tolerował występowanie tych nieprawidłowości, ale korzystał osobiście z nie przysługujących mu pożytków przez użytkowanie - na koszt Agencji - jednego z najmowanych przez Agencję lokali mieszkalnych⁶⁹.

Dyrektor Departamentu
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Ryszard Szyc

Zatwierdzam:
Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
z up. Jacek Uczkiewicz

Warszawa, dnia maja 2000 r.

⁶⁸ Minister SP w I kw. 2000 r. rozwiązał umowę o pracę z ww. Dyrektorem DAiF.

⁶⁹ Prezes UKFiT nie zgodził się z tą oceną i złożył zastrzeżenia do Kolegium NIK.

Wykaz skontrolowanych jednostek

1. Ministerstwo Skarbu Państwa
2. Agencja Rozwoju Lokalnego SA w Sosnowcu
3. Agencja Rozwoju Pomorza Gdańskiego SA w Gdańsku
4. Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Bielsku-Białej
5. Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Koninie
6. Wojewódzka Agencja Usługowo-Doradcza SA (d. ARR SA) w Lesznie
7. Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Toruniu
8. Agencja Rozwoju Regionu Krakowskiego SA w Krakowie
9. Agencja Rozwoju Rolnictwa i Przemysłu Przetwórczego Regionu Raciborskiego SA w Raciborzu
10. Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Katowicach
11. Jeleniogórska Agencja Poszanowania Energii i Wspierania Przedsiębiorczości SA w Jeleniej Górze
12. Karkonoskie Towarzystwo Inwestycyjne SA w Jeleniej Górze
13. Krajowa Agencja Poszanowania Energii SA w Warszawie
14. Olkuska Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Olkuszu
15. Państwowa Agencja Inwestycji Zagranicznych SA w Warszawie
16. Polska Agencja Informacyjna SA w Warszawie
17. Polska Agencja Prasowa SA w Warszawie
18. Polska Agencja Rozwoju Turystyki SA w Warszawie
19. Sudecka Agencja Promocji Turystyki SA w Jeleniej Górze
20. Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego SA we Wrocławiu
21. Polsko-Włoska Fundacja Promocji Zdrowia im. św. Rafała w Krakowie
22. Fundacja Agencja Rozwoju Komunalnego w Warszawie
23. Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości w Łodzi
24. Fundacja Ekofundusz w Warszawie
25. Fundacja Fundusz Współpracy w Warszawie
26. Fundacja Kultury w Warszawie
27. Fundacja Na Rzecz Kredytu Hipotecznego w Warszawie
28. Fundacja Parlamentu Studentów RP w Warszawie
29. Fundacja Polska Agencja Rozwoju Regionalnego w Warszawie
30. Fundacja Progress & Business w Krakowie
31. Polska Fundacja Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Warszawie
32. Fundacja Przekształceń Własnościowych „Elektromontaż” w Poznaniu
33. Fundacja Rozwoju Kultury Fizycznej w Warszawie

Załącznik nr 2.

Wykaz agencji nadzorowanych przez Ministra SP⁷⁰.

Lp.	Nazwa Agencji	<u>Siedziba</u>	Kapitał akcyjny/ zakładowy (zł)	Udział % SP	Kapitał SP (zł)
1	2	3	4	5	6
1.	Podlaska Agencja Poszanowania Energii i Środowiska Sp. z o.o. (zawieszona działalność)	Biała Podlaska	26.000	7,7%	2.000
2.	Podlaskie Konsorcjum Inwestycyjne SA	Biała Podlaska	265.000	7,5	20.000
3.	Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Bielsko- Biała	1.819.900	38,5%	700.600
4.	Beskidzka Agencja Poszanowania Energii Sp. z o.o.	Bielsko-Biała	372.000	55,9%	208.000
5.	Biłgorajska Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Biłgoraj	138.100	5,1%	7.100
6.	Kujawsko-Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Bydgoszcz	993.000	40,3	400.000
7.	Pomorska Agencja Poszanowania Energii Sp. z o.o.	Bydgoszcz	69.000	33,3%	23.000
8.	Regionalna Agencja Promocji Turystyki Sp. z o.o.	Bydgoszcz	32.000	21,9%	7.000
9.	Agencja Inicjatyw Lokalnych SA	Bytom	480.000	46,9%	225.000
10.	Centrum Przedsiębiorczości Sp. z o.o.	Chorzów	1.584.000	46,7%	739.000
11.	Agencja Rozwoju Ziemi Chrzanowskiej SA	Chrzanów	280.000	41,8%	117.000
12.	Agencja Rozwoju Regionalnego „ELAR” SA w upadłości	Elbląg	1.072.000	52,6%	564.000
13.	Agencja Rozwoju Pomorza Gdańskiego SA	Gdańsk	8.480.000	96,8%	8.080.000
14.	Bałtycka Agencja Poszanowania Energii SA	Gdańsk	465.000	9,7%	45.000
15.	Agencja Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o.	Gliwice	3.872.000	25,8%	1.000.000
16.	Gliwicka Agencja Rynku Hurtowego Produktów Rolnych „Agro-Rynek” SA	Gliwice	657.500	20,4%	134.000
17.	Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Gorzów Wielkopolski	500.000	5,2%	26.000
18.	Polsko-Niemieckie Towarzystwo Wspierania Gospodarki SA	Gorzów Wielkopolski	1.600.000	50,0%	800.000
19.	Jastrzębska Agencja Promocji i Rozwoju SA	Jastrzębie Zdrój	630.000	47,6%	300.000
20.	Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Jelenia Góra	2.973.600	95,3%	2.833.600
21.	Jeleniogórska Agencja Poszanowania Energii i Wspierania Przedsiębiorczości SA	Jelenia Góra	1.054.550	98,41%	1.033.459
22.	Karkonoskie Towarzystwo Inwestycyjne SA	Jelenia Góra	2.082.100	73,6%	1.532.100

⁷⁰ Wg stanu na 30 czerwca 1999 r.

1	2	3	4	5	6
23.	Sudecka Agencja Promocji Turystyki SA	Jelenia Góra	154.000	64,9%	100.000
24.	Regionalna Agencja Rozwoju SA	Kalisz	889.000	55,8%	496.000
25.	Centrum Promocji Handlu Zagranicznego Sp. z o.o.	Katowice	10.000	1,0%	100
26.	Górnośląska Agencja Poszanowania Energii „GRAPE” Sp. z o.o.	Katowice	692.000	50,6%	350.000
27.	Górnośląska Agencja Przekształceń Przedsiębiorstw SA	Katowice	9.914.000	38,7%	3.834.000
28.	Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Katowice	3.937.000	81,5%	3.207.000
29.	Świętokrzyska Agencja Rozwoju Regionu SA	Kielce	556.000	5,4%	30.000
30.	Agencja Rozwoju Regionu Kluczewskiego SA	Klucze	689.000	47,3%	326.000
31.	Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Konin	1.080.000	83,1%	897.000
32.	Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Koszalin	1.230.000	76,8%	945.000
33.	Regionalna Agencja Promocji Turystyki Sp. z o.o.	Koszalin	63.500	31,5%	20.000
34.	Agencja Rozwoju Regionu Krakowskiego SA	Kraków	72.415.000	99,0%	71.700.000
35.	Agencja Rozwoju Regionalnego „KARPATY” SA	Krosno	1.023.000	50,0%	512.000
36.	Agencja Rozwoju Lokalnego „AGROTUR” SA	Krupski Młyn	218.100	48,1%	105.000
37.	Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Kwilcz	446.000	0,4%	2.000
38.	Agencja Rozwoju Regionalnego „ARLEG” SA	Legnica	954.100	35,0%	334.100
39.	Legnickie Centrum Przedsiębiorczości - Inkubator Przedsiębiorstw SA	Legnica	340.000	47,1%	160.000
40.	Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Leszno	738.000	85,4%	630.000
41.	Agencja Rozwoju Ziemi Łomżyńskiej SA	Łomża	254.000	37,4%	95.000
42.	Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Łódź	2.050.000	0,5%	10.000
43.	Regionalna Agencja Poszanowania Energii SA	Łódź	157.500	12,7%	20.000
44.	Agencja Inicjatyw Lokalnych „WEKTOR” Sp. z o.o.	Mikołów	910.000	46,4%	422.000
45.	Jurajska Agencja Rozwoju Turystyki SA	Ogrodzieniec	378.000	47,6%	180.000
46.	Olkuska Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Olkusz	521.000	60,1%	313.000
47.	Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Olsztyn	766.000	35,0%	268.000
48.	Agencja Rozwoju Opolszczyzny SA	Opole	736.850	78,2%	576.050
49.	Regionalna Agencja Poszanowania Energii Sp. z o.o.	Opole	112.000	8,9%	10.000
50.	Agencja Poszanowania Energii i Usług Energetyczno-Górnictw ENMAG-EG Sp. z o.o.	Piekary Śląskie	1.261.800	47,6%	600.000

1	2	3	4	5	6
51.	Regionalna Agencja Rozwoju SA w likwidacji	Płock	brak danych w MSP	brak danych w MSP	brak danych w MSP
52.	Agencja Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej Sp. z o.o.	Pszczyna	2.873.000	38,3%	1.100.000
53.	Agencja Rozwoju Rolnictwa i Przemysłu Przetwórczego Regionu Raciborskiego SA	Racibórz	527.500	77,7%	410.000
54.	Ośrodek Promocji Ziemi Wodzisławskiej Sp. z o.o.	Radlin	921.200	26,7%	246.000
55.	Agencja Zarządu Nieruchomości Sp. z o.o.	Radom	4.155.300	100,0%	4.155.300
56.	Rudzka Agencja Rozwoju „INWESTOR” Sp. z o.o.	Ruda Śląska	1.014.600	33,1%	336.000
57.	Regionalna Agencja Promocji Turystyki Sp. z o.o.	Rzeszów	98.700	76,7%	75.700
58.	Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Rzeszów	2.048.000	52,4%	1.074.000
59.	Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Słupsk	14.262.600	20,4%	2.907.500
60.	Agencja Rozwoju Lokalnego SA	Sosnowiec	11.565.500	91,7%	10.599.800
61.	Agencja Rozwoju Regionalnego „ARES” SA	Suwałki	1.157.000	55,8%	646.000
62.	Regionalna Agencja Restrukturyzacji „ODNOWA” Sp. z o.o.	Suwałki	1.510.400	100,0%	1.510.400
63.	Zachodniopomorska Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Szczecin	4.951.000	64,0%	3.170.000
64.	Tarnobrzaska Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Tarnobrzeg	449.500	50,7%	228.000
65.	Tarnowska Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Tarnów	3.190.000	64,4%	2.055.000
66.	Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Toruń	3.300.000	37,7%	2.550.000
67.	Agencja Promocji i Rozwoju Gospodarczego Miasta Tychy SA	Tychy	519.000	49,9%	259.000
68.	Górnośląska Agencja Budownictwa SA	Tychy	2.198.000	38,8%	852.000
69.	Agencja Mienia „RELIQUUM” Sp. z o.o.	Wałbrzych	1.050.200	100,0%	1.050.200
70.	Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Wałbrzych	4.025.000	4,1%	165.000
71.	Centrum Bankowo-Finansowe „Nowy Świat” SA	Warszawa	9.000.000	100,0%	9.000.000
72.	Państwowa Agencja Inwestycji Zagranicznych SA	Warszawa	500.000	100,0%	500.000
73.	Polska Agencja Informacyjna SA	Warszawa	8.816.000	100,0%	8.816.000
74.	Polska Agencja Prasowa SA	Warszawa	9.500.000	100,0%	9.500.000
75.	Krajowa Agencja Poszanowania Energii SA	Warszawa	3.100.000	51,6%	1.600.000
76.	Polska Agencja Rozwoju Turystyki SA	Warszawa	31.739.000	96,5%	30.639.000
77.	Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Włocławek	445.000	45,2%	201.000
78.	Centrum Przedsiębiorczości SA	Wola	4.834.000	brak danych w MSP	brak danych w MSP
79.	Agencja Mienia Państwowego „WrAMP” Sp. z o.o. w likwidacji	Wrocław	10.000	100,0%	10.000

1	2	3	4	5	6
80.	Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Wrocław	17.194.500	95,9%	16.494.500
81.	Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Zielona Góra	1.233.000	70,0%	863.000
82.	Agencja Inicjatyw Lokalnych Sp. z o.o.	Żarnowiec	1.708.000	57,7%	985.000
83.	Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości SA	Żory	606.300	49,8%	302.000
84.	Agencja Inicjatyw Gospodarczych SA	Tarnowskie Góry	9.114.400	5,6%	514.400

Wykaz fundacji, dla których fundatorem był Skarb Państwa

Lp.	<u>Nazwa fundacji</u>	Siedziba	Fundusz założycielski
1	2	3	4
1.	Fundacja Polsko-Niemieckie Pojednanie	Warszawa	500.000.000 DEM przekazana przez Rząd RFN
2.	Fundacja Polska Agencja Rozwoju Regionalnego PARR	Warszawa	1.200 zł
3.	Fundacja Pomoc Polakom na Wschodzie	Warszawa	1.000.000 zł
4.	Fundacja Ekofundusz	Warszawa	1.100 zł
5.	Fundacja Przekształceń Własnościowych w RP	Warszawa	11.000.000 zł
6.	Fundacja Promocja Polska	Warszawa	200.000 zł
7.	Fundacja Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej Counterpart Fund	Warszawa	800.000 zł
8.	Fundacja Polskie Centrum Produktywności	Warszawa	400.000 zł
9.	Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej	Warszawa	62.500.000 DEM
10.	Fundacja Fundusz Współpracy	Warszawa	500.000 zł
11.	Fundacja Rozwoju Systemu Finansowego	Warszawa	10.000.000 ECU ze środków PHARE
12.	Polska Fundacja Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw	Warszawa	5.000.000 zł
13.	Fundacja Międzynarodowej Szkoły Handlu	Warszawa	1.000 zł
14.	Kanadyjsko-Polska Fundacja Przedsiębiorczości CPEF	Szczecin	100.000 zł
15.	Fundacja Rozwoju Polityki Społecznej	Warszawa	2.000
16.	Fundacja Rozwoju Kultury Fizycznej	Warszawa	1.000 zł
17.	Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości	Łódź	1.166.391,17 zł
18.	Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji	Warszawa	1.200.000 zł
19.	Fundacja Rozwoju Rachunkowości	Warszawa	b. d. w MSP
20.	Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej	Warszawa	95.000.000 zł
21.	Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach	Suwałki	1.200.000 zł
22.	Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego w Krakowie	Kraków	20.000 zł
23.	Podlaska Fundacja Wspierania Młodych Talentów	Biała Podlaska	10.000 zł

1	2	3	4
24.	Fundacja Konsumencki Instytut Jakości	Warszawa	60.000 zł
25.	Fundacja Lubelsko-Chełmska Rozwoju w Lublinie	Lublin	b. d. w MSP
26.	Fundacja Progress & Business	Kraków	21.550 zł (dane NIK).
27.	Fundacja Spółdzielczości Wiejskiej	Warszawa	1.000 zł
28.	Fundacja Transformacji Rynkowej – Wiedzieć Jak	Warszawa	3.000 zł
29.	Fundacja Rozwoju Turystyki „Tourin” w likwidacji	Warszawa	b. d. w MSP
30.	Fundacja na Rzecz Utworzenia Leszczyńskiej Wyższej Szkoły Zawodowej	Leszno	2.000 zł
31.	Fundacja na Rzecz Rozwoju Administracji Publicznej	Warszawa	10.000 zł
32.	Polska Fundacja Promocji Kadr	Warszawa	b. d. w MSP
33.	Fundacja Parlamentu Studentów RP	Warszawa	5.000 zł
34.	Fundacja Pomocy Wdowom i Sierotom Poległych Policjantów	Warszawa	2.000 zł
35.	Fundacja Środowiska Człowieka	Warszawa	10.000 zł
36.	Fundacja na Rzecz Kredytu Hipotecznego	Warszawa	62.021,90 zł (dane NIK)
37.	Fundacja Polsko-Włoska Promocja Zdrowia Św. Rafała	Kraków	17.304.630 zł (dane NIK)
38.	Fundacja Polskiego Państwa Podziemnego	Warszawa	5.000 zł
39.	Fundacja Agencja Rozwoju Komunalnego	Warszawa	100.000 zł
40.	Fundacja Wiecznej Pamięci	Warszawa	60.000 zł
41.	Fundacja Fundusz Kapitałowy	Warszawa	600.000 zł
42.	Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa	Warszawa	1.000 zł
43.	Fundacja Pro Camac	Warszawa	b. d. w MSP
44.	Fundacja „Future” w Boguchwale	Buguchwała	3.000 zł
45.	Fundacja Rozwoju Standardów Rynku Kapitałowego	Warszawa	1.000 zł

Informacja o wynikach kontroli funkcjonowania agencji i fundacji działających z udziałem mienia Skarbu Państwa

w zł

Lp.	Nazwa kontrolowanego podmiotu	Organ założycielski - udział SP (w przypadku spółek z udziałem SP)	Data rejestracji w rejestrze sądowym (RH)	Główne zadania	Inne podmioty związane z jego działalnością	Informacje finansowe				
						Nr	Rodzaj informacji	1997 r.	1998 r.	I półrocze 1999 r.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Agencja Rozwoju Lokalnego SA w Sosnowcu	Spółka z udziałem SP. W chwili utworzenia SP reprezentowany przez Wojewodę Katowickiego posiadał 37,7% akcji. W trakcie kontroli SP reprezentowany przez Ministra SP posiadał 91,7% akcji.	17 grudnia 1996 r.	1.Wspomaganie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, 2.Tworzenie nowych miejsc pracy, 3.Wdrażanie nowoczesnych technologii i nowych form zarządzania, 4.Uслуги doradcze.	Agencja nie była związana z funduszami celowymi	1 2 3 4 5	Kapitał akcyjny Przychody ogółem Dotacje z budżetu - państwa - jednostek samorząd. Koszty działalności Wynik finansowy netto	11.560.500 1.035.147,05 0 0 0 779.249,25 152.271,74	11.560.500 2.002.404 0 0 0 1.814.797,69 114.431,22	11.560.500 1.189.822,37 0 0 0 1.093.884,95 20.981,28
2	Agencja Rozwoju Pomorza Gdańskiego SA w Gdańsku	Spółka z udziałem SP. W chwili utworzenia SP reprezentowany przez Wojewodę Gdańskiego posiadał 57,1% akcji. W trakcie kontroli SP reprezentowany przez Ministra SP posiadał 96,8% akcji.	7 maja 1992 r. (data utworzenia Spółki)	1.Pośrednictwo w obrocie i obrót nieruchomościami, 2.Uслуги konsultingowe, 3.Prowadzenie likwidacji podmiotów gospodarczych, 4.Uслуги finansowe i bankowe, 5.Inwestowanie w nowe wspólne przedsięwzięcia i nowe formy współpracy podmiotów gospod., 6.Administrowanie i zarządzanie nieruchomościami, 7.Działalność wydawnicza.	Agencja nie była związana z funduszami celowymi	1 2 3 4 5	Kapitał akcyjny Przychody ogółem Dotacje z budżetu - państwa - jednostek samorząd. Koszty działalności Wynik finansowy netto	8.480.000 20.132.180,28 210.076,68 210.076,68 0 19.302.433,03 264.864	8.480.000 19.236.440,90 50.422 50.422 0 18.663.088,72 313.470	8.480.000 7.736.409,32 0 0 0 7.484.323,17 252.086
3	Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Bielsku-Białej	Spółka z udziałem SP. W chwili utworzenia SP reprezentowany przez Wojewodę Bielskiego posiadał 2,6% akcji. W trakcie kontroli SP reprezentowany przez Ministra SP posiadał 38,5% akcji.	25 sierpnia 1992 r.	1.Koordynowanie i wdrażanie regionalnych i indywidualnych programów restrukturyzacji, 2.Doradztwo gospodarcze, organizacyjne i finansowe, 3.Wspomaganie procesów restrukturyzacji podmiotów gospodarczych, 4.Prowadzenie studiów restrukturyzacyjnych, 5.Kojarzenie partnerów gospodarczych, 6.Obrót środkami trwałymi, 7.Udzielanie pożyczek, 8.Organizowanie kursów i szkoleń, 9.Działalność leasingowa, 10.Informacja o kooperacji, 11.Działalność wydawnicza, 12.Doradztwo techniczne, 13.Obrót nieruchomościami,	Agencja nie była związana z funduszami celowymi	1 2 3 4 5	Kapitał akcyjny Przychody ogółem Dotacje z budżetu - państwa - jednostek samorząd. Koszty działalności Wynik finansowy netto	1.121.600 1.024.479,62 0 0 0 1.083.735 -59.255,38	1.819.900 1.366.848,06 0 0 0 1.577.646,90 -213.863,84	1.819.900 918.381,35 0 0 0 828.365,11 90.016,18

Informacja o wynikach kontroli funkcjonowania agencji i fundacji działających z udziałem mienia Skarbu Państwa

				14.Promowanie przedsiębiorczości.						
4	Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Koninie	Spółka z udziałem SP. W chwili utworzenia SP reprezentowany przez Wojewodę Konińskiego posiadał 83,06% akcji. Do czasu zakończenia kontroli udział ten nie uległ zmianie.	14 grudnia 1992 r. (data utworzenia spółki)	1.Koordynowanie opracowań i wdrażanie regionalnych programów restrukturyzacji, 2.Organizowanie doradztwa i pomocy w realizacji programów restrukturyzacji oraz promowanie tych działań, 3.Inicjowanie i współorgan. jednostek usługowej infrastrukt. wspierającej restrukturyzację, 4.Ułatwianie dostępu do inform., doradztwa i ekspertyz restrukt., 5.Organizowanie szkoleń, 6.Organizowanie wsparcia finansowo-kapitałowego.	Agencja nie była związana z funduszem celowym	1 2 3 4 5	Kapitał akcyjny Przychody ogółem Dotacje z budżetu - państwa - jednostek samorząd. Koszty działalności Wynik finansowy netto	1.080.000 881.356 0 0 0 813.169 49.356	1.080.000 1.143.397 0 0 0 1.122.749 70.398	1.080.000 595.314 0 0 0 516.726 63.361
5	Wojewódzka Agencja Usługowo-Doradcza SA (d. ARR SA) w Lesznie	Spółka z udziałem SP. W chwili utworzenia SP reprezentowany przez Wojewodę Leszczyńskiego posiadał 85,4% akcji. Do czasu zakończenia kontroli udział ten nie uległ zmianie.	5 stycznia 1993 r.	1.Gospodarowanie mieniem po zlikwidowanych p.p., 2.Handel hurtowy i detaliczny na zasadzie bezpośredniej płatności, 3.Doradztwo organizacyjno-prawne w zakresie restrukt. i przekształceń własnościowych, 4.Inicjowanie i popieranie tworzenia nowych miejsc pracy, wdrażanie nowych technologii, 5.Udzielanie wsparcia finansowo- kapitałowego programów rozwojowych, 6.Udział kapitałowy w tworzeniu banków, 7.Pośrednictwo w handlu nieruchomościami i produkc. art. spożywczych.	Agencja nie była związana z funduszem celowym	1 2 3 4 5	Kapitał akcyjny Przychody ogółem Dotacje z budżetu - państwa - jednostek samorząd. Koszty działalności Wynik finansowy netto	738.000 630.272,73 0 0 0 474.563,84 104.300,89	738.000 703.625,24 0 0 0 547.147,50 103.138,74	738.000 0 0 0 0 -35.055,36
6	Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Toruniu	Spółka z udziałem SP. W chwili utworzenia SP reprezentowany przez Wojewodę Toruńskiego posiadał 91,5% akcji. W trakcie kontroli SP reprezentowany przez Ministra SP posiadał 37,7% akcji.	10 lipca 1995 r.	1.Organizowanie i wspomaganie przekształceń własnościowych, 2.Zarządzanie przedsiębior. w naprawie i likwidacji, 3.Działalność inwestycyjna związana z tworzeniem nowych podmiotów i miejsc pracy, 4.Działalność doradcza, informac. i szkoleniowa, 5.Obrót nieruchomościami, 6.Pośrednictwo pracy, udzielanie pożyczek, 7.Działalność produkcyjna.	Agencja nie była związana z funduszem celowym	1 2 3 4 5	Kapitał akcyjny Przychody ogółem Dotacje z budżetu - państwa - jednostek samorząd. Koszty działalności Wynik finansowy netto	3.330.000 1.434.680,42 0 0 0 1.264.415,33 97.300	3.330.000 2.001.899,49 0 0 0 1.882.981,32 53.100	3.330.000 942.918 0 0 0 903.551,13 24.200

Informacja o wynikach kontroli funkcjonowania agencji i fundacji działających z udziałem mienia Skarbu Państwa

7	Agencja Rozwoju Regionu Krakowskiego SA w Krakowie	Spółka z udziałem SP. W chwili utworzenia SP reprezentowany przez Wojewodę Krakowskiego posiadał 69,2% akcji. W trakcie kontroli SP reprezentowany przez Ministra SP posiadał 99% akcji.	1 kwietnia 1993 r.	1.Wspieranie rozwoju regionu Małopolski, 2.Przekształcenia strukturalne i własnościowe, 3.Inicjowanie i promowanie przedsiębiorczości, 4.Zagospodarowywanie mienia SP i samorządowego, 5.Udzielanie pomocy finansowo- kapitałowej, 6.Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy i likwidacji bezrobocia, 7.Realizacja zadań o charakterze publicznym, 8.Uczestnictwo w programach współpracy europejskiej.	Agencja nie była związana z funduszem celowym	1 2 3 4 5	Kapitał akcyjny Przychody ogółem Dotacje z budżetu - państwa - jednostek samorząd. Koszty działalności Wynik finansowy netto	72.415.000 8.669.500 0 0 0 9.557.700 279.368	72.415.000 11.335.800 0 0 0 9.557.700 1.104.606	72.415.000 4.707.000 0 0 0 4.248.200 -109.200
8	Agencja Rozwoju Rolnictwa i Przemysłu Przetwórczego Regionu Raciborskiego SA w Raciborzu	Spółka z udziałem SP. W chwili utworzenia SP objął 77,7% akcji. Do czasu zakończenia kontroli udział ten nie uległ zmianie.	31 grudnia 1996 r.	1.Monitorowanie skażenia gleb oraz atestowanie płodów rolnych, 2.Koordinowanie i rozjemstwo w sprawach dostosow. produkcji rolnej dla potrzeb rynku lokaln., 3.Wdrażanie do produkcji najbardziej wskazanych upraw, 4.Organizowanie rynku zbytu płodów rolnych, 5.Prowadzenie przetwórstwa rolno-spożywczego, 6.Tworzenie nowych miejsc pracy, 7.Świadczenie usług rolnych, 8.Ochrona środowiska naturalnego, rozwój agroturystyki, 9.Doradztwo gospodarcze.	Agencja nie była związana z funduszem celowym.	1 2 3 4 5	Kapitał akcyjny Przychody ogółem Dotacje z budżetu - państwa - jednostek samorząd. Koszty działalności Wynik finansowy netto	527.500 121.342,39 0 0 0 121.600,80 -258,46	527.500 156.890,94 0 0 0 186.366,47 29.476	527.500 1.028.232,33 0 0 0 1.056.410,10 -28.100
9	Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Katowicach	Spółka z udziałem SP. W chwili utworzenia SP w spółce nie był reprezentowany. W trakcie kontroli SP reprezentowany przez Ministra SP posiadał 81,46% akcji.	23 listopada 1992 r.	1.Realizacja Programu Regionalnej Polityki Gospodarczej Górnego Śląska, 2.Prowadzenie działalności informacyjnej z zakresu współpracy regionalnej, a także zagran., 3.Działalność doradcza w zakresie wycen majątku, marketingu, finansów i podatków, wniosków kredytowych, 4.Organizacja wspólnych przedsięwzięć podmiotów krajowych i zagranicznych,	Agencja nie była związana z funduszem celowym	1 2 3 4 5	Kapitał akcyjny Przychody ogółem Dotacje z budżetu - państwa - jednostek samorząd. Koszty działalności Wynik finansowy netto	3.937.000 4.802.459 336.000 336.000 0 2.377.023,50 142.829,86	3.937.000 2.984.167 673.500 673.500 0 2.036.148,83 11.023,48	3.937.000 635.684 0 0 0 1.861.600 -725,9

Informacja o wynikach kontroli funkcjonowania agencji i fundacji działających z udziałem mienia Skarbu Państwa

				5. Usługi leasingowe, transfer technologii, 6. Prowadzenie prac naukowo-badawczych i działalności inwestycyjnej, 7. Kredytowanie inwestycji określonych w regionalnym programie restrukturyzacyjnym.						
10	Jeleniogórska Agencja Poszanowania Energii i Wspierania Przedsiębiorczości SA w likwidacji w Jeleniej Górze	Spółka z udziałem SP. W chwili utworzenia SP reprezentowany przez Wojewodę Jeleniogórskiego posiadał 98,41% akcji. Do czasu zakończenia kontroli udział ten nie uległ zmianie.	3 lutego 1994 r.	1. Realizowanie przedsięwzięć na rzecz efektywnego wykorzystania energii, 2. Promowanie i wdrażanie energooszczędnych technologii, 3. Promowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, 4. Usługi reklamowe, 5. Pośrednictwo finansowe, 6. Budownictwo i produkcja wybranych wyrobów.	Agencja nie była związana z funduszem celowym	1 2 3 4 5	Kapitał akcyjny Przychody ogółem Dotacje z budżetu - państwa - jednostek samorząd. Koszty działalności Wynik finansowy netto	1.401.045 2.239.600 0 0 0 2.429.700 -208.300	1.054.550 689.600 0 0 0 1.200.100 -526.200	1.054.550 133.000 0 0 0 465.000 -296.400
11	Karkonoskie Towarzystwo Inwestycyjne SA w Jeleniej Górze	Spółka z udziałem SP. W chwili utworzenia SP reprezentowany przez Wojewodę Jeleniogórskiego posiadał 73,6% akcji. Do czasu zakończenia kontroli udział ten nie uległ zmianie.	5 marca 1997 r.	1. Nabywanie, obejmowanie i sprzedaż akcji, udziałów, 2. Nabywanie i sprzedaż przedsiębiorstw, 3. Doradztwo ekonomiczno-finansowe, 4. Udzielanie pożyczek i poręczeń, 5. Działalność hotelarska, 6. Działalność leasingowa i pośrednictwo usług finansowych, 7. Zarządzanie przedsiębiorstwami i spółkami oraz przeprowadzanie restrukturyzacji przedsiębiorstw.	Agencja nie była związana z funduszem celowym	1 2 3 4 5	Kapitał akcyjny Przychody ogółem Dotacje z budżetu - państwa - jednostek samorząd. Koszty działalności Wynik finansowy netto	2.082.100 84.637,52 0 0 0 486.140,68 -411.740,47	2.082.100 200.593,89 0 0 0 306.599,94 -369.042,56	2.082.100 118.568,30 0 0 0 127.605,63 -4.025,11
12	Krajowa Agencja Poszanowania Energii SA w Warszawie	Początkowo spółka bez udziału SP, 12 czerwca 1995 r. po podniesieniu kapitału akcyjnego spółka z udziałem SP. Akcje w imieniu SP objęli Minister Gospodarki Przemysłu i Handlu oraz Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. W trakcie kontroli SP posiadał 51,6% akcji.	15 kwietnia 1994 r. (data utworzenia spółki)	1. Prowadzenie działań zmierzających do racjonalizacji gospodarki energetycznej przy zachowaniu zasad ochrony środowiska, 2. Przygotowanie projektów polityki w dziedzinie racjonalizacji zużycia energii, 3. Sporządzanie raportów dotyczących zasad racjonalnej gospodarki energią, 4. Analiza nadmiernej energochłonności oraz zanieczyszczeń środowiska z tego tytułu, 5. Pozyskiwanie środków na wspomaganie inwestycji racjonalizujących zużycie	Agencja nie była związana z funduszem celowym	1 2 3 4 5	Kapitał akcyjny Przychody ogółem Dotacje z budżetu - państwa - jednostek samorząd. Koszty działalności Wynik finansowy netto	3.100.000 1.163.654,99 0 0 0 1.697.066,42 -533.411,43	3.100.000 2.243.585,32 0 0 0 2.632.407,83 -388.822,51	3.100.000 b.d. 0 0 0 b.d. b.d.

Informacja o wynikach kontroli funkcjonowania agencji i fundacji działających z udziałem mienia Skarbu Państwa

				energii, 6.Zarządzanie funduszami celowymi ze środków budżetowych oraz pomocy zagranicznej, 7.Wspomaganie finansowe przedsięwzięć energooszczęd., 8.Wspomaganie inicjatyw społecznych dotyczących racjonalizacji zużycia energii, 9.Prowadzenie prac naukowo-badawczych, programów, przedsięwzięć energooszczęd., udzielanie informacji o racjonalnym wykorzystaniu energii, 10.Doradztwo techniczne i finansowe, działalność wydawnicza, promocyjna i edukacyjna.						
13	Olkuska Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Olkuszu	Spółka z udziałem SP. W chwili utworzenia SP reprezentowany przez Wojewodę Katowickiego posiadał 60,08% akcji. Do czasu zakończenia kontroli udział ten nie uległ zmianie.	28 sierpnia 1996 r.	1.Podejmowanie działań na rzecz rozwoju gospodarczego Regionu Olkuskiego oraz przeciwdziałanie bezrobociu, 2.Inicjowanie i popieranie tworzenia nowych podmiotów gospodarczych, 3.Restrukturyzacja i przekształcanie istniejących podmiotów gospodarczych, 4.Realizacja Programu Regionalnej Polityki Gospodarczej Górnego Śląska.	Agencja nie była związana z funduszem celowym	1 2 3 4 5	Kapitał akcyjny Przychody ogółem Dotacje z budżetu - państwa - jednostek samorząd. Koszty działalności Wynik finansowy netto	521.000 347.452,58 0 0 0 335.704,69 9.522,99	521.000 773.627,85 0 0 0 769.673,04 3.954,81	521.000 227.090,45 0 0 0 443.394,14 -216.303,69 (strata brutto)
14	Państwowa Agencja Inwestycji Zagranicznych SA w Warszawie	Jednoosobowa spółka Skarbu Państwa utworzona przez Ministra Przekształceń Własnościowych	3 kwietnia 1992 r.	1.Organizowanie przedsięwzięć mających na celu zainteresowanie podmiotów zagranicznych podejmowaniem działalności w Polsce, m.in. organizowanie konferencji, seminariów i odczytów, 2.Świadczenie usług doradczych, 3.Organizowanie i przygotowanie inwestycji kapitałowych,	Agencja nie była związana z funduszem celowym	1 2 3 4 5	Kapitał akcyjny Przychody ogółem Dotacje z budżetu - państwa - jednostek samorząd. Koszty działalności Wynik finansowy netto	500.000 28.141.905,54 5.000.000 5.000.000 0 26.232.557,05 1.302.893,69	500.000 12.531.292,31 5.550.000 5.550.000 0 14.471.774,78 -2.008.900,47	500.000 2.603.125,44 1.999.000 1.999.000 0 3.837.130,96 -1.234.000

Informacja o wynikach kontroli funkcjonowania agencji i fundacji działających z udziałem mienia Skarbu Państwa

				4.Prowadzenie działalności wydawniczej, prowadzenie wszelkiej innej działalności związanej z obsługą w zakresie podejmowania działalności gospodarczej przez podmioty zagraniczne						
15	Polska Agencja Informacyjna SA w Warszawie	Jednoosobowa spółka Skarbu Państwa	25 lipca 1991 r.	Promocja Polski w świecie poprzez działalność: -informacyjną, prasową, wydawniczą, filmową, radiowo-telewizyjną -obsługa dziennikarzy krajowych i zagranicznych -inna działalność produkcyjna, handlowa i usługowa	Agencja nie była związana z funduszem celowym	1 2 3 4 5	Kapitał akcyjny Przychody ogółem Dotacje z budżetu - państwa - jednostek samorząd. Koszty działalności Wynik finansowy netto	8.816.000 13.331.240,63 699.996 699.996 0 11.186.827,42 1.006.000	8.816.000 11.732.150,63 124.976 124.976 0 11.119.561,61 243.000	8.816.000 6.870.878,17 1.030.000 1.030.000 0 7.198.396,68 1.234.000
16	Polska Agencja Prasowa SA w Warszawie ⁷¹	Jednoosobowa spółka Skarbu Państwa	12 stycznia 1998 r.	1.Uzyskiwanie i przekazywanie odbiorcom rzetelnych, obiektywnych i wszechstronnych informacji z kraju i zagranicy, 2.Upowszechnianie stanowiska Sejmu, Senatu, Prezydenta RP, Rady Ministrów, 3.Umożliwianie naczelnym organom państwa prezentowania stanowisk w ważnych sprawach państwowych, 4.Uzyskiwanie, gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji na potrzeby naczelnych organów państwa, organów administracji, instytucji publicznych i podmiotów gospodarczych, 5.Budowa, instalowanie i eksploatacja urządzeń służących do uzyskiwania, przekazywania i odbioru informacji i serwisów PAP SA oraz innych agencji, 6.Prowadzenie wszelkiej innej działalności gospodarczej.	Agencja nie była związana z funduszem celowym	1 2 3 4 5	Kapitał akcyjny Przychody ogółem Dotacje z budżetu - państwa - jednostek samorząd. Koszty działalności Wynik finansowy netto	9.500.000 31.222.659 7.343.233 7.343.233 - - -	9.500.000 32.430.214,03 5.964.000 5.964.000 ⁷² 0 37.902.871,72 -4.786.332,74	9.500.000 16.671.400 3.659.000 3.659.000 0 17.606.200 -847.000
17	Polska Agencja	Założycielami-akcjonariuszami	28 grudnia	Uczestniczenie w tworzeniu	Kapitał akcyjny	1	Kapitał akcyjny	4.247.000	31.739.000	31.739.000

⁷¹ Dnia 31 grudnia 1997 r. Minister Skarbu Państwa przekształcił PAP prowadzącą działalność w formie zakładu budżetowego w spółkę akcyjną, której jedynym akcjonariuszem jest SP.

⁷² W 1998 r. PAP SA otrzymała z budżetu państwa dodatkową dotację na działalność inwestycyjną w wysokości 2.087.000 zł (Łączna suma dotacji budżetowych w 1998 r. wyniosła więc 8.051.000 zł).

Informacja o wynikach kontroli funkcjonowania agencji i fundacji działających z udziałem mienia Skarbu Państwa

	Rozwoju Turystyki SA w Warszawie	spółki byli: 1. Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego „Orbis” 2. Agencja Rozwoju Przemysłu SA 3. Polska Izba Turystyki Od sierpnia 1998 r. spółka z 96,53% udziałem SP. Akcje podniesionego kapitału akcyjnego spółki w imieniu SP opłacił Prezes UKFiT.	1993 r.	i realizacji projektów i programów wspierających rozwój infrastruktury przemysłu turystycznego oraz wspomaganie rozwoju już istniejących i nowo powstających przedsiębiorstw turystycznych w Polsce	Agencji został podniesiony przez SP reprezentowany przez Prezesa UKFiT ze środków będących wierzytelnościami zniesionego Centralnego Funduszu Turystyki i Wypoczynku	2 3 4 5	Przychody ogółem Dotacje z budżetu - państwa - jednostek samorząd. Koszty działalności Wynik finansowy netto	2.891.938,55 0 0 0 3.478.148,30 -586.209,78	6.363.798,39 0 0 0 6.216.735,45 156.766,78	607.223,42 0 0 0 5.223.233,13 -4.616.009,71
18	Sudecka Agencja Promocji Turystyki SA w Jeleniej Górze	Spółka z udziałem SP. W chwili utworzenia SP reprezentowany przez Wojewodę Jeleniogórskiego posiadał 64,93% akcji. Do czasu zakończenia kontroli udział ten nie uległ zmianie.	21 grudnia 1995 r.	1.Rozwój turystyki jako element rozwoju gospodarczego regionu Sudetów we współpracy z instytucjami rządowymi i samorządowymi, 2.Organizacja targów i giełd turystycznych, 3.Swiadczenie odpłatnej i nieodpłatnej informacji turystycznej na rzecz mieszkańców miasta i turystów, 4.Przetwarzanie danych dostarczanych przez współpracujące jednostki w zakresie informacji turystycznej oraz szkolenie informatorów turystycznych, 5.Badania rynku i opinii publicznej, 6.Wydawanie książek, broszur, wydawnictw muzycznych upowszechnianie nowoczesnych metod zarządzania i marketingu w turystyce.	Agencja nie była związana z funduszem celowym	1 2 3 4 5	Kapitał akcyjny Przychody ogółem Dotacje z budżetu - państwa - jednostek samorząd. Koszty działalności Wynik finansowy netto	154.000 394.797,82 121.844,07 121.844,07 0 449.077 -54.279,18	154.000 636.065,12 96.354,57 96.354,57 0 665.854,63 -29.789,51	154.000 97.158,68 0 0 0 113.949,63 -16.790,95
19	Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego SA we Wrocławiu	Spółka z udziałem SP. W chwili utworzenia SP reprezentowany przez Wojewodę Wrocławskiego posiadał 95,9% akcji. Do czasu zakończenia kontroli udział ten nie uległ zmianie.	18 listopada 1997 r.	1.Aktywne wspieranie zmian w strukturze gospodarczej regionu, 2.Swiadczenie usług w zakresie doradztwa gospodarczego, rachunkowości i finansów, 3.Opracowywanie programów naprawczych podmiotów gospodarczych, 4.Prowadzenie działalności leasingowej, 5.Wdrażanie i obsługa programów pomocowych UE, 6.Obrót lub zagospodarowanie gruntów, nieruchomości, lokali, 7.Prowadzenie działalności	Agencja nie była związana z funduszem celowym	1 2 3 4 5	Kapitał akcyjny Przychody ogółem Dotacje z budżetu - państwa - jednostek samorząd. Koszty działalności Wynik finansowy netto	17.194.500 71.910,47 0 0 0 b.d. 11.312,58	17.194.500 2.815.225,76 0 0 0 b.d. 157.155,61	17.194.500 1.404.500 0 0 0 b.d. 76.900

Informacja o wynikach kontroli funkcjonowania agencji i fundacji działających z udziałem mienia Skarbu Państwa

				promocyjnej na rzecz województwa, 8.Prowadzenie działalności wydawniczej.						
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1. Powyższe agencje prowadziły działalność w formie spółek prawa handlowego na podstawie postanowień.
2. Sprawozdawczość prowadzona przez ww spółki była zgodna z postanowieniami:
 - ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Spółki sporządzały roczne sprawozdania finansowe w postaci bilansu, rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływu środków pieniężnych),
 - Kodeksu handlowego (Sprawozdania finansowe były publikowane w Monitorze Polskim B).
3. W kontrolowanym okresie ww. agencje za wyjątkiem Polskiej Agencji Prasowej SA nie zmieniały formy organizacyjnej swojej działalności.
4. Przypadki braku danych oznaczono b.d.